

Obsah

Eva Chvojková a Jiří Sladký
Zpráva o činnosti Západočeské pobočky České
botanické společnosti za rok 2011 1

Jaroslava Nesvadbová a Jaromír Sofron
Po stopách Z. Jahna, J. Hanuše a F. Malocha
do lesa Březí 1

Ivona Matějková
Exkurze Západočeské pobočky ČBS
na Těchonicko 7

Jan Bureš, Ivona Matějková a Jaromír Sofron
Exkurze Západočeské pobočky ČBS
za květenou vápencových výchozů v okolí
Klatov 8

Jiří Sladký
Podražnická obora I a II 10

Jan Bureš
Exkurze Západočeské pobočky ČBS
„Vegetace na odvalech po těžbě černého uhlí
v okolí Zbůchu“ 11

Ondřej Bílek
Exkurze „Smrčiny v okolí Modravy
v Národním parku Šumava“ 12

Svatopluk Ján a Ivona Matějková
Botanicko-mykologická exkurze
na Chudenicko 13

Jiří Hadinec a Rudolf Hlaváček
Erechtites hieracifolia v Sedmihoří 14

Jaroslava Nesvadbová a Jan Bureš
Impatiens glandulifera a její rozšíření na území
Plzeňského a Karlovarského kraje 14

Redakční rada: Jaroslava Nesvadbová
Sylvie Pecháčková
Jaromír Sofron

Odpovědný redaktor: Sylvie Pecháčková

Technický redaktor: Jaroslava Nesvadbová

Kresba na první straně obálky: Miloslav Vondráček

Calluna uveřejňuje:

Organizační zprávy

Zprávy z botanického života

Kratší články z floristiky, geobotaniky a ekologie rostlin, s důrazem na západní Čechy

Články o botanických zahradách

Práce z dějin botaniky

Recenze knih s botanickou tematikou

Personalia botaniků

Bibliografie

Rukopisy zasílejte na adresu:

Sylvie Pecháčková, Západočeské muzeum v Plzni, Kopeckého sady 2, 301 36 Plzeň

e-mail: spechackova@zcm.cz, tel. 378 370 434.

Pokyny pro autory jsou uvedeny na 3. straně obálky

CALLUNA, časopis západočeských botaniků. – Vydává Západočeská pobočka České botanické společnosti.

Vychází nepravidelně. Toto číslo vyšlo v únoru 2012.

ORGANIZAČNÍ ZPRÁVY

Zpráva o činnosti Západočeské pobočky České botanické společnosti za rok 2011

V roce 2011 měla Západočeská pobočka ČBS 54 členů, členství v pobočce tedy zrušili 2 členové. Výbor pobočky se v roce 2011 sešel třikrát, pracoval ve složení Eva Chvojková (předsedkyně), Jiří Sladký (jednatel), Lenka Pivoňková (hospodářka), Sylvie Pecháčková (odpovědný redaktor Calluna), Jaroslava Nesvadbová (redaktorka a technická redaktorka Calluna), Jaromír Sofron (redaktor Calluna), Jiří Škrábek (člen výboru). Sídlem pobočky bylo pracoviště oddělení botaniky Západočeského muzea v Plzni, Tylova ul. 22.

V roce 2011 se uskutečnily tyto akce:

26. 2. 2011: **Výroční členská schůze** pobočky, na které byly podány informace o průběhu konání a zpracování výsledků floristického kursu ČBS 2010 v Domažlicích, a též plán pobočky na jarní cyklus přednášek a exkurzí.

Po oficiálním programu schůze proběhla přednáška Jiřího Brabce, Jaroslavy Nesvadbové a Zdeňka Ipsera – „Čtvrt století bádání na Pastvišti u Finů“ (23 účastníků).

Přednášky (konané ve spolupráci se Západočeským muzeem):

22. 3. – Jiří Koreš: Těchonická draha – co přinesl pětiletý management lokality? (12 účastníků)

13. 4. – Miroslav Hájek: Ožívujeme územní systém ekologické stability (10 účastníků)

12. 10. – Jiří Koptík: Opuštěné vojenské prostory očima botanika aneb když je nepřítelem sukcese (23 účastníků)

9. 11. – Libor Ekrt: Novinky a zajímavosti o kapradinách naší květeny aneb co se nedočtete v prvním dílu Květeny ČR (18 účastníků)

Přednášky a výroční schůze se uskutečnily v přednáškovém sále Západočeského muzea v Plzni, Kopeckého sady 2; byly přístupné veřejnosti a avizované v denním tisku.

Exkurze:

3. 5. – Podražnická obora I, vedoucí Jiří Sladký (1 účastník), viz Calluna 17/1: 10–11.

18. 5. – Po stopách Františka Malocha do lesa Břeží, vedoucí Jaroslava Nesvadbová (5 účastníků), viz Calluna 17/1: 1–7.

4. 6. – Těchonická draha a okolí, vedoucí Jiří Koreš a Ivona Matějková (7 účastníků), viz Calluna 17/1: 7.

24. 6. – Květena vápencových výchozů v okolí Klatov, vedoucí Jan Bureš (5 účastníků), viz Calluna 17/1: 8–10.

11. 7. – Podražnická obora II, vedoucí Jiří Sladký (3 účastníci), viz Calluna 17/1: 10–11.

28. 9. – Vegetace na odvalech po těžbě černého uhlí v okolí Zbůchu, vedoucí Jan Bureš (11 účastníků), viz Calluna 17/1: 11–12.

15. 10. – Smrčiny v okolí Modravy v Národním parku Šumava, vedoucí Zdeňka Křenová (12 účastníků), viz Calluna 17/1: 12–13.

Ostatní:

12. 12. – Zimní setkání nad herbářovými položkami, v sídle pobočky (7 účastníků)

3.–9. 7. – Floristický kurz ČBS v Třebíči (5 členů pobočky)

26.–27. 11. – Konference ČBS – Doktorandské inspirace v botanice II, Praha (4 členové pobočky)

– v roce 2011 bylo vydáno 1 číslo časopisu Calluna o 16 stranách

– byl zpracován a do tisku předán materiál z floristických kursů Rokycany a Domažlice

– proběhlo sledování výskytu *Impatiens glandulifera* v západních Čechách, publikováno v Calluna 17/1: 14–19.

– bylo sledováno rozšíření *Sedum hispanicum* a *Sedum pallidum* (včetně sběru dokladového materiálu), na základě výzvy V. Jozy ve Zprávách ČBS

– zajímavé jednotlivé floristické nálezy z regionu jsou soustředěny a publikovány v Calluna 17/1: 19–20

– program akcí je zveřejňován na webových stránkách Západočeského muzea: www.zcm.cz

Eva Chvojková
předsedkyně

Jiří Sladký
jednatel

Z BOTANICKÉHO ŽIVOTA

Po stopách Z. Jahna, J. Hanuš a F. Malocha do lesa Břeží

Jaroslava Nesvadbová a Jaromír Sofron

Les Břeží se nachází nedaleko soutoku řek Klabavy a Berounky severovýchodně od města Plzně v okrese Rokycany a v katastrálním území Smědčice. Floristicky nejhodnotnějším biotopem tohoto území jsou téměř bezlesé, příp. jen sporadicky zalesněné k jihu orientované strmé skalky proterozoických hornin (břidlic a bazanitů-spilitů), vystupující ze svahu kaňonu Klabavy nad jejím nárazovým břehem. Vznikly sekulární, tj. po staletí trvající mechanickou činností říčního proudu; v postglaciálu zřejmě nebyly nikdy souvisle zalesněné. Představují florogeneticky vyhraněný otevřený biotop (až skalní step), poskytující příznivé podmínky pro ecesi, tj. vzházení a trvalé uchycení heliofilních xerotermofytů a jejich cenos. Tato ecese byla usnadněna kontaktem na xerotermnější oblast Křivoklátska, kam fytogeograficky Břeží náleží; lokalita má zřejmě refugiální charakter. Jde o význačný projev údolního fenoménu řeky Klabavy.

S lesem Břeží jsou úzce propojená pomístní jména Telín a Richardov – obě označují skupinu zde stojících zahradních vil a zaniklý mlýn. Zatímco v mapách se výhradně používá označení Telín, místně se traduje Richardov – podle majitelů zdejších nemovitostí (cf. Historický dovětek). Pojmenování Richardov (též Rychardov) se objevuje i v botanických pracích a na schémátech herbářových položek a nově i jako synonymum lesa Břeží. V posledním případě jde o „lesní komplex Richardov“, v němž Správa městských lesů v Plzni plánuje úpravu zdejších lesních komunikací a tím i jeho snadnější zpřístupnění.

S krajinou kolem lesa Břeží je spojena činnost více botaniků.

Pro botanický svět objevil Břeží člen plzeňského Přírodovědeckého klubu Zdeněk Jahn (1849–1906), od roku 1870 středoškolský profesor chemie a přírodopisu, který trávval přednášky ve zmíněném Richardově. Prozkoumával květenu převážně v údolí Berounky resp. Mže, např. v Nadrybech, v lese či polesí Kozel, v lese Břeží aj. Soustředil se zvláště na nejbližší okolí Richardova, kam zajížděl z Plzně na letní byt. Své floristické nálezy poskytoval L. J. Čelakovskému do Prodromu (1867–1881) a Resultátů (1889), Janu Hanušovi do publikace „Soustavný přehled a stanoviska rostlin cévnatých v okolí Plzně samostatných a obecně pěstovaných“ (1885, 1886), a později i Františku Malochovi pro jeho Květenu v Plzeňsku (MALOCH 1913). Jahn své nálezy samostatně nepublikoval, pouze sbíral. Jeho sběry cévnatých rostlin jsou uloženy převážně v herbáři Národního muzea v Praze (PR), ojediněle i v Západočeském muzeu v Plzni (PL, cf. SOFRON et NESVADBOVÁ 2009: 67).

Dalším je Jan Hanuš (1843–1896), rodák z jihočeského Lišova, od r. 1873 středoškolský profesor v Plzni. Po dvanácti letech zdejšího působení publikoval ve Zprávě státního vyššího reálného gymnázia v Plzni již výše citovaný „Soustavný přehled ...“. Z lesa Břeží a přilehlých končin uvádí přibližně 80 druhů rostlin. V úvodu na str. 4 píše: „Zvláštními díky zavázán jsem ctěnému p. kolegovi Zd. Jahnovi, jenž mě sám hojným materiá-

lem přispěl a s nevšední ochotou rukopis prohlédl a namnoze ještě doplnil“. Jahnovy nálezy (v počtu asi 25 druhů) označují Hanuš písmenem „J“. Z toho můžeme usuzovat, že autorem ostatních tj. asi 55 nálezu je Hanuš sám. Vzhledem k tomu, že se oba dobře znali (Jahn po Hanušově smrti napsal na něj rozsáhlý nekrolog – JAHN 1897), není vyloučeno, že se mohli v Richardově na Jahnova pozvání i setkávat a společně botanizovat. O další možnosti lze ale pouze spekulovat, např. zda Hanuš u některých Jahnových nálezů z Březí jen ono písmeno „J“ neopomněl připsat? Ostatně ani jména studentů, na základě též jejich sběrů koncipoval „Soustavný přehled...“, neuvedl.

Ani Františkovi Malochovi (1862–1940) nebyl zdejší kraj cizí; ač rodák ze Sloupnice u Litomyšle, působil na Plzeňsku jako odborný učitel na obecných a měšťanských školách (SOFRON 1980). Už v prvním roce svého botanizování na Plzeňsku (1896) navštívil krajinu nad soutokem Berounky a Klabavy pětkrát. Je velice pravděpodobné, že to bylo na základě pozvání Zd. Jahna, tehdy 47letého, profesně s Malochem sblíženého. I Maloch si zřejmě toto místo oblíbil, neboť do r. 1910 sem zavítal – podle databáze herbářové sbírky Západočeského muzea v Plzni – celkem jednadvacetkrát: 5. 6., 1. 8., 17. 8., 19. 8., 29. 8. a 31. 8. 1896; 16. 6. 1897; 4. 5., 11. 6. a 19. 8. 1898; 29. 7. a 4. 9. 1899, 6. 6. 1900; 29. 5. a 9. 6. 1901; 21. 6., 15. 7., 29. 8. a 30. 8. 1902, 6. 7. 1908; 8. 5. 1910. Sebral zde přes 60 herbářových položek. Maloch si Jahna velice vážil, ve své Květeně v Plzeňsku na str. 22 uvádí pod čarou: „V každém vzhledě vysoce svědomitý zvědn. prof. Zd. Jahn opravuje v Resultátech několik jmen z p. Hanušova Seznamu“.

Pro diplomovou práci o společenstvech dřevin na Berounce navštívil při jedné exkurzi závěr údolí Klabavy J. Sofron, který na „spilitových skalkách na pravém břehu Klabavy ca 1 km před ústím“ sepsal 27. 5. 1962 podrobný fytoecologický zápis (SOFRON 1964: 196–197, 1965). Další botanikem, který sem zavítal, byl rokycanský učitel J. Pešek (PEŠEK et al. 1966), jenž odtud publikoval nálezy např. *Anthemis tinctoria*, *Bromus erectus* aj.

Delší dobu uvažovaná exkurze do lesa Březí, který byl několikrát okrajově zmíněn i ve studii o květeně kontaktního území katastru obce Chrást (NESVADBOVÁ et SOFRON 2007), se uskutečnila až zjara 2011. Členové a příznivci Západočeské pobočky České botanické společnosti se sem vydali, aby ověřili, co se zde z udávaného floristického bohatství zachovalo: J. Nesvadbová a A. Pajdarová (24. 4.), J. Nesvadbová a J. Sofron (10. 5.) a R. Hlaváček, J. Nesvadbová, S. Pecháčková, J. Škrábek jun. a J. Škrábek sen. (18. 5.). Trasy exkurzí vedly od vlakové zastávky Sedlecko přes les Březí a les Houští k vlakové zastávce Chrást u Plzně-zastávka.

Z literatury byly (i pro porovnání a zdůraznění významu zdejší květeny) vypsány údaje z širšího okolí, tj. ca od údolí potoka Lužnice, tekoucí západně od Střápole, okolí Sedlecka, les Březí až do údolí Klabavy.

Pro snadnější orientaci byly sestaveny 2 abecední seznamy: druhy nalezené při průzkumu v r. 2011 a druhy vypsané z literatury a herbářů Západočeského muzea v Plzni, které v r. 2011 nalezeny nebyly. V obou případech je za jménem druhu uvedena ohroženost dle PROCHÁZKA (2001) a za pomlčkou pak buď číslo lokality nebo slovní vyjádření lokality a citace pramene; jednotlivé údaje jsou odděleny středníkem. Tučně jsou v obou seznamech vyznačeny ohrožené či vzácnější taxony dle PROCHÁZKA (l. c.) a některé v regionu vzácnější taxony.

Přepis citovaných lokalit z literatury či herbářů respektuje původní znění autora či sběratele, takže: Richardov i Rychardov, Klabava i Klabavka, Mže i Berounka, Smečice (dnes Smědčice). MALOCH (1913: 300) dával při psaní místních a pomístních názvů přednost „libozvučnosti“ a respektoval i práci sazeče, který některé názvy vysázel tak, jak se v Plzeňsku říká a on sám jako autor nechťel, „aby kvůli klíče celý řádek znova vysazoval“. Většinu v literatuře uváděných názvů lze i dnes dobře interpretovat. Maloch a Jahn uvádějí potok Lučnice (Lučnice

pod Sedleckem či Lučnice pod Střápolí), což je hluboce zaříznutý pravostranný přítok Berounky mezi oběma obcemi. V současných turistických mapách toto jméno nenajdeme; v mapách 1:10 000 se potok jmenuje Lužnice.

Nomenklatura taxonů je, až na výjimky uvedené v textu, dle KUBÁT et al. (2002). Zkratka PL označuje herbářové položky uložené v herbáři Západočeského muzea v Plzni.

Seznam lokalit a druhů nalezených r. 2011

Seznam lokalit

1. Sedlecko: v kolejišti na železniční zastávce Sedlecko, 360 m n. m., 6147.
2. Sedlecko: příkop asfaltové cesty v obci ca 500 m SZ od železniční zastávky Sedlecko, 355 m n. m., 6147.
3. Sedlecko: zídka a trávník u transformátoru, 350 m n. m., 6147.
4. Sedlecko: krátkostébelný mírně svažité trávník mezi polní cestou do lesa Březí a ploty rodinných domků v sev. části obce, 345 m n. m., 6147.
5. Sedlecko: úvoz a přilehlý smíšený les od sev. okraje obce k lesu Březí, břidlice, 340–315 m n. m., 6147.
6. Sedlecko: samota (vila) ca 300 m JV od rozvaleného jezu a od tzv. Spáleného mlýna na Berounce, ca 315 m n. m., 6147.
7. Sedlecko: les v úseku od vily ca 300 m JV od rozvaleného jezu na Berounce ke skupině vil v Telíně (=Richardově), 315–330 m n. m., 6147.
8. Sedlecko: okolí skupiny vil v lese Březí zvaných Telín (=Richardov), 330 m n. m., 6147.
9. Sedlecko, Telín (=Richardov): od křižovatky v Richardově podél lesní aleje s převažujícím *Quercus rubra* (vysazená r. 1909, hojně zmlazující), ca 335 m n. m., 6147.
10. Sedlecko, Telín (=Richardov): polní cestou od jižního konce aleje směrem západoseverozápadním, ca 335 m n. m., 6147.
11. Sedlecko, Telín (=Richardov): smíšený les nad skalkami mezi dvěma loukami jihozáp. od Richardova, ca 335 m n. m., 6147.
12. Sedlecko, Telín (=Richardov): meandr Klabavy, nejvýchodnější skalka nad nárazovým břehem řeky, ca 400 m JZ od Richardova, ca 330 m n. m., 6147.
13. Sedlecko, Telín (=Richardov): meandr Klabavy, druhá skalka po toku Klabavy nad nárazovým břehem řeky, ca 500 m JZ od Richardova, ca 330 m n. m., 6147.
14. Sedlecko, Telín (=Richardov): meandr Klabavy, les mimo skalky nad nárazovým břehem řeky, ca 330 m n. m., 6147.
15. Sedlecko, Telín (=Richardov): meandr Klabavy, třetí skalka po toku Klabavy na rozhraní akátiny a boru s *Pinus sylvestris* ca 550 m JZ od Richardova, 325 m n. m., 6147.
16. Sedlecko, Telín (=Richardov): les nad třetí skalkou po toku Klabavy, ca 550 m JZ od osady, ca 330 m n. m., 6147.
17. Sedlecko, Telín (=Richardov): smrčina s *Quercus rubra*, místy se světlinami, ca 600 m JZ od Richardova, ca 325 m n. m., 6147.
18. Sedlecko, Telín (=Richardov): „drolina“ nad chatami na pravém břehu Klabavy, ca 600 m od soutoku Klabavy a Berounky, ca 320 m n. m., 6147.
19. Sedlecko, Telín (=Richardov): smíšený porost při lesní cestě nad chatami na pravém břehu Klabavy při úpatí svahu, ca 550 m od soutoku Klabavy a Berounky, ca 305–310 m n. m., 6147.
20. Chrást: les Houští, nad chatami na levém břehu Klabavy, ca 620 m od soutoku Klabavy a Berounky, 305–310 m n. m., 6147.
21. Chrást: okraj ca 20leté kulturní smrčiny mezi polní cestou do provozovny bývalé Prachárny (dnes Elis Plast) a železniční trati Chrást u Plzně – Radnice, 325 m n. m., 6147.
22. Chrást: kolejiště železniční trati u železniční zastávky Chrást u Plzně-zastávka (cf. NESVADBOVÁ et SOFRON 2007, lok. 162), ca 335 m n. m., 6146.

23. Chrást: trávnik u domů v Habrovské ulici ca 140 m SV od železniční zastávky Chrást u Plzně-zastávka v severní části obce, 340 m n. m. (cf. lok. 167 in NESVADBOVÁ et SOFRON 2007), 6146.

Pozn.: Druhy nalezené na lokalitách 20, 21, 22 a 23 jsou doplněkem k publikovaným údajům ke květeně Chrástu (NESVADBOVÁ et SOFRON 2007).

Abecední seznam druhů

Abies alba (juv.) **C4a** – 7; *Acer platanoides* – 5; *Acer pseudoplatanus* – 5; *Adoxa moschatellina* – západoseverozáp. svahy lesa Březí; *Aegopodium podagraria* – 5, 19; *Aesculus hippocastanum* – 9; *Aethusa cynapium* – 7; *Agrimonia procera* – 10; *Achillea millefolium* – 9; *Ajuga genevensis* – 12, 18; v Richardově (HANUŠ 1886: 10); spilitové skalky nad pravým břehem řeky Klabavy 1 km před ústím (SOFRON 1964: 197); *Alliaria petiolata* – 5, 19; *Anemone nemorosa* – 9; *Anthemis arvensis* – 22; *Anthericum ramosum* **C4a** – 13, ve Březí (HANUŠ 1885: 21); u lesa Březí (MALOCH 1913: 141); *Anthoxanthum odoratum* – 8; *Arabidopsis thaliana* – 1, 8, 18; *Arabis glabra* – 15; na stráni v křovištích u Berounky v Richardově (HANUŠ 1886: 19); *Arctium* cf. *minus* 9; *Arenaria serpyllifolia* – 1, 22; *Artemisia vulgaris* – 10; *Asplenium ruta-muraria* – 13, 22; u Smečic, podle Klabavy (HANUŠ 1885: 6); spilitové skalky nad pravým břehem řeky Klabavy 1 km před ústím (SOFRON 1964: 197); *Asplenium septentrionale* – 12 (PL), 13; spilitové skalky nad pravým břehem řeky Klabavy 1 km před ústím (SOFRON 1964: 197); *Athyrium filix-femina* – 5, 7; u Sedlecka (HANUŠ 1885: 6); *Avenella flexuosa* – 12;

Berberis vulgaris – 13, 18 (PL); *Betula pendula* – 16; *Brachypodium pinnatum* – 14, 18;

Calamagrostis epigejos – 7, 16; *Campanula patula* – 10; *Campanula rapunculoides* – 18; keřnatá stráž v Telině (PL leg. F. Maloch 19. 8. 1896); *Campanula rotundifolia* – 10; *Capsella bursa-pastoris* – 3, 10; *Cardamine pratensis* – západoseverozáp. svahy lesa Březí; *Carex contigua* – 19; *Carpinus betulus* – západoseverozáp. svahy lesa Březí, 5; *Centaurea stoebe* – 12, 13; na drolně u lesa Březí v údolí Klabavy (MALOCH 1913: 180); *Cerastium arvense* – 4; *Cerastium glutinosum* – 1 (PL); *Cerastium pumilum* – 1; *Cerastium semidecandrum* – 1; *Chaerophyllum aromaticum* – 5; v Richardově hojně (HANUŠ 1886: 34); *Chaerophyllum temulum* – 11; *Chelidonium majus* – 5; *Cirsium arvense* – 10; *Convallaria majalis* – 6; *Convolvulus arvensis* – 10; *Cornus sanguinea* – 18, 22; spilitové skalky nad pravým břehem řeky Klabavy 1 km před ústím (SOFRON 1964: 197); *Corylus avellana* – 5, 11, 17; *Crataegus x macrocarpa* – 12, 15; *Cytisus nigricans* – 13;

Dactylis glomerata – 10; *Dianthus carthusianorum* subsp. *carthusianorum* – 17; při ústí Klabavy na drolně a suchopáru u Březí velmi hojně (MALOCH 1913: 240); *Dianthus deltoides* – 4; v Richardově (Z. Jahn in HANUŠ 1886: 25); u Sedlecka, Šťápole, Richardov (MALOCH 1913: 240); u Sedlecka (PEŠEK et al. 1966: 62); *Digitalis purpurea* – západoseverozáp. svahy lesa Březí; *Dryopteris filix-mas* – 5, západoseverozáp. svahy lesa Březí;

Echium vulgare – 13, 18; *Euonymus europaea* – 10, 12; *Euphorbia cyparissias* – 12, 13, 15; spilitové skalky nad pravým břehem řeky Klabavy 1 km před ústím (SOFRON 1964: 197); *Euphorbia esula* – 4;

Fagus sylvatica (juv.) – západoseverozáp. svahy lesa Březí, 7, 11; *Festuca rubra* agg. – 15; *Ficaria verna* subsp. *bulbifera* – 5; *Fragaria vesca* – 7 (PL); *Fraxinus excelsior* – 10;

Galeobdolon luteum – 5; keřnatá stráž v Richardově (MALOCH 1913: 212); *Galium album* – 10; spilitové skalky nad pravým břehem řeky Klabavy 1 km před ústím (SOFRON 1964: 197); *Galium aparine* – 5, 17; *Galium odoratum* – západoseverozáp. svahy lesa Březí; *Galium verum* – 12; *Geranium robertianum* – 8, 11; ***Geranium sanguineum*** – 12 (porost 12 x 1,5 m) (PL); kamenný úklon při lesní cestě u Sedlecka nad

Klabavkou (leg. F. Maloch 19. 5. 1898, PL); na jižním i severním svahu na kraji borku Březí (MALOCH 1913: 247); spilitové skalky nad pravým břehem řeky Klabavy 1 km před ústím (SOFRON 1964: 197, cf. HADAČ, SOFRON et VONDŘÁČEK 1968: 124); skály nad řekou Klabavou v Březí (PEŠEK et al. 1966: 116); *Geum urbanum* – 5, 9, 18; *Glechoma hederacea* – 11;

Hedera helix – 8; spilitové skalky nad pravým břehem řeky Klabavy 1 km před ústím (SOFRON 1964: 197); *Hepatica nobilis* – 19, západoseverozáp. svahy lesa Březí; spilitový břeh Mže v Richardově (leg. F. Maloch 29. 5. 1901, PL); *Heracleum sphondylium* – 10; *Hieracium lachenalii* – 9; *Hieracium pilosella* – 4, 12, 13; *Hieracium murorum* – 7; spilitové skalky nad pravým břehem řeky Klabavy 1 km před ústím (SOFRON 1964: 197); *Hieracium umbellatum* – 3; na lukách a stráních v Richardově (HANUŠ 1885: 36); na luční hrázi v Richardově (leg. F. Maloch 29. 7. 1899, PL); *Holosteum umbellatum* – 3; ***Hylotelephium maximum*** **C3** – 13, 15; na skalnatých Březích v Richardově (MALOCH 1913: 265); *Hypericum perforatum* – 9, 13;

Impatiens parviflora – 5, 14; *Inula conyzae* – 13, 18; lesnatá stráž u Klabavy u Chrástu (HANUŠ 1885: 36);

Knautia arvensis – 10;

Lamium album – 10; *Lamium maculatum* – 5; *Lapsana communis* – 5; *Larix decidua* – 7, 11; *Lepidium campestre* – 13, 15; stráž v lese Březí u Sedlecka (leg. F. Maloch 16. 6. 1897, PL); kamenitá stráž lesa Březí nad Klabavkou u Sedlecka (leg. F. Maloch 19. 5. 1898, PL); na drolnách a drolných úklonech lesa Březí (MALOCH 1913: 227); *Linaria vulgaris* – 1; *Lonicera xylosteum* – 19; spilitové skalky nad pravým břehem řeky Klabavy 1 km před ústím (SOFRON 1964: 197); skalnatá stráž v Březí (MALOCH 1913: 189); *Luzula luzuloides* – 7;

Mahonia aquifolium – 13; *Medicago lupulina* – 13, 22; *Melica nutans* – 11, 18 (PL); ***Melica picta*** – 18 (PL); pozn.: podrobnější komentář k rozšíření této strdivky na Plzeňsku viz SOFRON et NESVADBOVÁ (1997: 113); *Milium effusum* – 7 (velice hojně); *Moehringia trinervia* – 5; *Mycelis muralis* – 7; na skaliskách u Klabavy blíže Smečic (HANUŠ 1885: 36 sub *Lactuca muralis*); *Myosotis arvensis* – 1; ***Myosotis discolor*** **C4a** – 4, 10 (PL); na stráních u Richardova vzácně (HANUŠ 1885: 48); louka nedaleko mlýna Telin (NESVADBOVÁ et SOFRON 2002: 2); ***Myosotis sparsiflora*** – 7 (PL), 20; *Myosotis sylvatica* – 7; křovinaté stráně v Richardově (HANUŠ 1885: 48); *Myosoton aquaticum* – 5;

Omphalodes scorpioides – 19 (PL); u lesa Březí (PEŠEK et al. 1966: 154). Pozn.: Nejbližší lokalitu uvádí MALOCH (1913: 195) z lesa Háj a Vížky nad levým břehem Berounky, vzdálených od soutoku Klabavy a Berounky 5 resp. 3 km. V Plzni druh nenezen (SOFRON et NESVADBOVÁ 1997); *Oxalis acetosella* – 5;

Papaver argemone – 1; *Papaver dubium* – 4; *Phyteuma spicatum* – 7; *Picea abies* – 5, 11, 17; *Pinus nigra* – 18; *Pinus sylvestris* – 9, 11, 13, 15, 16; spilitové skalky nad pravým břehem řeky Klabavy 1 km před ústím (SOFRON 1964: 196); *Plantago lanceolata* – 10; *Plantago major* – 7, 10; *Poa annua* – 8; *Poa compressa* – 3; *Poa nemoralis* – 7, 15; *Poa angustifolia* – 10 (PL); ***Potentilla alba*** **C4a** – 21 (jde o lokalitu totožnou s lokalitou 169 v práci NESVADBOVÁ et SOFRON 2007, na níž tehdy druh nalezen nebyl), PL; *Potentilla argentea* – 4, 10; *Potentilla reptans* – 10; *Potentilla tabernaemontani* – 4, 12 (PL), 13 (PL); keřnatá stráž v Telině (leg. F. Maloch 19. 5. 1898, PL); spilitové skalky nad pravým břehem řeky Klabavy 1 km před ústím (SOFRON 1964: 197); *Prunus padus* – 5, 7; *Prunus spinosa* – 5, 13, 15; *Pseudotsuga menziesii* – 8, 16; *Pulmonaria obscura* – 8, 17; *Pulmonaria officinalis* – 19; *Pyrethrum corymbosum* – 13; na stráních u Sedlecka (HANUŠ 1885: 40–41 sub *Chrysanthemum corymbosum*); v Březí, v Richardově

(Z. Jahn in MALOCH 1913: 173); spilitové skalky nad pravým břehem řeky Klabavy 1 km před ústím (SOFRON 1964: 197);

Quercus robur – 5, 7, 11, 13, 16; *Quercus rubra* – západoseverozáp. svahy lesa Břeží, 7, 9, 11, 17;

Ranunculus auricomus agg. – 3, 8, 9, 19; *Ranunculus bulbosus* – 3; *Ranunculus repens* – 9; *Reynoutria japonica* var. *japonica* – 10 (porost 10 x 20 m); *Rhamnus cathartica* – 15, 18; *Ribes uva-crispa* – 11, 18; *Robinia pseudacacia* – 13, 14; sází se hojně ve stromofadi, sadech, na stráních (HANUŠ 1886: 44); *Rosa canina* – 5, 13; *Rubus fruticosus* agg. – 7; *Rubus idaeus* – 7; *Rumex acetosa* – 9; *Rumex acetosella* s. l. – 13 (PL);

Salix caprea – 7; *Salix fragilis* – 10; *Salvia pratensis* – 4; luka v Telíně (PL leg. F. Maloch 29. 5. 1901); na lukách u Richardova (MALOCH 1913: 210); *Sambucus racemosa* – 5, 8; *Sambucus nigra* – 5, 11; kamenitá stráž pod lesem Břeží u Sedlečka (leg. F. Maloch 9. 6. 1901, PL); *Sanguisorba minor* – 16, 18, 22; spilitové skalky nad pravým břehem řeky Klabavy 1 km před ústím (SOFRON 1964: 197); *Sanguisorba officinalis* – 10; *Scleranthus perennis* – 13; *Scrophularia nodosa* – 9; *Securigera varia* – 13, 18; *Sedum boloniense* – 22; *Sedum reflexum* – 13; na skalách pod Sedleckem hojně [Z. Jahn in HANUŠ 1886: 36 sub *Sedum rupestre* a) *glaucum*]; *Sedum sexangulare* – 4; *Sempervivum tectorum* – 3; v luční ulici na zdi ve Smečicích, v Sedlecku (HANUŠ 1886: 36); *Senecio ovatus* – 7; *Senecio vulgaris* – 7; *Silene nutans* – 12, 13; spilitové skalky nad pravým břehem řeky Klabavy 1 km před ústím (SOFRON 1964: 197); *Sorbus aucuparia* – 5, 11; *Stachys sylvatica* – 9; *Stellaria media* subsp. *media* – 1 (PL), 7; *Stellaria holostea* – západoseverozáp. svahy lesa Břeží, 5; *Stellaria nemorum* – 5, *Steris viscaria* – 4, 13;

Tanacetum vulgare – 10; *Taraxacum* sect. *Ruderalia* – 5, 7; **Teucrium botrys C3** – 18 (PL); u Chrástu v poříčí Berounky a Klabavy na skalách roztroušené (HANUŠ 1886: 10); údolí Klabavy na drošině i poříčním štěrku pod Chrástem (Z. Jahn in MALOCH 1913: 214); u lesa Břeží na skále (17. 7. 1957, PEŠEK et al. 1966: 160); **Thesium pyrenaicum C2** – 23 (velice hojně) [Pozn.: Jde o potvrzení publikovaného údaje v Chrástu – cf. NESVADBOVÁ et SOFRON (2007: 61), omylem však uvedeného jako lokalita 168 – správně však jde o lokalitu 167; loučka byla bohužel v létě r. 2011 pronajata na zahrádku s okrasnými i užitkovými záhony, další existence lňenky je zde velice nejistá.]; nad Berounkou u Sedlečka a Smečic (Z. Jahn in ČELAKOVSKÝ 1889); *Thlaspi caerulescens* – 2 (PL), 4, 8; jen v údolí Mže vnikaje z něho nepatrně do údolí Klabavy pod Chrástem a potoků Lučnice (MALOCH 1913: 227); *Thymus pulegioides* subsp. *chamaedrys* – 4, 13; kamenitá stráž nad Klabavkou při lese Břeží u Sedlečka [PL leg. F. Maloch 30. 7. 1902 sub *Thymus montanus* V. K., rev. P. Tomšovic sub *Thymus pulegioides* 1998, rev. V. Čáp sub *Thymus pulegioides* var. *parvifolius* (Opiz ex Borb.) P. Schmidt s. d. et rev. P. Schmidt sub *Thymus pulegioides* ssp. *chamaedrys* (Fries) Gusul., 1973; MALOCH 1913: 208–209 sub *Thymus chamaedrys* Fr.]; spilitové skalky nad pravým břehem řeky Klabavy 1 km před ústím (SOFRON 1964: 197); *Tilia cordata* – 5; *Tragopogon pratensis* – 1 (PL); *Trifolium dubium* – 4; *Tsuga canadensis* – 14;

Ulmus glabra – 7; *Urtica dioica* – 5;

Vaccinium myrtillus – severní svahy lesa Břeží; *Verbascum nigrum* – 18; pod lesikem Břeží (MALOCH 1913: 200); luční hráz v Richardově (leg. F. Maloch 27. 7. 1899, PL); na luční hrázi pod Sedleckem (MALOCH 1913: 201); *Veronica arvensis* – 9; *Veronica chamaedrys* – 10; *Veronica officinalis* – 16; *Veronica serpyllifolia* – 10; *Veronica sublobata* – 9; *Vinca minor* – 6; *Vincetoxicum hirundinaria* – 12, 13, 15; spilitové skalky nad pravým břehem řeky Klabavy 1 km před ústím (SOFRON 1964: 197); *Viola arvensis* – 1, 22; *Viola canina* – v řídkém trávníku u „velkého“ železničního mostu; *Viola riviniana* – 5; **Viola collina** – 10 (PL), 18; *Viola hirta* – 18; na stráních křovinatých v Richardově (HANUŠ 1886: 22); *Viola odorata* – 8.

V roce 2011 neověřené taxony, dříve publikované nebo herbářově doložené

Aconitum x cammarum – zahrada v Telíně, pěst. (leg. F. Maloch 1. 8. 1896, PL); *Actaea spicata* – v houštinaté roklí v Richardově (HANUŠ 1886: 15); *Agrimonia eupatoria* – v lese Břeží podle cesty (HANUŠ 1886: 37); u Břeží (Z. Jahn in MALOCH 1913: 274); na travnatých návrších u Sedlečka a Richardova (PEŠEK et al. 1966: 85); *Allium acutangulum* Schrad. f. *petreum* – nalezen na skále u lesa Břeží (Z. Jahn in HANUŠ 1886: 46); **Allium senescens subsp. montanum C4a** – skála u lesa Břeží (Z. Jahn in HANUŠ 1886: 46); na drošinách u Břeží (MALOCH 1913: 140); *Allium vineale* – na drošinách u lesa Břeží (MALOCH 1913: 141); spilitové skalky nad pravým břehem řeky Klabavy 1 km před ústím (SOFRON 1964: 197); na výslunných stráních a skalách nad řekou Klabavou (Břeží) (PEŠEK et al. 1966: 226); **Anthemis tinctoria C4a** – na skalách nad Klabavou pod Chrástem a Richardovem (PEŠEK et al. 1966: 208); **Aruncus vulgaris C4a** – hojná u Sedlečka (HANUŠ 1886: 40 sub *Spiraea aruncus*); rokle skalnatého břehu Mže pod Sedleckem (Z. Jahn in MALOCH 1913: 280); **Astrantia major** – ve vlhkém pokraji dolním háje Břeží (MALOCH 1913: 256); *Atriplex patula* – u potůčku pod Sedleckem (leg. F. Maloch 19. 8. 1896, PL);

Barbarea stricta – v háji u Berounky v Richardově (HANUŠ 1886: 19); *Bromus erectus* – Sedlecko, druhotně podle trati (PEŠEK et al. 1966: 248); *Butomus umbellatus* – u Břeží (MALOCH 1913: 143);

Caltha palustris – dle potůčku pod Sedleckem (leg. F. Maloch 8. 5. 1910, PL); v Lučnici pod Sedleckem (MALOCH 1913: 223); **Campanula bononiensis C2** – nalezen pouze jediný kus na úpatí keřnaté stráně u Sedlečka (Z. Jahn in HANUŠ 1886: 47); **Campanula glomerata** – keřnatá stráně u Břeží u Sedlečka, hojný (HANUŠ 1885: 34); u cesty lesem Břeží blíž Sedlečka (leg. F. Maloch 19. 8. 1896, PL); v háji Břeží (Z. Jahn in MALOCH 1913: 161); *Campanula trachelium* – spilitové skalky nad pravým břehem řeky Klabavy 1 km před ústím (SOFRON 1964: 197); *Carduus crispus* – dosti hojně ve vlhkém křoví v údolí Berounky v Richardově (Z. Jahn in HANUŠ 1886: 47); *Carex echinata* – u Břeží (HANUŠ 1885: 17); *Carlina acaulis* – na stráních v Richardově (HANUŠ 1885: 43); na drošinách u Chrástu a Břeží (MALOCH 1913: 184); *Carlina vulgaris* – spilitové skalky nad pravým břehem řeky Klabavy 1 km před ústím (SOFRON 1964: 197); *Centaurea cyanus* – v žitě u Rychardova (leg. F. Maloch 11. 6. 1898, PL); ojedinele v žitě u Richardova (MALOCH 1913: 181); *Centaurea scabiosa* – na drošinách u lesa Břeží (MALOCH 1913: 180–181); *Cerato-phyllum demersum* – v zátoce Mže u Richardova (MALOCH 1913: 154); *Chaerophyllum bulbosum* – Telín: pobřežní lem na pravém břehu Berounky, ca 200 m vých. od zaniklého mlýna (NESVADBOVÁ et SOFRON 2002: 2); *Chenopodium opulifolium* – v Richardově u mlýna a vedle zahradní zdi u Smečic (Z. Jahn in HANUŠ 1886: 46 sub *Chenopodium album* L. ampl. *opulifolium* Schrad.); *Chenopodium polyspermum* – u potůčku pod Sedleckem (leg. F. Maloch 19. 8. 1896, PL); *Cirsium acaule* – stráně travn. v Telíně a břeh Mže kam. v Telíně (dvě položky v PL leg. F. Maloch 1. 8. 1896); proti ústí Klabavy, na drošinách u Chrástu a Břeží nad Klabavkou a nad Lučním potokem pod Sedleckem (vše MALOCH 1913: 183); **Cotoneaster integerrimus** – vzácně na stráních u Sedlečka (HANUŠ 1886: 36 sub *Cotoneaster vulgaris*) – pozn.: zda shodně s lokalitou „skalý proti Nadrybám nad pravým břehem Berounky“ (SOFRON 1964: 45)?; *Cystopteris fragilis* – žleb potůčku pod Sedleckem (leg. F. Maloch 19. 5. 1896, PL); v žlebu Lučnice pod Sedleckem (MALOCH 1913: 114);

Dianthus barbatus – zplaňuje v křovinách u Berounky v Richardově (Z. Jahn in HANUŠ 1886: 25); *Descurainia sophia* – spilitové skalky nad pravým břehem řeky Klabavy 1 km před ústím (SOFRON 1964: 197);

Epilobium roseum – u potůčku pod Sedleckem (leg. F. Maloch 19. 8. 1896, PL); *Equisetum arvense* – pole v Rychardově (leg. F. Maloch 29. 5. 1901, PL); *Euphorbia exigua* – hojně na polích v okolí Sedlečka a Smečic (Z. Jahn in HANUŠ 1886: 46);

Filago minima C3 – na stráněch u Sedlečka (Z. Jahn in HANUŠ 1886: 47); *Filipendula vulgaris* – v háji v Březí (MALOCH 1913: 280); *Fragaria moschata* – na skalách a stráněch v Richardově (HANUŠ 1886: 39); spilitové skalky nad pravým břehem řeky Klabavy 1 km před ústím (SOFRON 1964: 197); *Fragaria viridis* – na skalách v Richardově (HANUŠ 1885: 39);

Galeobdolon montanum – kefnatá stráž v Telíně (leg. F. Maloch 29. 5. 1901 sub *Lamium galeobdolon*, rev. M. Dvořáková 1996, et R. Rosenbaumová 2002, PL); *Galeopsis pubescens* – v Richardově (HANUŠ 1886: 8); *Galeopsis speciosa* – v Richardově (Z. Jahn in HANUŠ 1886: 8 sub *G. versicolor*); *Galium boreale* C4a – vlhká louka u Březí blíže Smečic (HANUŠ 1885: 45); *Galium sylvaticum* – v mokré roklí u Sedlečka (HANUŠ 1885: 45); *Gentianella obtusifolia* subsp. *sturmiana* C1 – na suchopáru proti severu v Richardově (MALOCH 1913: 194 sub *Gentianella aspera*); *Geranium columbinum* – v Richardově (Z. Jahn in HANUŠ 1886: 29); *Geranium molle* C2 – v zahradě v Richardově (Z. Jahn in HANUŠ 1886: 28); *Glyceria notata* – u potůčku pod Sedleckem (leg. F. Maloch 19. 8. 1896, PL); dle potoka v lučním dole Lučnice u Střápole (MALOCH 1913: 133); *Gnaphalium sylvaticum* – v Březí u Sedlečka (HANUŠ 1885: 40); *Gymnocarpium dryopteris* – skalnatá stráž pod Sedleckem (leg. F. Maloch 19. 8. 1896 sub *Polypodium dryopteris*, PL); stráně pod Lučnicí pod Sedleckem (Z. Jahn in MALOCH 1913: 113);

Helichrysum arenarium C2 – na dročinách u boru Březí velmi hojně (MALOCH 1913: 176 sub *Gnaphalium arenaria*); *Hieracium cymosum* C4a – na skalnatých stráněch pod Sedleckem, hojně (HANUŠ 1885: 36), kefnatá stráž v Richardově (leg. F. Maloch 29. 5. 1901, PL 2 položky); na skalnatých a dročinatých stráněch v Richardově (MALOCH 1913: 164); *Holcus mollis* – „rostlina v okolí zdejší vzácnější“, na travnaté stráně u lesa Březí a u Sedlečka (HANUŠ 1886: 4, 46); *Hypericum montanum* – v Richardově velice hojně (HANUŠ 1886: 27); Březí (MALOCH 1913: 245);

Juncus effusus – dle potůčku pod Sedleckem (leg. F. Maloch 30. 7. 1902, PL); *Juncus inflexus* – při potůčku v žlebu pod Sedleckem (leg. F. Maloch 30. 7. 1902, PL); v žlebu pod Střápolem (MALOCH 1913: 138); *Juniperus communis* – spilitové skalky nad pravým břehem řeky Klabavy 1 km před ústím (SOFRON 1964: 197);

Lactuca viminea – v údolí Klabavy u lesa Březí (MALOCH 1913: 166); *Leersia oryzoides* – levý břeh Mže nad jezem v Rychardově (leg. F. Maloch 4. 9. 1899 sub *Oryza clandestina* A. Br., PL); pod Kozlem až po jez v Richardově (MALOCH 1913: 127) – pozn.: zřejmě tatáž lokalita, ale mimo námi zkoumané území na opačném břehu Berounky; *Lemna gibba* – v potůčku v žlebu pod Sedleckem (leg. F. Maloch 30. 7. 1902, PL); v potoku Lučnice pod Sedleckem (MALOCH 1913: 121); *Linaria arvensis* C1 – na strništi u Sedlečka (HANUŠ 1886: 4); *Lolium perenne* – u potůčku pod Sedleckem (leg. F. Maloch 19. 8. 1896, PL); *Lotus corniculatus* – na stráněch u Sedlečka (Z. Jahn in HANUŠ 1886: 43); *Lythrum salicaria* – břehy Mže v Richardově (leg. F. Maloch 6. 7. 1908, PL);

Mentha longifolia – při potůčku pod Sedleckem (leg. F. Maloch 19. 8. 1896, PL); pobřeží potůčka pod Sedleckem (leg. F. Maloch 29. 7. 1899, PL); podle Lučnice pod Sedleckem (MALOCH 1913: 207); *Myosotis caespitosa* – na mokřých lukách u Březí (HANUŠ 1885: 48); *Myosotis hispida* – na stráněch u Richardova (Z. Jahn in HANUŠ 1885: 49);

Odontites vernus s. l. C2 – hojný u Smečic (HANUŠ 1886: 6 sub *Euphrasia odontites*); *Orchis morio* C2 – louka při Klabavě u lesa Březí pod Sedleckem (leg. F. Maloch 19. 5. 1898, PL); na suchých ladech u Klabavy (MALOCH 1913: 144);

Orchis ustulata C1 – louka při Klabavě u lesa Březí pod Sedleckem (leg. F. Maloch 19. 5. 1898, PL); na lukách u lesa Březí při Klabavce dosti hojně, na suchopáru pod Sedleckem několik exemplářů (MALOCH 1913: 144, cf. PEŠEK et al. 1966: 261);

Pastinaca sativa subsp. *urens* – v poříčí Berounky v Richardově na kamenitých a písčitéch místech porůznu (HANUŠ 1886: 30 sub *Pastinaca opaca*); *Persicaria lapathifolia* – u potůčku pod Sedleckem (leg. F. Maloch 19. 8. 1896 sub *Polygonum lapathifolium*, PL); *Petrorhagia prolifera* C4a – na jílovitých lučních krajích pod stráněmi u ústí Klabavy roztroušeně (HANUŠ 1886: 25 sub *Dianthus prolifer*); *Peucedanum oreoselinum* C4a – na lukách v Richardově hojně (HANUŠ 1886: 33); *Prunella grandiflora* C3 – lesní stráně v Březí hojně (Z. Jahn in HANUŠ 1886: 10); suchopár proti ústí Klabavy (leg. F. Maloch 11. 7. 1897, PL); Březí, levý břeh Mže proti ústí Klabavy (Z. Jahn in MALOCH 1913: 213 – pozn.: zřejmě omyl, Březí leží nad pravým břehem Berounky); na Kozlu (Z. Jahn in MALOCH 1913: 213). [Pozn.: černohlávek velkokvětý tedy roste na obou březích Berounky, a to jak v lese Březí nad Klabavou, tak v polesí Kozel nad levým břehem Berounky.]; *Prunella laciniata* – na stráněch travnaté u lesa v Březí u Sedlečka (HANUŠ 1886: 10) – pozn.: jde nesporně o determinační omyl, druh není z fytochorionu Křivoklátsko vůbec uváděn (cf. KOLBEK, MLADÝ, PETŘÍČEK et al. 1999, HROUDA 2000: 640–642);

Rhinanthus minor – strž u Sedlečka (leg. F. Maloch 9. 6. 1901, PL); *Rosa gallica* C3 – na mezích a úklonech u Bušovic, u Vitinky (MALOCH 1913: 20–21); u Sedlečka (PEŠEK et al. 1966: 86); Bušovice: travnatý břeh úvozové cesty 3 km JZ od zámku v obci, ca 500 m JZ od kóty 402,9 (leg. J. Nesvadbová 26. 5. 2007, PL); *Rosa rubiginosa* – na skalnatých stráněch u Berounky v Richardově (HANUŠ 1886: 37); *Rosa tomentosa* – na stráněch v Richardově (Z. Jahn in HANUŠ 1886: 37); *Rubus* cf. ser. *Glandulosi* – v houšti u pramene na stráně v Richardově (HANUŠ 1886: 40 sub *Rubus glandulosus*);

Salix eleagnos cv. 'angustifolia' – Telín (pěst.) (leg. F. Maloch 31. 8. 1896, PL); *Scabiosa columbaria* C2 – při cestě v lese Březí u Sedlečka (leg. F. Maloch 19. 8. 1896, PL); v boru Březí vzácně (MALOCH 1913: 185, cf. PEŠEK et al. 1966); *Senecio aquaticus* – v křoví pobřežním v Richardově a na křovinatých stráněch tamže dosti hojně (Z. Jahn in HANUŠ 1886: 47 sub *Senecio barbareaefolius*); *Senecio viscosus* – podle břehů v Richardově (HANUŠ 1885: 41); *Solidago virgaurea* – spilitové skalky nad pravým břehem řeky Klabavy 1 km před ústím (SOFRON 1964: 197); *Stellaria alsine* – žleb potůčku pod Sedleckem (leg. F. Maloch 19. 5. 1898 sub *Stellaria uliginosa*, PL); *Succisa pratensis* – v Richardově (HANUŠ 1885: 44);

Thalictrum flavum C2 – na velkých loukách v Richardově (HANUŠ 1886: 13 – pozn.: zda správně určeno?, viz též komentář in SOFRON et NESVADBOVÁ 1997: 139); *Thalictrum lucidum* – louka na pravém břehu Berounky pod Richardovem (SOFRON 1965: 3, not. 17. 6. 1962, sub *T. f.* subsp. *lucidum*); *Thesium linophyllum* – na louce u lesa Březí blíže Smečic (Z. Jahn in HANUŠ 1885: 33); na suchopárech u lesa Březí (Z. Jahn in MALOCH 1913: 160). Pozn.: Zda správná determinace? Ve výtisku Hanušova „Přehledu...“ v majetku M. Hostičky je čísi rukopisná poznámka, resp. škrť jména *Thesium linophyllum* a opraveno na *Thesium pratense* (= *T. pyrenaicum*); *Thlaspi perfoliatum* – u Sedlečka hojně (HANUŠ 1886: 17); *Thymus serpyllum* – v Richardově dosti hojná (HANUŠ 1886: 7 sub *Thymus serpyllum angustifolia* Pers. – pozn.: jde zřejmě též o *Thymus pulegioides*); *Trifolium fragiferum* – u Sedlečka (HANUŠ 1886: 43); *Trifolium striatum* C1 – v údolí Klabavy mezi viaduktem (= železničním mostem nad Klabavou) a Březím (MALOCH 1913: 287); pozn.: V nedalekém Chrástu byl jetel žiháný nalezen a sbírán v kulturním sečeném trávníku v intravilánu obce (cf. NESVADBOVÁ et SOFRON 2007: 62).

Verbascum nudatum – nalezena v několika kusech na hrázi na lukách pod Sedleckem (Z. Jahn in HANUŠ 1886: 48 sub *Verbascum phlomoides* x *lychnitis*); *Verbascum lychnitis* –

spilitové skalky nad pravým břehem řeky Klabavy 1 km před ústím (SOFRON 1964: 197); *Verbascum densiflorum* – štěr. poříčí v Richardově (MALOCH 1913: 199); *Verbascum thapsus* – na stráni u lesa Břeží u Smečic (HANUŠ 1886: 3); *Vicia cracca* – pokrač boru Břeží u Sedlecka (leg. F. Maloch 30. 7. 1902, PL); *Vicia monanthos* Desv. – seje se u Smečic (HANUŠ 1886: 45).

Shrnutí

Z lesa Břeží a jeho okolí je v literatuře či na schedách herbárových položek uváděno v jednotlivých skupinách ohrožení (dle PROCHÁZKA 2001) celkem 28 taxonů: 4 taxony z kategorie C1, 8 taxonů z kategorie C2, 5 taxonů z kategorie C3 a 11 druhů kategorie C4a. V roce 2011 byl potvrzen výskyt pouze 7 ohrožených taxonů: 1 z kategorie C2, 2 z kategorie C3 a 4 z kategorie C4a druhů.

Závěr

Průzkumem lesa Břeží na jaře 2011 pokračuje, ale do určité míry se i uzavírá, série větších či menších studií publikovaných v posledních 15 letech, tvořících základní kostru současných vědomostí o květeně širšího Plzeňska. Předkládaná práce je i drobným doplňkem k dějinám botanického výzkumu Plzeňska (SOFRON et NESVADBOVÁ 2009) a zároveň příspěvkem k bližícímu se stému výročí vydání Květeny v Plzeňsku (MALOCH 1913).

Poděkování náleží Renátě Bláhové za výpis Malochových sběrů z muzejní databáze Demus, Josefu Čihákovi za upozornění na archivní materiály, Jiřimu Hadincovi za přečtení rukopisu článku a upřesnění některých údajů a Sylvii Pecháčkové za podnětné redakční připomínky.

Historický dovětek

Richardov a osudy jeho majitelů či návštěvníků nejsou bez významu i pro plzeňskou vlastivědu. Historii zde žijící rodiny Svátkových zpracoval v letech 1951–1952 JUDr. Richard Krofta (KROFTA 1951–1952), vnuk F. A. Svátka a synovec prof. Zdeňka Jahnna. (Pozn.: Čelakovskému posílal do Resultátů své nálezy z dob vysokoškolských exkurzí na Plzeňsko a Strašicko další botanik se stejným příjmením – Jaroslav Jiljí Jahn (1865–1934), synovec Zdeňka Jahnna, pozdější geolog a profesor na vysokém učení technické v Brně.; cf. http://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_osobnosti&load=2144).

Zdeněk Jahn měl za manželku Emilii Svátkovou, jednu z pěti dětí Františka Adalberta Svátka, majitele mlýna Telín pod soutokem Berounky a Klabavy. Mlýn, uváděný již v r. 1788, je dnes znám pod místním jménem „Spálený mlýn“. F. A. Svátek byl zakladatelem silné „dynastie“ schopných, pracovitých a vzdělaných obchodníků, právníků, profesorů, lékařů, umělců i politiků. U nich se ve více generacích objevuje křesťní jméno Richard. Takto poprvé pojmenoval F. A. Svátek svého prvorozeného syna Richarda (27. 4. 1873 Plzeň – 16. 9. 1921 Plzeň), pozdějšího právozárečného měšťana, úředníka spořitelny města Plzně, jednatele „Loveckého klubu“ v Plzni a tvůrce sbírky ptactva z plzeňského okolí (BENEDA 2006). Po něm přejmenoval F. A. Svátek mlýn Telín na Richardov. Posléze bylo toto jméno přeneseno i na skupinu zahradních vil, stavěných Svátkovými potomky postupně od r. 1893.

V pozdějších generacích se zde objevují další známé plzeňské rodiny: Kroftovi, Strettiové, Jahnovi, Kopeckých, Wedellovi, Hegnerovi, Tichých, Šebelíkovi, Rušavých a dalších (cf. NOVÁK 2006). Jejich respekt k dílu F. Malocha se projevuje i dvěma články z pera Kroftových k vydání jeho Květeny (1913) a k 75tinám F. Malocha (KROFTA 1914 a KROFTA 1932).

Pro přiblížení historických souvislostí ještě připomínáme několik dalších okolností, částečně podkryvajících i pozadí botanických nálezů: železniční trať Plzeň–Praž byla otevřena r. 1862, o rok později byl postaven železniční most na trati

Chrást – Stupno a tím zprovozněna tato „uhelná“ trať. Teprve 10. 6. 1908 byla otevřena pro Richardov nejbližší vlaková zastávka Sedlecko (cf. NESVADBOVÁ et SOFRON 2007: 10). Do té doby se zřejmě dojíždělo do Richardova ze starého, v současnosti už neexistujícího vlakového nádraží v Chrástu nedaleko dnešních závor bud' bryčkami (kočáry) nebo, jak uvádí Krofta (KROFTA 1951–1952: 6): „z Plzně podnikali jsme výlety do Richardova pěšky za účelem sběru květin do školního herbáře...“. Až po skončení 1. světové války se začalo jezdit auty.

Literatura

- BENEDA S. (2006): Dějiny západočeské ornitologie. – 112 p., Plzeň, Západočes. Poboč. Čes. Společ. Ornitolog.
- ČELAKOVSKÝ L. (1867–1881): Prodromus der Flora von Böhmen I–IV. – Prag.
- ČELAKOVSKÝ L. (1889): Resultate der botanischen Durchforschung Böhmens im Jahre 1888. – S.-B. Koenigl. Boehm. Ges. Wiss., Prag, 1888, Cl. 2: 462–554.
- HADAČ E., SOFRON J. et VONDRÁČEK M. (1968): Květena Plzeňska. – 290 pp., 3 map., KSSPPOP Plzeň.
- HANUŠ J. (1885–1886): Soustavný přehled a stanoviska rostlin cévnatých v okolí Plzně samorostlých a obecně pěstovaných. – Zpr. Stát. Vyš. Reál. Gymn. Plzeň, 1884–1885: 1–49 (1885) et 1885–1886: 3–51 (1886).
- HROUDA L. (2000): *Prunella* L. – černohlávek. – In Slavík B. (ed.), Květena České republiky, Academia Praha, vol. 6, 640–645.
- JAHN Z. (1897): Professor Jan Hanuš. – Výr. Zpr. c. k. Čes. Reál. v Plzni za Škol. Rok 1896–1897, p. 1–4.
- KOLBEK J., MLADÝ F., PETŘÍČEK V. et al. (1999): Květena Chráněné krajinné oblasti a Biosférické rezervace Křivoklátsko. – 300 p., AOPK a BÚ AV ČR, Praha.
- KROFTA V. (1914): Blíže k přírodě. – Čes. Venkov, Praha, no. 52 [Vydání Malochovy Květeny v Plzeňsku].
- KROFTA K. (1932): Botanik prof. Fr. Maloch sedmdesátníkem. – Ruch Čes. Západu, Plzeň, 1/2: [13] et no. 12: 14.
- KROFTA R. (1951–1952): Ze vzpomínek nejstaršího žijícího Richardovana JUDra Richarda Krofta 1951–1952. –17 p. + I–III et (4) p., ms. (kopie) [Depon. in Archiv města Plzně č. 30.813].
- MALOCH F. (1913): Květena v Plzeňsku. I. – 316 p., Plzeň.
- NESVADBOVÁ J. et SOFRON J. (2002): Exkurze západočeské pobočky České botanické společnosti do luk v údolí Berounky – Calluna, Plzeň, 7/1: 2–3.
- NESVADBOVÁ J. et SOFRON J. (2007): Vegetace a flóra katastru obce Chrástu. – Sborn. Západočes. Muz., Plzeň, Přír., 108: 1–69.
- NOVÁK J. (2006): Richardov. – Bušovický Zpravodaj, roč. 7, č. 2/2006 viz též http://www.busovice.cz/obec/Zpravodaje/zpravodaj_022006.html
- PEŠEK J. et al. (1966): Květena Rokycanska. – 292 p., KSSPPOP Plzeň.
- PROCHÁZKA F. (2001): Černý a červený seznam cévnatých rostlin České republiky (stav v roce 2000). – Příroda, Praha, 18: 1–166.
- SOFRON J. (1964): Dřeviny a jejich porosty na střední Berounce. – 223 p., 3 fig., 23 photo, 4 diagr., ms. [Dipl. pr.; depon. in Knih. Kat. Bot. Přír. fak. Univ. Karlovy Praha et příruč. knih. odděl. bot. Západočes. Muz. Plzeň].
- SOFRON J. (1965): Dvě nová naleziště *Thalictrum flavum* L. subsp. *lucidum* Osvač. na Plzeňsku. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1965/1: 3.
- SOFRON J. (1980): Život a dílo Františka Malocha (1862–1940). – [22] p., ms. [Depon. in knih. odděl. bot. Západočes. Muz. Plzeň].
- SOFRON J. et NESVADBOVÁ J. (eds) (1997): Flóra a vegetace města Plzně. – 200 p., Západočeské muzeum Plzeň.

SOFRON J. et NESVADBOVÁ J. (2007): Nástin dějin botaniky v západních a jihozápadních Čechách. – Sborn. Západočes. Muz., Plzeň, Přír., 108: 1–72, 37 append.

[http://encyklopedie.brna.cz/home-](http://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_osobnosti&load=2144)

[mmb/?acc=profil_osobnosti&load=2144](http://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_osobnosti&load=2144). [J. J. Jahn]

<http://www.plzenskenovinky.cz/zpravy/sid=n6cu3kem7mav7bkq1a1rp9ard6/zpravy/z-regionu/lesni-stezka-richardov-budeopravena/> [k 6. 11. 2011].

Exkurze Západočeské pobočky ČBS na Těchonicko

Ivona Matějková

Dne 4. 6. 2011 o deváté hodině ranní jsme společně s kolegou Jiřím Korešem přivítali na návsi v Těchonických pět účastníků, kteří přijeli na jednodenní exkurzi do zdejší oblasti ležící jihozápadně od Pačejova na Horažďovicku. Patřili k nim Daniel Čížek a Štěpánka Čížková s dcerkou Johankou, Eliška Václavíková a Pavel Valtr.

Hlavním cílem naší exkurze byla prohlídka a průzkum nedaleké lokality „Těchonická draha“ nacházející se ca 0,7 km Z od obce Těchonice u Nalžovských Hor. Jedná se o ucelený komplex bývalých obecních pastvin (pomístně zvaný Velký a Suchý dráhy) se zbytky kamenných zídek a pestrou mozaikou nelesních ploch, křovin, remízků i rozptýlené zeleně. Díky tomu, že lokalita prakticky nebyla postižena dřívějšími plošnými zemědělskými melioracemi a rekultivacemi, dochovala se tu botanicky cenná nelesní společenstva s pestrou druhovou skladbou a celou řadou vzácnějších druhů rostlin (ČEJKA 2005). Bývalých obecních drah se ve zdejší krajině dochovalo vícero, Těchonická draha však získala mimořádnou šanci zůstat i do budoucna botanicky cennou lokalitou s vysokou druhovou rozmanitostí. Lokalita dlouho nebyla obhospodařována, avšak od roku 2006 je zde realizovaná prostřednictvím těchonického spolku „Vaváky“ řízená pastva ovcí. Projekt se jmenuje „Šance pro draha“ a můžete se s ním seznámit na webové stránce www.sanceprodraha.cz. Hlavním aktérem projektu je místní občan Jiří Koreš, který po celou dobu naší exkurze poskytoval všem účastníkům podrobné informace týkající se současných i historických managementových aktivit na Těchonických drahách. Během exkurze zde nebyl prováděn soupis zjištěných rostlinných druhů, neboť k němu došlo již o rok dříve v rámci podrobného floristicko-fytocenologického průzkumu za účelem zhodnocení vlivu pastvy na jednotlivé typy porostů a populace významných druhů rostlin (MATĚJKOVÁ 2010). V průběhu naší výpravy se nám podařilo potvrdit všechny chráněné a vzácnější druhy rostlin zjištěné na Těchonických drahách v roce 2010: *Antennaria dioica*, *Carex diandra*, *C. hartmanii*, *C. pulicaris*, *C. umbrosa*, *Dactylorhiza majalis*, *Drosera rotundifolia*, *Isolepis setacea*, *Parnassia palustris*, *Platanthera bifolia*, *Potentilla palustris*, *Scorzonera humilis*, *Tephrosieris crispa*, *Triglochin palustre*, *Valeriana dioica*, *Veronica scutellata*.

K nově objeveným druhům na lokalitě patří *Arenaria serpyllifolia*, sivá forma *Festuca rubra* a *Hieracium floribundum*. Za zmínku stojí také dva nálezy z blízkého okolí. Prvním je *Hesperis matronalis* (kolonie ca 10 exemplářů) u památné lípy s božími muky u silnice ve směru Těchonice – Velenovy, ca 0,5 km JZ od středu obce Těchonice. Druhým je *Potamogeton crispus* tvořící rozsáhlé fertilní porosty na hladině Dolejšího rybníka.

Po prohlídce Těchonických drah jsme přešli na sousední kulturní louku ležící ca 1,3 km Z od středu obce Těchonice. Louka vznikla zatrvněním orné půdy; převažujícími druhy byly *Arrhenatherum elatius* a *Dactylis glomerata*. Luční porost hojně obohacovala celá řada druhů z kontaktních polopřirozených biotopů: *Alchemilla monticola*, *Arabis glabra*, *Astragalus glycyphyllos*, *Campanula patula*, *Coryza canadensis*, *Erigeron acris*, *Hieracium laevigatum*, *H. caespitosum*, *Leucanthemum ircutianum* (místy dosti hojně), *Linaria vulgaris*, *Lychnis visca-*

ria, *Pimpinella major*, *Potentilla argentea*, *Saxifraga granulata*, *Securigera varia*, *Senecio jacobaea*, *Tragopogon pratensis*, *Trifolium arvense*, *T. hybridum*, *Vicia hirsuta*, *V. tenuifolia*.

Dalším cílem naší výpravy byla tzv. „Kocovská draha“ – komplex bývalých obecních pastvin s balvanitým terémem rozkládající se 1,5 km S až SSZ od středu obce Velenovy. U jiho-východního okraje drah se nachází bezejmenný rybník podkovovitého tvaru. Lokalitu pokrývala mozaika polopřirozených nelesních společenstev svazu *Molinion*, *Caricion fuscae* a *Calthion*. Na sušších místech byl patrný přechod ke krátkostébelným cenózám svazu *Violion caninae*. Východní část drah hojně zarůstala náletovými dřevinami s převahou *Frangula alnus*; dále byly přítomny druhy *Betula pendula*, *Populus tremula*, *Picea abies*, *Prunus spinosa*, *Quercus robur*, *Salix aurita*, *S. cinerea*. V bylinném patře byly zjištěny následující taxony:

Achillea millefolium, *Aegopodium podagraria*, *Agrimonia eupatoria*, *Agrostis capillaris*, *Alopecurus pratensis*, *Angelica sylvestris*, ***Antennaria dioica*** (několik kolonií o výměře až 1 m²), *Anthoxanthum odoratum*, *Arrhenatherum elatius*, *Avenella flexuosa*, *Avenula pubescens*, *Briza media*, *Calluna vulgaris*, *Caltha palustris* subsp. *laeta*, *Carex brizoides*, *C. canescens*, *C. caryophylla*, *C. hirta*, *C. nigra*, *C. ovalis*, *C. pilulifera*, *C. vesicaria*, *C. vulpina*, *Carlina acaulis*, *Centaurea jacea*, ***Cirsium heterophyllum***, *C. palustre*, *Cytisus scoparius*, *Dactylis glomerata*, ***Dactylorhiza majalis*** (roztrošeně až shluky), *Deschampsia cespitosa*, *Dianthus deltoides*, *Eleocharis mamillata*, *Epilobium palustre*, *Equisetum arvense*, *Festuca rubra*, *Filipendula ulmaria*, *Fragaria vesca*, *Galeopsis bifida*, *Galium palustre*, *G. pumilum*, *G. verum*, *Glyceria fluitans*, *Helianthemum grandiflorum* subsp. *obscurum*, *Hieracium pilosella*, *Holcus lanatus*, *Hypericum maculatum*, *H. tetrapterum*, ***Iris sibirica*** (kolonie ca 30 m² SZ od bezejmenného rybníka), *Juncus effusus*, *Knautia arvensis*, *Koeleria pyramidata*, *Lathyrus pratensis*, *Lotus uliginosus*, *Lychnis flos-cuculi*, *Lycopus europaeus*, *Molinia caerulea*, *Nardus stricta*, *Pimpinella major*, *Poa trivialis*, *Potentilla erecta*, ***Potentilla palustris*** (bohatá kolonie o výměře ca 50 m²), *P. tabernaemontani*, *Ranunculus acris*, *R. auricomus*, *R. repens*, *Rubus caesius*, *Scirpus sylvaticus*, *Scutellaria galericulata*, *Selinum carvifolia*, *Silene vulgaris*, *Solanum dulcamara*, *Succisa pratensis*, ***Tephrosieris crispa***, *Thymus pulegioides*, *Urtica dioica*, *Vaccinium myrtillus*, *Valeriana dioica*, *Veronica chamaedrys*, *V. officinalis*, *Viola canina*.

V oblasti drah se nachází několik mělkých tůňek, v době naší návštěvy vyschlých a bez vegetace. Na pobřeží bezejmenného rybníka byly zjištěny *Batrachium aquatile*, *Phalaris arundinacea*, *Poa palustris*, *Sparganium erectum*.

Ve zbývajícím čase jsme obhlédli pobřežní zóny sousedního rybníka Mlynařka ležícího 1 km S od středu obce Velenovy. Byly zjištěny: *Alnus glutinosa*, *Batrachium aquatile*, ***Carex elongata***, ***Iris pseudacorus*** (asi druhotný výskyt), *Juncus effusus*, *Myosotis laxiflora*, ***Myriophyllum verticillatum***, *Persicaria amphibia*, *Salix fragilis*, *Sambucus nigra*, *Sparganium erectum*, *Syringa vulgaris*, *Typha latifolia*, *Ulmus glabra*. Na zpáteční cestě do Těchonice jsme na luční cestě JJZ od obce našli *Juncus tenuis* a potěšili se letitými duby v přilehlých remízcích. Držím palce Vavákům, aby se jim i nadále dařila jejich přínosná práce pro Těchonická draha.

Nomenklatura cévnatých rostlin dle KUBÁT et al. (2002).

Literatura

ČEJKA V. (2005): Inventarizační botanický průzkum vybraných lokalit v okolí Těchonice. – 14 p., ms. [Depon. in Archiv sdružení VAVÁKY, Těchonice].

KUBÁT K., HROUDA L., CHRTEK J. jun., KAPLAN Z., KIRSCHNER J. et ŠTĚPÁNEK J. (eds) (2002): Klíč ke květeně České republiky. – 928 p., Academia, Praha.

MATĚJKOVÁ I. (2010): Průzkum floristických a vegetačních poměrů a vyhodnocení hospodaření na lokalitě Těchonická draha. – 46 p., ms. [Depon. in Archiv sdružení VAVÁKY, Těchonice].

Exkurze Západočeské pobočky ČBS za květenou vápencových výchozů v okolí Klatov

Jan Bureš, Ivona Matějková a Jaromír Sofron

Dne 24. 6. 2011 uskutečnili členové Západočeské pobočky ČBS cílenou exkurzi na výchoz krystalických vápenců pestré série moldanubika na Zámkovské hoře u Ostřetic a při té příležitosti i na kontaktní lokality. Exkurze se zúčastnili Jan Bureš (vedoucí exkurze), Jaroslava Nesvadbová, Jaromír Sofron, Josef Škrábek sen. a Josef Škrábek jun.

Fytogeograficky spadají všechny navštívené lokality do Plzeňské pahorkatiny vlastní a do fytogeografického čtverce 6546.

Navštívené lokality s námi nalezenými taxony cévnatých rostlin:

Bolešiny: louka u jihozápadního okraje lesa „Na Vrších“, 0,75 km VSV od obce, 480 m n. m.

E₂: *Rosa canina*,

E₁: *Campanula patula*, *Chaerophyllum aureum*, *Dianthus deltoides*, *Festuca pratensis*, *Galium album*, *Gnaphalium sylvaticum*, *Lamium album*, *Phleum pratense*, *Prunus avium*, *Rubus caesius*, *Senecio jacobaea*, *Stellaria graminea*, *Verbascum nigrum*.

Bolešiny: les „Na Vrších“ (kóta 496) 0,8 km VSV od obce

E₃: *Acer platanoides*, *A. pseudoplatanus*, *Carpinus betulus*, *Fraxinus excelsior*, *Juglans regia*, *Larix decidua*, *Picea abies*, *Pinus sylvestris*, *Prunus avium*, *Quercus robur*, *Sorbus aucuparia*, *Ulmus glabra*,

E₂: *Berberis vulgaris* (na okraji malého opuštěného vápencového lomu), *Corylus avellana*, *Prunus spinosa*, *Rosa* cf. *canina*, *Sambucus nigra*, *Viburnum opulus*,

E₁: *Actaea spicata*, *Brachypodium sylvaticum*, *Calamagrostis arundinacea*, *Campanula patula*, *C. persicifolia*, *Carex brizoides*, *C. muricata* agg., *Clinopodium vulgare*, *Crataegus* cf. *monogyna*, *Dactylis glomerata*, *Dryopteris carthusiana*, *Epipactis helleborine*, *Fragaria vesca*, *Galeopsis bifida*, *Galium aparine*, *G. rotundifolium*, *Geranium robertianum*, *Geum urbanum*, *Impatiens noli-tangere*, *Lathyrus pratensis*, *Luzula luzuloides*, *Moehringia trinervia*, *Mycelis muralis*, *Oxalis acetosella*, *Poa nemoralis*, *Rubus fruticosus* agg., *Rubus idaeus*, *Sanicula europaea*, *Senecio ovatus*, *Urtica dioica*, *Veronica chamaedrys*, *Viola hirta* (PL).

Bolešiny: západní lem lesa „Na Vrších“, 470 m n. m.

E₂: *Prunus spinosa*,

E₁: *Achillea millefolium*, *Agrostis capillaris*, *Brachypodium pinnatum*, *Briza media*, *Centaurea scabiosa*, *Cerastium arvense*, *Festuca rubra* agg., *Galium album*, *G. pumilum*, *Hypericum perforatum*, *Knautia arvensis*, *Koeleria pyramidata*, *Luzula campestris*, *Plantago lanceolata*, *Poa pratensis*, *Potentilla tabernaemontani*, *Scleranthus annuus*, *Securigera varia*, *Stellaria graminea*, *Thymus pulegioides*, *Trifolium medium*, *T. pratense* subsp. *pratense*, *Veronica officinalis*, *Vicia cracca*, *Viola canina*.

Bolešiny: pšeničné pole při západním okraji lesa „Na Vrších“

Apera spica-venti, *Aphanes arvensis*, *Cirsium arvense*, *Convolvulus arvensis*, *Lycopsis arvensis*, *Sherardia arvensis* (PL).

Bolešiny: zemědělský podnik a okraj cesty k Zámkovské hoře

E₂: *Prunus spinosa*,

E₁: *Achillea millefolium*, *Ajuga reptans*, *Alopecurus pratensis*, *Anthoxanthum odoratum*, *Apera spica-venti*, *Artemisia vulgaris*, *Barbarea vulgaris*, *Bromus hordeaceus*, *Campanula patula*, *Capsella bursa-pastoris*, *Carex ovalis*, *Cerastium holosteoides*, *Cirsium arvense*, *C. oleraceum*, *C. vulgare*, *Convolvulus arvensis*, *Conyza canadensis*, *Crepis biennis*, *Daucus carota*, *Dianthus deltoides* (PL), *Echinochloa crus-galli*, *Elytrigia repens*, *Epilobium lamyi*, *Equisetum arvense*, *Festuca arundinacea*, *F. rubra* agg., *Geranium pyrenaicum*, *Helianthus tuberosus*, *Hypericum perforatum*, *Lathyrus pratensis*, *Leonurus cardiaca*, *Lotus corniculatus*, *Lychnis flos-cuculi*, *L. viscaria*, *Mal-*

va sylvestris, *Medicago lupulina*, *M. sativa*, *Melilotus albus*, *M. officinalis*, *Persicaria hydropiper*, *Phleum pratense*, *Plantago lanceolata*, *P. major*, *Poa annua*, *Polygonum aviculare* agg., *Potentilla reptans*, *Rumex acetosella*, *R. crispus*, *Salix caprea*, *Sambucus nigra*, *Silene latifolia*, *Spergularia rubra*, *Tanacetum vulgare*, *Trifolium arvense*, *T. hybridum*, *T. pratense*, *Vicia hirsuta*, *Viola arvensis*.

Ostřetice: v obci

Aegopodium podagraria, *Anthoxanthum odoratum*, *Arrhenatherum elatius*, *Ballota nigra*, *Bellis perennis*, *Bromus hordeaceus*, *Cirsium arvense*, *Convolvulus arvensis*, *Crepis biennis*, *Elytrigia repens*, *Galeobdolon argentatum*, *Galium aparine*, *Geum urbanum*, *Hieracium aurantiacum*, *Knautia arvensis*, *Lapsana communis*, *Lolium perenne*, *Pyrethrum parthenium*, *Rubus caesius*, *Tripleurospermum inodorum*, *Verbascum nigrum*, *Vulpia myuros* (PL).

Ostřetice: návrší zvané Zámkovská hora ca 1 km JV od obce, opuštěný vápencový lom

Naše pozornost se soustředila především na výchoz vápence a opuštěný vápencový lom lokalizovaný 1 km JV od obce Ostřetice (lom leží na souřadnicích WGS84: 49°25'4.531"N, 13°21'25.200"E). Území bylo vyhlášeno významným krajinným prvkem (VKP) a prochází jím naučná stezka. Kromě druhové floristické pestrosti (pozn. red.: výrazně však ovlivněné záměrnou výsadbou) je lokalita významná i entomologicky (viz web <http://www.zamkovskahora.cz/>). Probíhá zde řízený management, v rámci něhož např. lokalitu přejíždějí v předjaří čtyřkolky za účelem narušení travního drnu na jižním svahu před lomem.

Zřejmě první zmínku o rostlinách pravděpodobně této lokality publikoval ONDRÁK (1891 apud ČEJKA 1969: 118 et 126): *Scabiosa ochroleuca* a *Teucrium chamaedrys*; tyto druhy na lokalitě však v rámci své diplomové práce ČEJKA (1969, 1970) nenalezl. Naopak odtud udává *Alyssum alyssoides*, *Anthyllis vulneraria*, *Astragalus glycyphyllos*, *Brachypodium pinnatum*, *Carlina vulgaris*, *Helianthemum grandiflorum* subsp. *obscurum*, *Koeleria pyramidata*, *Lupinus polyphyllus*, *Ononis repens*, *Phleum phleoides*, *Polygala comosa*, *Potentilla tabernaemontani*, *Trifolium montanum*, *Verbascum thapsus*, *Viola collina*.

Na přelomu 70. a 80. let 20. století byla v lomu skládka nebezpečného odpadu, v současné době však není vliv této skládky znatelný. Přirozený stav vegetace na výchozech i na lomových stěnách přesto nezůstal bez antropického vlivu. Poměrně nápadný výchoz vápence vizuálně zvýrazněný opuštěným lomem vimpuloval klatovskému lékaři a botaniku MUDr. M. Královi myšlenku využít této lokality a biotopu k výsadbě případně výsevu tomuto území zcela cizích taxonů cévnatých rostlin, mnohdy získaných při sběru diaspor i v cizích zemích. K výsevům podle ústního sdělení K. Čížka (2011) docházelo přibližně od poloviny 70. let 20. stol., tzn. v období, ve kterém začal M. Král zkoumat květenu Bulharska (viz KRÁL Preslia 38: 208–209, 1967 et Preslia 60: 83–84, 1988). Termin dalších výsevů a výsadeb by bylo možné odvodit na základě informací o datech sběrů dotčených rostlin uložených v herbáři M. Krále (depon. v PRA). V první řadě jde o 11 taxonů podle Čížka (ČÍŽEK 2010), u nichž je znám původ: *Achillea nobilis* (Bulharsko), *Coronilla vaginalis* (Pokratické bílé stráně u Litoměřic), *Geranium sanguineum* (Prokopské údolí u Prahy), *Linum austriacum* (zahrada v obci Hráz u Třebýčiny), *Melica ciliata* (Kysucká brána na Slovensku), *Oxytropis pilosa* (Prokopské údolí u Prahy), *Potentilla norvegica* (Holoubkov – kolejiště), *Pulsatilla pratensis* (Prokopské údolí u Prahy), *Scabiosa ochroleuca* (Prokopské údolí u Prahy), *Seseli osseum* (Prokopské údolí u Prahy), *Veronica jacquinii* (Vinianský hradný vrch na Slovensku). Kromě těchto rostlin udává ČÍŽEK (2010) seznam dalších 9 taxonů, zde opět nesporně nepůvodních (tedy vysázených nebo vyšetých), u nichž původ není uveden: *Allium flavum*, *Allium sphaerocephalon*, *Alyssum montanum*, *Artemisia austriaca*, *Colutea arborescens*, *Cotoneaster divaricatus*, *Fibigia pinnata*

Seznam nálezů cévnatých rostlin na Zámkovské hoře (vysvětlivky viz str. 10)

Taxon	1	2	3	<i>Hypericum perforatum</i>		X	X
<i>Acinos arvensis</i>	X	X	X	<i>Iris germanica</i>	X		
<i>Achillea millefolium</i>		X	X	<i>Isatis tinctoria</i> subsp. <i>tinctoria</i>			X(PL)
<i>Achillea nobilis</i>	X			<i>Jovibarba globifera</i>		X	X
<i>Agrostis vinealis</i>		X		<i>Knautia arvensis</i>		X	X
<i>Ajuga genevensis</i>	X	X	X	<i>Koeleria pyramidata</i>	X	X	
<i>Ajuga reptans</i>		X		<i>Laburnum anagyroides</i>		X	
<i>Allium flavum</i>	X	X		<i>Lamium amplexicaule</i>		X	
<i>Allium oleraceum</i>	X	X	X	<i>Leucanthemum ircutianum</i>			X
<i>Allium senescens</i> subsp. <i>montanum</i>	X	X		<i>Linaria vulgaris</i>		X	X
<i>Allium sphaerocephalon</i>	X			<i>Linum austriacum</i>	X	X	
<i>Alyssum alyssoides</i>		X	X	<i>Linum catharticum</i>	X	X	X
<i>Alyssum montanum</i> subsp. <i>montanum</i>	X	X	X	<i>Lithospermum officinale</i>		X	X(PL)
<i>Amaranthus</i> sp.			X	<i>Lotus corniculatus</i>		X	
<i>Amorpha fruticosa</i>		X	X(PL)	<i>Melica ciliata</i>	X		X(PL)
<i>Anchusa officinalis</i>		X		<i>Melica transsilvanica</i>		X	
<i>Anthemis arvensis</i>		X		<i>Melilotus albus</i>		X	
<i>Anthericum ramosum</i>		X	X	<i>Muscari botryoides</i>		X	
<i>Anthyllis vulneraria</i>		X	X	<i>Myosotis arvensis</i>		X	
<i>Apera spica-venti</i>		X		<i>Ononis repens</i>		X	X
<i>Aphanes arvensis</i>		X		<i>Oxytropis pilosa</i>	X		
<i>Arenaria serpyllifolia</i>		X	X	<i>Papaver argemone</i>		X	
<i>Arrhenatherum elatius</i>		X	X	<i>Papaver dubium</i>			X
<i>Artemisia absinthium</i>		X		<i>Phleum phleoides</i>	X	X	X
<i>Artemisia austriaca</i>	X		X	<i>Pimpinella major</i>		X	
<i>Artemisia vulgaris</i>		X	X	<i>Pimpinella saxifraga</i>		X	X
<i>Astragalus glycyphyllos</i>	X	X	X	<i>Pinus sylvestris</i>			X
<i>Aurinia saxatilis</i>		X	X	<i>Plantago lanceolata</i>		X	X
<i>Avenula pubescens</i>		X		<i>Plantago media</i>		X	X
<i>Botrychium lunaria</i>		X		<i>Poa compressa</i>		X	X
<i>Brachypodium pinnatum</i>		X	X	<i>Poa pratensis</i>		X	X
<i>Bromus erectus</i>		X		<i>Polygala comosa</i>	X	X	X
<i>Calamagrostis epigejos</i>		X	X	<i>Potentilla argentea</i>		X	
<i>Campanula rapunculooides</i>		X		<i>Potentilla norvegica</i>	X		
<i>Campanula rotundifolia</i>		X		<i>Potentilla tabernaemontani</i>	X	X	X
<i>Carduus nutans</i>		X	X	<i>Prunus spinosa</i>			X
<i>Carex caryophylla</i>	X	X	X	<i>Pulsatilla grandiflora</i>		X	
<i>Carex muricata</i>			X(PL)	<i>Pulsatilla pratensis</i> subsp. <i>bohemica</i>	X	X	X
<i>Carlina vulgaris</i>	X			<i>Pyrethrum corymbosum</i>		X	
<i>Centaurea cyanos</i>		X		<i>Quercus robur</i>			X
<i>Centaurea jacea</i>		X	X	<i>Raphanus raphanistrum</i>		X	
<i>Centaurea scabiosa</i>		X	X	<i>Rosa</i> sp.			X
<i>Centaurea stoebe</i>		X		<i>Rubus caesius</i>		X	
<i>Cerastium arvense</i>		X	X	<i>Sanguisorba minor</i>		X	X
<i>Cirsium arvense</i>		X		<i>Scabiosa ochroleuca</i>	X	X	X(PL)
<i>Cirsium vulgare</i>		X		<i>Scleranthus annuus</i>		X	
<i>Clinopodium vulgare</i>			X	<i>Scleranthus perennis</i>		X	X
<i>Colutea arborescens</i>	X		X(PL)	<i>Securigera varia</i>	X	X	X
<i>Convolvulus arvensis</i>		X	X	<i>Sedum</i> sp.		X	
<i>Conyza canadensis</i>		X		<i>Sedum acre</i>	X	X	X
<i>Coronilla vaginalis</i>	X	X		<i>Sedum album</i>		X	X
<i>Cotoneaster divaricatus</i>		X		<i>Sedum hispanicum</i>		X	X(PL)
<i>Dactylis glomerata</i>		X		<i>Sedum sexangulare</i>	X		
<i>Descurainia sophia</i>		X		<i>Sedum urvillei</i>	X	X	X
<i>Dianthus carthusianorum</i> subsp. <i>carthusianorum</i>		X	X	<i>Seseli osseum</i>	X	X	X(PL)
<i>Dianthus deltoides</i>		X	X	<i>Silene latifolia</i> subsp. <i>alba</i>		X	
<i>Dryopteris filix-mas</i>		X		<i>Stellaria graminea</i>		X	
<i>Echinochloa crus-galli</i>		X		<i>Symphoricarpos albus</i>	X	X	X
<i>Echinops sphaerocephalus</i>		X	X	<i>Syringa vulgaris</i>		X	X
<i>Echium vulgare</i>		X	X	<i>Thalictrum minus</i>		X	X
<i>Epilobium angustifolium</i>		X		<i>Thlaspi arvense</i>		X	
<i>Equisetum arvense</i>		X		<i>Thymus pulegioides</i>		X	X
<i>Erodium cicutarium</i>		X		<i>Tilia cordata</i>			X
<i>Erophila verna</i>		X		<i>Trifolium arvense</i>		X	X
<i>Euphorbia cyparissias</i>		X		<i>Trifolium dubium</i>			X
<i>Fallopia convolvulus</i>		X		<i>Trifolium medium</i>		X	
<i>Festuca rubra</i>		X		<i>Trifolium montanum</i>	X	X	X
<i>Fibigia pinnata</i>	X			<i>Tripleurospermum inodorum</i>		X	
<i>Fragaria moschata</i>		X		<i>Valerianella locusta</i>		X	
<i>Fragaria vesca</i>			X	<i>Verbascum densiflorum</i>		X	
<i>Fragaria viridis</i>	X		X	<i>Verbascum nigrum</i>		X	X
<i>Gagea pratensis</i>		X		<i>Veronica arvensis</i>		X	
<i>Galanthus nivalis</i>		X		<i>Veronica hederifolia</i>		X	
<i>Galium album</i>		X	X	<i>Veronica chamaedrys</i>		X	
<i>Galium x pomeranicum</i>		X		<i>Veronica jacquinii</i>	X	X	X(PL)
<i>Galium pumilum</i>		X	X	<i>Veronica prostrata</i>		X	
<i>Galium verum</i>			X	<i>Vicia angustifolia</i>		X	
<i>Geranium pusillum</i>		X	X	<i>Vicia cracca</i>		X	
<i>Geranium sanguineum</i>	X	X	X	<i>Vicia hirsuta</i>			X
<i>Helianthemum grandiflorum</i> subsp. <i>obscurum</i>		X	X	<i>Vicia tenuifolia</i>		X	
<i>Hieracium pilosella</i>		X		<i>Viola arvensis</i>		X	
<i>Hylotelephium maximum</i>		X		<i>Viola odorata</i>		X	

(autorům článku není tento taxon znám), *Iris germanica*, *Sedum urvillei*. Další nepůvodní druhy v území zaznamenala MATĚJKOVÁ (2010): *Amorpha fruticosa*, *Galanthus nivalis*, *Laburnum anagyroides*, *Lithospermum officinale*, *Melica transsilvanica*, *Muscari botryoides*, *Pulsatilla grandis*, *Thalictrum minus*.

Při exkurzi Západočeské pobočky ČBS roce 2011 byl zaznamenán další nepůvodní druh: *Isatis tinctoria* subsp. *tinctoria*. Celkem se tedy jedná o 28 nesporně nepůvodních taxonů. Celkový přehled druhů nalezených na Zámkovské hoře v období let 1997–2011 uvádíme v tabulce. Nomenklatura původních druhů podle KUBÁT et al. (2002), ostatní druhy dle ČÍŽEK (2010).

Vysvětlivky k tabulce na str. 9

- 1 – výskyt zaznamenaný K. Čížkem a M. Králem v období 1997–2005; sestaveno podle ČÍŽEK (2010) a škrtačích seznamu (ČÍŽEK et KRÁL 2005)
 - 2 – výskyt zaznamenaný I. Matějkovou v letech 2009–2010 (MATĚJKOVÁ 2010)
 - 3 – výskyt zaznamenaný 24. 6. 2011 při exkurzi Západočeské pobočky ČBS
- Tučným písmem jsou uvedeny vysazené či vyšetřené druhy.

Závěr

Během exkurze jsme zaznamenali cévnaté rostliny na jednotlivých lokalitách. Pozornost jsme soustředili především na květeny vápencových výchozů. Malý opuštěný vápencový lom v lese „Na Vrších“ u Bolesín byl okolními porosty stromů zastíněný a přikrytý listovým opadem a nezaznamenali jsme v něm vápnomilné rostliny.

Naopak výchoz vápence a bývalý lom na jižním svahu odlesněné Zámkovské hory je druhově bohatá lokalita. Obsahuje však i druhy nepůvodní, pocházející ze sběru diaspor rostlin M. Králem na různých místech v ČR (zejména teplé oblasti), ale i v jiných zemích (Bulharsko, Slovensko). Celkem se jedná o výsadbu resp. výsev 28 taxonů cévnatých rostlin, kterou zahájil M. Král v polovině 70. let 20. stol. Systematickým průzkumem Matějkové (MATĚJKOVÁ (2010) a během exkurze Západočeské pobočky ČBS dne 24. 6. 2011 byl ověřen výskyt 21 taxonů vysazených či vyšetřovaných rostlin. Na lokalitě je patrné šíření populací *Seseli osseum* a *Linum austriacum* (desítky rostlin), ostatní zaznamenané druhy se vyskytují pouze v počtu několika rostlin. V současné době k dalším výsevům a výsadbám rostlin na Zámkovské hoře nedochází.

Tento článek je dalším příspěvkem k problematice výsadby nepůvodních druhů rostlin na Klatovsku, kterou se zabývali v poslední době například ČÍŽEK et KRÁL (2007), KARLÍK (2007) a KRAHULEC (2007). K. Čížkovi děkujeme za poskytnutí floristických údajů včetně informací o vysazovaných rostlinách.

Literatura

- ČEJKA V. (1969): Floristicko-fytogeografický nástin květeny severovýchodní části Klatovska. – 162 p., 98 map., ms. [Dipl. práce; depon. in Knih. kat. bot. Přír. fak. Unív. Karlovy].
- ČEJKA V. (1970): Květena na krystalických vápencích v Klatovské kotlině. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 5/1: 3–5.
- ČÍŽEK K. (2010): Co roste v bývalém vápencovém lomu na Zámkovské hoře u Ostřetic (okr. Klatovy). – 1 p., ms. [Depon. in Knih. odděl. bot., Západočes. muz. Plzeň]. (Převzato z pozůstalosti M. Krále.)
- ČÍŽEK K. (s. a.): Krystalické vápence na okr. Klatovy. – 2 p., ms. [Depon. in Knih. odděl. bot., Západočes. muz. Plzeň].

ČÍŽEK K. et KRÁL M. (2005): Ostřetice: Zámkovská hora. – 1 p., ms. [Škrtačí seznam; depon. in odděl. bot. Západočes. muz. Plzeň].

ČÍŽEK K. et KRÁL M. (2007): Co roste v Klatovech v bývalých lomech u hřbitova? – Calluna, Plzeň, 12/1: 19–20.

KARLÍK P. (2007): Diskuse ke článku Co roste v Klatovech v bývalých lomech u hřbitova? – Calluna, Plzeň, 12/1: 21.

KRAHULEC F. (2007): Komentář ke článku Co roste v Klatovech v bývalých lomech u hřbitova? – Calluna, Plzeň, 12/1: 20.

KUBÁT K., HROUDA L., CHRTEK J. jun., KAPLAN Z., KIRSCHNER J. et ŠTĚPÁNEK J. (eds) (2002): Klíč ke květeně České republiky. – 928 p., Academia, Praha.

MATĚJKOVÁ I. (2010): Rostliny Zámkovské hory. – 3 p., ms. [Depon. in Knih. odděl. bot., Západočes. muz. Plzeň].

ONDRÁK V. (1891): Rostliny semenné v okolí Král. města Klatov samostatlé nebo obecně pěstované. Část I. Rostliny dvouděložné. – Progr. c. k. Reál. Vyš. Gymn. Klatovy 1890–1891: 3–32.

<http://www.zamkovskahora.cz> [19. 10. 2011].

Podražnická obora I a II

Jiří Sladký

Exkurze se uskutečnila ve dvou termínech (úterý 3. 5. 2011 a pondělí 11. 7. 2011) pro podchycení jarního a letního aspektu vegetace. Po jarní exkurzi, kdy byl jen jeden účastník (vedoucí), se v červenci nečekaně počet účastníků zvýšil na tři (Jana Juráková, Marie Sladká a Jiří Sladký). Původním záměrem bylo zdokumentovat nerealizované trasy floristického kursu ČBS v Domažlicích (4.–10. 7. 2010); těchto tras jsou ale desítky – exkurze byla tedy zaměřena alespoň na dokumentaci jedné lokality. Podražnická obora se nachází východně od obce Podražnice, 3,5 km severovýchodně od města Horšovský Týn ve fytochorionu 31a Plzeňská pahorkatina vlastní. Obora je ve vlastnictví Lesů ČR s.p. a pro bezpečnost účastníků bylo nutné nahlásit konání exkurze místnímu odborníkovi, jelikož zde probíhá i lov zvěře. Vše proběhlo poklidně, jen černá zvěř byla místy člověku poněkud blíže než ve volné přírodě. Exkurze vedla následujícími lokalitami:

Semošice – 0,4 km SZ od středu obce, polní cesta lemovaná křovinami, 390–402 m n. m.: *Arabidopsis thaliana*, *Campanula rapunculoides*, *Euonymus europaea*, *Euphorbia helioscopia*, *Fumaria officinalis*, *Galium verum*, *Geranium columbinum*, *Rhamnus cathartica*, *Thlaspi arvense*, *Viola arvensis*.

Jižní okraj Podražnické obory, levý břeh Semošického potoka – lesní cesta jižního svahu kóty 444, 390–444 m n. m.: *Abies alba*, *A. alba* juv., *Acer platanoides*, *A. pseudoplatanus*, *Aesculus hippocastanum*, *Alnus glutinosa*, *Barbarea vulgaris* agg., *Betula pendula*, *Carex brizoides*, *C. pilulifera*, *Carpinus betulus* juv., *Euphorbia cyparissias*, *Fagus sylvatica*, *Fragaria vesca*, *Geranium robertianum*, *Glechoma hederacea*, *Larix decidua*, *Luzula luzuloides*, *Moehringia trinervia*, *Mycelis muralis*, *Picea abies*, *Pinus sylvestris*, *Pseudotsuga menziesii*, *Quercus petraea*, *Q. robur*, *Rumex acetosella*, *Tilia cordata*, *T. platyphyllos*, *Tsuga canadensis*, *Veronica chamaedrys*, *V. officinalis*, *V. serpyllifolia*, *Viola canina*, *V. riviniana*.

Podražnická obora – velmi starý rozvolněný porost *Quercus petraea*, ca 300 m JZ od kóty 455, 410–440 m n. m., N49.55149°, E12.97038°: *Achillea millefolium* agg., *Campanula patula*, *Carex ovalis*, *Cerastium holosteoides*, *Galium aparine*, *Hieracium murorum*, *Nardus stricta*, *Poa pratensis*, *Rumex obtusifolius*.

Západní okraj Podražnické obory, niva Semošického potoka a starý ovocný sad, ca 200 m J od kóty 431, 410–430 m n. m.: *Cerastium arvense*, *C. glomeratum*, *Oxalis fontana*, *Pyrus pyramidalis* (statné stromy, 3–4 m výšky).

Západní okraj Podražnické obory – okolí vstupu, rybníček a jeho přítok, ca 100 m V od kóty 431, 424–428 m n. m.: *Acorus calamus*, *Agrostis capilaris*, *Alisma plantago-aquatica*, *Anagallis arvensis*, *Bidens frondosa*, *Bromus hordeaceus*, *Campanula rotundifolia*, *Cardamine amara*, *Carex hirta*, *C. remota*, *C. spicata*, *Centaureum erythraea*, *Crepis capillaris*, *Equisetum fluviatile*, *Conyza canadensis*, *Festuca pratensis*, *Galeopsis bifida*, *Geranium palustre*, *Juncus conglomeratus*, *J. effusus*, *J. tenuis*, *Lemna minor*, *Leontodon autumnalis*, *Linum catharticum*, *Lolium perenne*, *Lycopus europaeus*, *Lysimachia nummularia*, *Matricaria recutita*, *Medicago lupulina*, *Mentha arvensis*, *Myosotis arvensis*, *M. palustris* subsp. *laxiflora*, *Oenanthe aquatica*, *Persicaria hydropiper*, *Pimpinella saxifraga*, *Poa trivialis*, *Potentilla reptans*, *Prunella vulgaris*, *Ranunculus flammula*, *Rorippa sylvestris*, *Scutellaria galericulata*, *Sisymbrium officinale*, *Spirodela polyrhiza*, *Stellaria graminea*, *Thymus pulegioides*, *Torilis japonica*, *Vicia hirsuta*.

Západní okraj Podražnické obory – okolí vstupu, horní rybníček, ca 200 m SV od kóty 431, 428 m n. m.: *Alopecurus aequalis*, *Callitriche hamulata*, *Glyceria fluitans*, *Peplis portula*, *Potamogeton natans*, ***Ricciocarpus natans*** (játrovka).

Severní část Podražnické obory, lesní cesta ca 400 m J od kóty 453, 446–453 m n. m., dále pak při okraji zídky obory až k dalšímu vstupu, ca 160 m JV od kóty U Čertárenské brány (491 m), 446–486 m n. m.: ***Agrostis vinealis*** (C4a), *Arenaria serpyllifolia*, *Carex pallescens*, *Cynosurus cristatus*, *Cystopteris fragilis*, *Danthonia decumbens*, *Digitalis purpurea*, *Dryopteris filix-mas*, *Epilobium montanum*, *Festuca ovina*, ***Galium saxatile***, *Gnaphalium sylvaticum*, *G. uliginosum*, *Gymnocarpium dryopteris*, ***Hypericum humifusum***, *Persicaria minor*, *Polypodium vulgare*, *Sagina procumbens*, *Securigera varia*, *Senecio sylvaticus*, *Spergularia arvensis*, *Spergularia rubra*, *Trifolium dubium*, *Verbascum thapsus*, *Viola reichenbachiana*.

Centrální část Podražnické obory, starší dubový porost – líniová výsadba, nad lesní cestou, ca 150 m V od kóty 449 (0,5 km JV od vstupu do obory), 454 m n. m.: *Avenella flexuosa*, *Calamagrostis epigejos*, *Campanula rapunculoides*, *Cardamine flexuosa*, *Holcus mollis*, *Mercurialis perennis*, *Oxalis acetosella*, *Taraxacum* sect. *Ruderalia*, *Quercus rubra*, *Rumex acetosa*, *Urtica dioica*, *Vaccinium myrtillus*.

Centrální část Podražnické obory, starší dubový porost – výsadba, jihozápadní svahy nad lesní silničkou, ca 350 m V od kóty 431 (vstupu do obory směrem od Podražnic), 440–450 m n. m.: *Aira caryophylla* (C1) 50–100 ex., *Anthoxanthum odoratum*, *Cerastium arvense*, *Dianthus deltoides*, ***Filago minima*** (C3) 50–100 ex., *Galium pumilum*, *G. verum*, *Hieracium pilosella*, *Hypericum perforatum*, *Hypochaeris radicata*, *Jasione montana*, *Leontodon hispidus*, *Lotus corniculatus*, *Luzula campestris*, *Nardus stricta*, *Poa nemoralis*, *Potentilla erecta*, *Trifolium campestre*.

Celkem bylo na exkurzích zaznamenáno 158 taxonů cévnatých rostlin a 1 taxon játrovky. Nomenklatura byla použita dle KUBÁT et al. (2002), lokalizace dle mapy 1:10 000.

Z avifauny byl pozorován slavík obecný, linduška lesní, pěnice hnědokřídla, lejsek šedý, budníček lesní, rehek zahradní, dlask tlustozobý, žluna šedá, krutihlav obecný; z entomofauny byl zaznamenán výskyt **saranče vrzavé**. Děkuji všem účastníkům za trpělivost a pomoc při determinaci, která probíhala výhradně v terénu.

Literatura

- ANONYMUS (1943): Bischof Tainitz. Podrassnitz. Gedenkbuch. – 71 p., ms. [Depon. in Botanická a zoologická zahrada Města Plzně].
- KUBÁT K., HROUDA L., CHRTEK J. jun., KAPLAN Z., KIRSCHNER J. et ŠTĚPÁNEK J. (eds) (2002): Klíč ke květeně České republiky. – 928 p., Academia, Praha.

Exkurze Západočeské pobočky ČBS „Vegetace na odvalech po těžbě černého uhlí v okolí Zbůchu“

Jan Bureš

Dne 28. 9. 2011 uskutečnili členové Západočeské pobočky ČBS exkurzi se zaměřením na průzkum vegetace na odvalu vzniklém po těžbě černého uhlí u obce Zbůch. Účastníci exkurze byli: Jan Bureš (vedoucí exkurze), Jaroslava Nesvadbová, Sylvie Pecháčková, Václava Pešková, Lenka Pivoňková, Hana Sladká, Marie Sladká, Jiří Sladký, Josef Škrábek st., Josef Škrábek ml. a František Tichávek (spoluvedoucí paleontologické části exkurze). Exkurze vedla od železniční zastávky v obci Zbůch přes odval dolu Austrie 2 a dále do obce Chotěšov, kde exkurze končila v hospodě „Tipsport“.

Nedaleko obce Zbůch jsou dva poměrně výrazné odvaly po těžbě černého uhlí – odval dolu „DOM“, který leží v zástavbě obce, a odval dolu Austrie 2 vzdálený asi 1 km západně od okraje obce Zbůch. Tento důl je znám pod jmény Austrie 2, Pokrok 2, Masarykův důl, Hermann Göring Schacht, Důl v Týnci, jak uvádí KROC (1975). Na dole Austrie 2 probíhala těžba uhlí v letech 1899–1965. V posledních letech probíhá na odvalu intenzivní těžba přepálených lupků. Vznikají tak plochy s čerstvě obnaženou odtěženou horninou, plochy na kterých začíná sukcese, na okraji odvalu dolu jsou naopak plochy, na kterých je sukcese v pokročilejším stádiu a dominují zde vzrostlé porosty *Betula pendula*. Kromě recentních rostlin na sukcesních stanovištích, je možné v odtěžené hornině nalézt i zbytky karbonových rostlin, vzácně i živočichů.

Fytogeograficky spadají všechny navštívené lokality do Plzeňské pahorkatiny vlastní a do pole středoevropského síťového mapování 6345. Nomenklatura druhů je sjednocena podle KUBÁT et al. (2002).

Navštívené lokality a nalezené taxony cévnatých rostlin

Zbůch: železniční zastávka

Achillea millefolium, *Aquilegia vulgaris*, *Arabidopsis thaliana*, *Arenaria serpyllifolia*, *Arrhenatherum elatius*, *Artemisia vulgaris*, *Athyrium filix-femina*, *Atriplex patula*, *Betula pendula*, *Bromus hordeaceus*, *Calamagrostis epigejos*, *Calystegia sepium*, *Capsella bursa-pastoris*, *Centaurea scabiosa*, *Cerastium holosteoides*, *Chenopodium album* agg., *Cichorium intybus*, *Conyza canadensis*, *Corylus avellana*, *Daucus carota*, *Digitaria sanguinalis*, *Echinochloa crus-galli*, *Echium vulgare*, *Equisetum arvense*, *Eragrostis minor*, *Erysimum durum*, *Fallopia convolvulus*, *Festuca rubra* agg., *Galinsoga parviflora*, *Galium verum*, *Hypericum perforatum*, *Knautia arvensis* agg., *Lamium album*, *Lathyrus pratensis*, *Linaria vulgaris*, *Myosotis arvensis*, ***Ononis repens***, ***Picris hieracioides***, *Pinus sylvestris*, *Plantago lanceolata*, *P. major*, *Polygonum aviculare*, *Populus tremula*, *Potentilla reptans*, *Reynoutria japonica*, *Robinia pseudacacia*, *Rosa* sp., *Rubus caesius*, *Sambucus nigra*, *Sanguisorba minor*, *Senecio vulgaris*, *Setaria viridis*, *Silene vulgaris*, *Solidago canadensis*, *Taraxacum* sect. *Ruderalia*, *Trifolium pratense*, *T. repens*, *Urtica dioica*, *Verbascum* sp., *V. thapsus*, *Vicia cracca*, *Viola arvensis*.

Zbůch: okraj cesty od železniční zastávky Zbůch k odvalu dolu Austrie 2

Acer negundo, *A. platanoides*, *Aegopodium podagraria*, *Aesculus hippocastanum*, *Alopecurus pratensis*, *Arctium lappa*, *Armoracia rusticana*, *Aster novae-angliae*, *A. novi-belgii*, *Atriplex patula*, *A. sagittata*, *Ballota nigra*, *Bellis perennis*, *Calystegia sepium*, *Capsella bursa-pastoris*, *Centaurea jacea*, *Chelidonium majus*, *Cirsium vulgare*, *Crataegus monogyna*, *Dactylis glomerata*, *Deschampsia cespitosa*, *Dipsacus fullonum*, *Dryopteris filix-mas*, *Erigeron annuus*, *Festuca arundinacea*, *Fraxinus excelsior*, *Galium album*, *G. aparine*, *Geranium pratense*, *G. pusillum*, *Geum urbanum*, *Helianthus tuberosus*, *Heracleum*

sphondylium, *Hypochaeris radicata*, *Lactuca serriola*, *Leontodon autumnalis*, *Lepidium ruderales*, *Leucanthemum ircutianum*, *Ligustrum vulgare*, *Lotus corniculatus*, *Lycium barbarum*, *Lycopsis arvensis*, *Medicago lupulina*, *Melilotus albus*, *Myosoton aquaticum*, ***Origanum vulgare***, *Oxalis fontana*, *Phleum pratense*, *Poa annua*, *P. compressa*, *Potentilla anserina*, *Prunus avium*, *Puccinellia distans*, *Quercus robur*, *Rumex crispus*, *Salix caprea*, *Senecio jacobaea*, *Solanum nigrum*, *Sonchus asper*, *Sorbus aucuparia*, *Spergularia rubra*, *Stellaria media*, *Symphoricarpos albus*, *Symphytum officinale*, *Tanacetum vulgare*, *Torilis japonica*, *Trifolium medium*, *Tussilago farfara*, *Valeriana officinalis*, *Verbascum densiflorum*, *Veronica arvensis*, *V. persica*, *Vicia hirsuta*, *V. sepium*.

Zbůch: skládka odpadu při severní straně odvalu dolu Austrie 2

Chenopodium album, *Ch. polyspermum*, *Ch. rubrum*, *Malva neglecta*.

Kulturní rostliny na skládce:

Calendula officinalis, *Nicotiana rustica* (PL), *Petunia x atkinsiana*, *Solanum lycopersicum*, *S. tuberosum*, *Tagetes patula*.

Zbůch: odval dolu Austrie 2

Barbarea vulgaris, ***Chenopodium botrys* (C2)**, *Chenopodium polyspermum*, *Cirsium arvense*, *Epilobium angustifolium*, *Geranium columbinum*, *Lactuca serriola*, *Oenothera* sp., *Persicaria lapathifolia*, *Rumex obtusifolius*, *Senecio viscosus*, *Sonchus asper*, *Spergularia rubra*, *Tanacetum vulgare*, *Thlaspi arvense*, *Tripleurospermum inodorum*, *Tussilago farfara*, *Vicia tetrasperma*.

Chotěšov: slunečnicové pole na severovýchodním okraji obce

Anagallis arvensis, *Convolvulus arvensis*, *Elytrigia repens*, *Euphorbia esula*, *Lycopsis arvensis*, *Myosotis arvensis*, *Thlaspi arvense*, *Tripleurospermum inodorum*.

Nálezy karbonské flóry

Proklepávali jsme karbonské sedimenty, které na tomto odvalu obsahují hojně zbytky karbonských rostlin. Protože v dole byla těžena radnická sluj, dominují zde zbytky větví plavuní, častý je rod *Lepidodendron*, který se ve vyšších nýřanských slujích vyskytuje jen velmi vzácně. Hojně jsou také zbytky vějířů kapradin rodů *Pecopteris* a *Neuropteris* a přesliček rodu *Sphenophyllum*. Přehled výskytu druhů karbonské flóry a fauny na odvalu Austrie 2 v Týnci podává TICHÁVEK et BUREŠ (2010).

Poznámky k výskytu *Chenopodium botrys*

Tento vzácný silně ohrožený merlík jsme našli na odvalu dolu Austrie 2 v počtu stovek jedinců. Hojný výskyt *Chenopodium botrys* zmiňuje také TŘEŠTÍKOVÁ (1997) na nedalekém dole „DOM“ v centru obce Zbůch, zjištěný při kurzu indikační botaniky organizovaném Biologickou fakultou v Českých Budějovicích dne 26. 9. 1997. Na odvalu dolu „DOM“ má být v dohledné době realizován koncept rekultivace, což podle Holce (HOLEC 2010) pravděpodobně nebude mít příznivý vliv na místní ochranný hodnotnou vegetaci.

Literatura

- HOLEC J. (2010): Odval Zbůch – rekultivace versus spontánní sukcese. – Živa, 2010/4: 164.
- KROC F. (1975): Haviřské generace. – 288 p., Západočeské uhelné doly n.p., Zbůch.
- KUBÁT K., HROUDA L., CHRTEK J. jun., KAPLAN Z., KIRSCHNER J. et ŠTĚPÁNEK J. (eds) (2002): Klíč ke květeně České republiky. – 928 p., Academia, Praha.
- TICHÁVEK F. et BUREŠ J. (2010): Karbonská flóra a vzácné faunistické nálezy na odvalu dolu Austrie 2 v Týnci. – Erica, Plzeň, 17: 131–140.
- TŘEŠTÍKOVÁ Z. (1997): Nové lokality některých druhů Plzeňska a Rokycanska. – Calluna, Plzeň, 2/2: 1–2.

Exkurze „Smrčiny v okolí Modravy v Národním parku Šumava“

Ondřej Bílek

Výlet do smrčin Národního parku Šumava se uskutečnil v sobotu 15. října 2011. S ohledem na pokročilý podzimní termín se nejednalo o žádné botanizování, ale spíše o poznávací vycházku za pravidly fungování horských (především smrkových) ekosystémů. Cílem bylo především udělat si informovanější názor na problematiku kácení horských smrčin i na letní spory o lokalitu Na ztraceném – Ptačí potok.

Sraz účastníků byl na parkovišti na Modravě, kde se v 9:45 h sešlo 11 dychtivých zájemců (členů pobočky i jihočeských kolegů) ve složení: Ondřej Bílek, Jan Bureš, Jitka Horková, Ivana Kinská, Jitka Kovářiková, Jan Nesvadba, Jaroslava Nesvadbová, Václava Pešková, Lenka Pivoňková, David Těšitel a Petr Těšitel, průvodkyní nám byla Zdeňka Křenová. Zvolená trasa vedla nejprve proti proudu Roklanského potoka k Hraběcímu mostu. Louky podél Roklanského potoka byly díky rannímu mrazíku velmi fotogenické, a tak to zpočátku vypadalo skoro jako japonský zájezd, když všichni pilně plnili paměťové karty svých foťáků. První krátkou informativní zastávku jsme udělali v místě zničené bývalé lokality *Lycopodiella inundata*, kde jsme se dozvěděli i několik dalších zasvěcených postřehů o zdejší bezlesí a jeho udržování v nedávné minulosti i v současnosti. Z druhů typických pro místní louky stojí za zmínku aspoň odkvetlé a uschlé exempláře *Gentiana pannonica*, které se daly počítat na desítky.

Další zastávka za Hraběcím mostem byla věnována stručně historii vyhlášení ochrany Národního parku Šumava (dále NP). Měli jsme možnost prohlédnout si i několik map ilustrujících vývoj zóny a především jsme diskutovali poslání prvních zón. Naše průvodkyně účastníky seznámila s koncepcí tzv. bezzásahových území (tedy jádrových lokalit ekosystémů horského lesa a jejich obalových zón), která se změnou vedení NP v letošním roce pravděpodobně skončí v propadlišti dějin. Pro většinu účastníků byla celá řada informací či detailů novinkou, přestože samotný NP oslavil v letošním roce už dvacet let existence a spory v dané problematice jsou ještě o poznání starší.

Pro lepší pochopení problematiky současného vývoje, usychání a rozpadu šumavských smrčin jsme se museli ponořit hlouběji do minulosti, do doby první historicky doložené velké větrné a následně kúrovcové kalamity (rok 1870). Po této kalamitě následovala v poměrně krátké době plošná (převážně umělá) obnova šumavských lesů, mnohdy nerespektující přirozené druhové složení (natož genetický původ). Nelze pochybovat o tom, že toto období mělo velký podíl na tom, že současné smrčiny v NP Šumava jsou aktuálně na velkých rozlohách ve vývojové fázi velmi náchylné k opakování scénáře velkoplošného rozpadu lesů.

Na tomto místě si dovoluji připomenout, že přestože to veřejnost zpravidla nevnímá, ekosystém klimaxové horské smrčiny je u nás vlastně velmi vzácný. Stupeň přirozených „čistých“ (zonálních) smrčin 8. lesního vegetačního stupně má v našich podmínkách dolní hranici v nadmořské výšce cca 1100 m (záleží samozřejmě na expozici i dalších faktorech – např. inverzní či mrazové polohy, stupeň podmáčení či zrašelinění půd apod.). Již od cca 900 m n. m. se vyskytují bukové smrčiny, tj. 7. lesní vegetační stupeň, v jehož lesních typech běžně zastoupených na Šumavě (především skupina lesních typů 7K) se ale přirozeně uplatňuje kolem 30 % listnatých dřevin či jedle. Velký rozsah původních čistých smrčin na Šumavě včetně převážně části šumavských plání byl nepochybně podpořen extrémními poměry na rašelinných a podmáčených půdách, které znevýhodňují další dřeviny (především buk) a umožnily tak existenci přirozených smrčin na značně rozsáhlých plochách. Vzhledem k téměř 100 % zastoupení smrku v klimaxových smrčinách nelze kúrovcové gradace – na rozdíl od níže položených kulturních smrčin –

považovat za důsledek lidské činnosti (ač jí mohou být značně zesíleny), naopak jsou nevyhnutelnou, cyklicky se opakující součástí vývoje ekosystému.

Ale zpátky k trase exkurze: Vystoupali jsme po západním úbočí Modravské hory až do výšky kolem 1100 m n. m., přičemž jsme postupně mohli srovnávat stav lesa a jeho obnovy na čerstvých i již sukcesně pokročilejších pasekách (místa s oplocenými sazenicemi buků), v porostech stadia zralosti i v lese s usychajícím až zcela uschlým stromovým patrem. Vzhledem k tomu, že trasa procházela i po hranici bezzásahové I. zóny (Cikánská slať), mohli jsme i bezprostředně srovnávat podmínky v lese s aktivními zásahy proti kůrovci (de facto paseka) a v lese se stojícími soušemi. Na Cikánské slati jsme na vlastní oči viděli přirozenou obnovu smrků na trouchnivějících kmenech. Kromě lesnického managementu jsme si ovšem všimli i revitalizačního úsilí Správy NP (přehrádkami hrazené odvodňovací příkopy), díky němuž byl na zdejší rašeliništi obnoven vodní režim.

Krátká polední pauza na povalovém chodníčku vedoucím přes Cikánskou slať byla vyplněna „Pohádkou o kůrovčích klucích a holkách“, k níž jako hudební podklad z nepříliš velké dálky zazníval zvuk motorové pily. Programové vyvrcholení nastalo v hospůdce v hájence na Březníku s vyhlídkou do Luzenského údolí. V sobotním odpolední tu byla díky krásnému počasí ještě značná návštěvnost. Pak už bylo potřeba vydat se na zpáteční cestu podél Modravského potoka. Pod úbočím Malé Mokřůvky jsme se navzájem ujišťovali, jak pěkně vypadá tzv. mrtvý les, ve skutečnosti bohatě zmlazující a už v současné době značně prostorově diferencovaný porost stojících souší, kde kůrovcová gradace vrcholila asi před sedmi lety a dílo dokonal orkán Kyrill v roce 2007. Úplně na závěr jsme z rozcestí Na ztraceném nahlédli do dějiště letních sporů o zásahy a blokády v lokalitě Ptačí potok.

Protože nebylo třeba cestou sepisovat botanické nálezy, podařilo se všem zúčastněným kolem 17. hodiny navrátit na Modravu, kde bylo možno celou po(c)hodovou akci ukončit.

Botanicko-mykologická exkurze na Chudenicko

Svatopluk Ján a Ivona Matějková

Dne 18. 6. 2011 se uskutečnila půldenní exkurze klatovského mykologického klubu na Chudenicko. Cílem výpravy bylo nasbírat a určit nalezené druhy hub rostoucí západně až jihozápadně od obce Chudenice v poleší zámku Lázeň pod rozhlednou Bolfánek. Při této příležitosti bylo možné věnovat částečnou pozornost také flóře zdejší oblasti.

Lesní porosty pod rozhlednou Bolfánek jsou převážně smíšené a místy se vyznačují pestrým bylinným patrem. Z dřevin byly zjištěny: *Acer platanoides*, *A. pseudoplatanus*, *Crataegus* sp., *Fagus sylvatica*, *Frangula alnus*, *Fraxinus excelsior*, *Lonicera xylosteum*, *Picea abies*, *Pinus sylvestris*, *Quercus robur*, *Salix aurita*, *Tilia cordata*. Za zmínku rozhodně stojí alej s letitými lipami (*Tilia platyphyllos*), kudy prochází modře značená turistická trasa spojující zámek Lázeň se silnicí vedoucí k obci Lučice. Ze zajímavějších druhů zde byly zaznamenány *Primula elatior* (roztroušeně) a *Galium odoratum* (bohaté kolonie). Při lesní cestě od zámku Lázeň ke Kvapilovu jezírku byly zjištěny tyto druhy bylin: *Ajuga reptans*, *Brachypodium sylvaticum*, *Carex pairae*, *C. sylvatica*, *Circaea intermedia*, *Convallaria majalis*, *Deschampsia cespitosa*, *Epilobium montanum*, *Eupatorium cannabinum*, *Festuca altissima*, *F. gigantea*, *Impatiens noli-tangere*, *I. parviflora*, *Lathyrus vernus*, *Lysimachia nemorum*, *Melampyrum pratense*, *M. sylvaticum*, *Mercurialis perennis*, *Oxalis acetosella*, *O. fontana*, *Potentilla erecta*, *P. reptans*, *Ranunculus nemorosus*, *Scrophularia nodosa*, *Stachys sylvatica*, *Stellaria holostea*, *Trifolium medium*, *Vicia sepium*, *Viola riviniana*. Na okraji cesty ve vápencovém návozu byla nalezena *Carex flacca* tvořící kolonii o velikosti ca 2 m². Za

povšimnutí stojí i několik letitých exemplářů douglasky (*Pseudotsuga menziesii*).

Pod cestou podél pravobřežního přítoku Merklínky, který napájí dvě jezírka včetně Kvapilova, se nacházela druhově pestrá olšina s bohatým výskytem *Primula elatior*. Z dalších druhů byly zapsány: *Alnus glutinosa*, *Angelica sylvestris*, *Betonica officinalis*, *Briza media*, *Carex brizoides*, *Cirsium oleraceum*, *C. palustre*, *Crepis paludosa*, *Filipendula ulmaria*, *Holcus lanatus*, *Lysimachia vulgaris*, *Molinia caerulea*, *Phalaris arundinacea*, *Prunus padus*, *Salix cinerea*, *Selinum carvifolia*, *Viola palustris*.

U horního bezejmenného jezírka nad Kvapilovým jezírkem byly v mladé jasenině zjištěny: *Asarum europaeum*, *Galeobdolon montanum*, *Glyceria fluitans*, *Hieracium sabaudum*, *Luzula pilosa*, *Senecio ovatus*; na hladině jezírka kolonie *Lemna minor*. V Kvapilově jezírku 1 km SZ od středu obce Lučice se nacházel nepřilíh vitální kultivar leknínu (*Nymphaea*). Vlhké pobřežní zóny bohatě osidlovaly porosty *Carex remota*. Na pobřeží rostly také *Dryopteris dilatata*, *Hieracium lachenalii*, *Roegneria canina*, *Solanum dulcamara* a *Viburnum opulus*.

Ve vlhkých okrajích lesní cesty pod Kvapilovým jezírkem byly zaznamenány *Carex hirta*, *Equisetum palustre*, *Geranium palustre*, *Juncus effusus*, *Lycopus europaeus* a *Stellaria media*. Na okraji lesních porostů se nacházely ochranařsky cenné letité duby.

Po ca 400 m od Kvapilova jezírka jsme odbočili na jinou lesní cestu napojující se z východní strany a vedoucí k Americké zahradě. V úseku od křižovatky k Americké zahradě procházela odbočka smrkovými až smíšenými lesními porosty. Z dalších dřevin byly zjištěny *Betula pendula*, *Carpinus betulus*, *Cornus sanguinea*, *Sorbus aucuparia*; z bylin *Avenella flexuosa*, *Calamagrostis arundinacea*, *Dryopteris filix-mas*, *Epilobium ciliatum*, *Equisetum arvense*, *Fragaria vesca*, *Galium uliginosum*, *Hedera helix*, *Hypericum maculatum*, *H. montanum*, *Lathyrus pratensis*, *Ranunculus repens*, *Rubus pedemontanus*, *Stellaria graminea*, *Veronica officinalis*. V Americké zahradě právě probíhalo kosení trávníků, proto jsme ji raději jen rychle prošli a věnovali se flóře smíšeného lesního porostu jižně od areálu zahrady. Ve stromovém patře převažovaly *Quercus robur* a *Pinus sylvestris*, v keřovém patře se hojně uplatňoval zimolez *Lonicera caprifolium* a ojediněle zplanělý kultivar trojpyku (*Deutzia* sp.). Bohatě rozvinuté bylinné patro reprezentovaly mj. tyto druhy: *Alchemilla micans*, *Alliaria petiolata*, *Aruncus vulgaris* (1 statný exemplář), *Convallaria majalis* (hojně), *Daphne mezereum* (vtroušeně), *Geranium robertianum*, *Lunaria rediviva* (několik jedinců), *Luzula luzuloides*, *Lysimachia vulgaris*, *Milium effusum*, *Mycelis muralis*, *Vinca minor*. Místa byly zaznamenány mladé exempláře a zmlazení *Robinia pseudacacia*.

Pozn.: Nomenklatura cévnatých rostlin vychází z KUBÁT et al. (2002).

Kolem poledne se všichni účastníci exkurze sešli na zámku Lázeň, kde byla v prostorách místní restaurace uspořádána výstava všech nalezených druhů hub. Determinaci hub provedl Svatoopluk Ján a s kolegou Františkem Šandou připravili soupis všech zjištěných druhů k jejich opublikování.

Výčet všech nalezených druhů hub (nomenklatura makromycetů viz ANTONÍN 2006):

Anýzovník vonný (*Osmoporus odoratus*), bedla vysoká (*Macrolepiota procera*), boltcovitka ucho Jidášovo (*Auricularia auricula-judae*), březovník obecný (*Piptoporus betulinus*), čirůvka májovka (*Calocybe gambosa*), destice chřapáčková (*Discina perla*), dubovnice střešovitá (*Pachykytospora tuberculosa*), hadovka smrdutá (*Phallus impudicus*), helmovka tuhonohá (*Mycena galericulata*), hlenky (*Eumycetozoa* sp.), hlíva plicní (*Pleurotus pulmonarius*), holubinka hořkomandlová (*Russula laurocerasi*), holubinka mandlová (*Russula vesca*), holubinka namodralá (*Russula cyanoxantha*) – včetně var. *peltreaui*, holubinka nazelenalá (*Russula virescens*), holubinka raná

(*Russula nauseosa*), holubinka Romellova (*Russula romellii*), holubinka sivá (*Russula grisea*), holubinka unylá (*Russula versicolor*), holubinka zlatá (*Russula aurea*), holubinka žlučová (*Russula fellea*), hřib dubový (*Boletus reticulatus*), hřib koloděj (*Boletus luridus*), hřib plstnatý (*Boletus subtomentosus*), hřib smrkový (*Boletus edulis*), hřib žlutomasý (*Xerocomus chrysenteron*), choroš smolonohý (*Polyporus badius*), choroš zimní (*Polyporus ciliatus*), chřapáč pružný (*Helvella elastica*), klouzek slíchný (*Suillus grevillei*), kozák habrový (*Leccinum carpini*), krásnorůžek lepkavý (*Calocera viscosa*), křehutka šupinatá (*Psathyrella gossypina*), kukmák (*Volvariella* sp.), leskloporka ploská (*Ganoderma applanatum*), liška bledá (*Cantharellus pallens*), liška obecná (*Cantharellus cibarius*), lupeník březový (*Lenzites betulina*), muchomůrka červená (*Amanita muscaria*), muchomůrka pošvatá (*Amanita vaginata*), muchomůrka růžovka (*Amanita rubescens*), muchomůrka šedivka (*Amanita spissa*), outkovka hrbatá (*Trametes gibbosa*), outkovka chlupatá (*Trametes hirsuta*), pečárka opásaná (*Agaricus subperonatus*), penízovka dubová (*Gymnopis dryophilus*), penízovka kořenující (*Xerula radicata*), sítkovec dubový (*Daedalea quercina*), strmělka štěničná (*Clitocybe sinopica*), šedopórka osmahlá (*Bjerkandera adusta*), špička česneková (*Marasmius scorodoni*), špička kolovitá (*Marasmius rotula*), špička větavná (*Marasmiellus ramealis*), štítovka jelení (*Pluteus cervinus*), štítovka (*Pluteus* sp.), troudnatec kopytovitý (*Fomes fomentarius*), troudnatec pásovaný (*Fomitopsis pinicola*), třepenitka svazčitá (*Hypholoma fasciculare*), voskovka citrónová (*Hygrocybe chlorophana*) a voskovka kuželovitá (*Hygrocybe conica*).

Seznam čítá 60 druhů hub a je z něj patrné, že kromě druhů vyskytujících se celoročně nebo počátkem letní sezóny byly nalezeny i tři druhy s optimem výskytu ve druhé polovině vegetační sezóny: bedla vysoká, muchomůrka červená a hřib smrkový. Za zmínku stojí vcelku vzácný nález **dubovnice střevovitě** (*Pachykytospora tuberculosa*) na odumřelém kmenu dubu letního.

Na závěr příspěvku děkujeme majitelům a personálu zámku Lázeň za vstřícnost a zajištění příjemného zázemí pro realizaci mykologické výstav.

Literatura

- KUBÁT K., HROUDA L., CHRTEK J. jun., KAPLAN Z., KIRSCHNER J. et ŠTĚPÁNEK J. (eds) (2002): Klíč ke květeně České republiky. – 928 p., Academia, Praha.
ANTONÍN V. (2006): Encyklopedie hub a lišejníků. – 471 p., Academia, Praha.

FLORISTIKA

Erechtites hieraciifolia v Sedmihoří

Jiří Hadinec a Rudolf Hlaváček

Při botanické potulce v Sedmihoří (fyt. podokres 28g) v srpnu 2011 jsme našli na lesní pasece poblíž obce Darmyšl (okres Tachov) jeden kvetoucí státní exemplář invazivního druhu *Erechtites hieraciifolia*. Lokalita se nachází ca 1,3 km ZJZ od středu obce, v nadmořské výšce 470 m. Jedná se o severně orientovaný mírný svah, na kterém byl ve zhruba stometrovém pruhu vykácen borový les a odlesněná plocha byla poté oploceňována. Nebyla však zatím osázena a zarůstá rychle náletem listnatých dřevin, především krušinou, břízou a maliníkem, v menší míře jeřábem obecným a bezem černým. Hojně jsou tu zastoupeny běžné pasekové druhy *Epilobium angustifolium*, *Galeopsis tetrahit*, *Mycelis muralis*, *Senecio sylvaticus*, *S. viscosus*, *S. ovatus*, roztroušeně *Coryza canadensis*, *Echinochloa crus-galli*, *Epilobium ciliatum* a *Juncus tenuis*. V dolní části svahu je paseka zřetelně vlhčí, zde je vegetace bujnější, převládá tu *Juncus*

effusus, hojně se vyskytuje i *Carex ovalis* a *C. pallescens*, směrem výše do svahu pak nastupuje *Avenella flexuosa*, *Dryopteris dilatata* a *Vaccinium myrtillus*. Na pasece jsme rovněž zapsali *Rubus nessensis* a *R. bifrons*. Žádný další exemplář starčkovce jestřábníkolistého se nám na okolních pasekách ani jinde v celém území Sedmihoří nepodařilo nalézt.

Uvedená lokalita představuje v současné době jeho nejzápadněji zaznamenaný výskyt na našem území. Nejbližší dosud známá lokalita pochází od obce Hlohová (okres Domažlice).

Tímto drobným příspěvkem navazujeme na publikovaný souhrn dosavadních nálezů *Erechtites hieraciifolia* v ČR (HADINEC et LUSTYK 2011).

Náš floristický výzkum ani zmíněná vlastivědná potulka nebyly finančně podpořeny žádným grantovým projektem z MŠMT, ani z MK, ani z projektu VaV MŽP, za což nám i příslušným institucím náleží dík, neboť jsme tím našemu státu v současné nelehké situaci bezpochyby ušetřili peníze. O takovou podporu jsme úmyslně nežádali, ušetřili jsme tak drahocenný čas na vlastní výzkum. Svým pobytům v Sedmihoří, přesněji štědrým chováním v místních restauracích, jsme naopak my podpořili rozvoj tohoto zchudlého mikroregionu.

Literatura

- HADINEC J. et LUSTYK P. (eds) (2011): Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. IX. – Zpr. Čes. Bot. Společ., Praha, 46: 51–160.

Impatiens glandulifera a její rozšíření na území Plzeňského a Karlovarského kraje

Jaroslava Nesvadbová a Jan Bureš

Myšlenka sestavit přehled lokalit *Impatiens glandulifera* Royle ze západních Čech, tj. Plzeňského a Karlovarského kraje, vznikla r. 2011 na půdě Západočeské pobočky České botanické společnosti v Plzni. Je to v současnosti již třetí „pobočkový počín“, vzdáleně navazující na západočeskou tradici fyto-kartografických atlasů z počátku 80. let 20. století (cf. Acta Ecol. Natur. Region., Praha, 1971/3–4: 9–103 et 1972: 79–108; Sborn. Západočes. Muz. Plzeň, Přír., 15: 1–84 et 30: 1–50). V roce 2009 sledovali členové pobočky rozšíření *Eragrostis minor* v širším Plzeňsku (cf. Erica, Plzeň 2011: 33–48) a v následujícím roce 2010 výskyt *Portulaca oleracea* v Plzeňském kraji (cf. Calluna, Plzeň 2011/1: 4–5).

Invazní *Impatiens glandulifera* je původem v Himálaji a do Evropy (Anglie) byla přivezena údajně r. 1839 jako okrasná a nektarodárná rostlina (SLAVÍK 1996). V České republice byla poprvé zaznamenána v roce 1846 jako pěstovaná v zámecké zahradě u Červeného Hrádku u Jirkova. Údaj o zplanění pochází až z r. 1896, a to na zahrádkách v Kundraticích u Litoměřic (cf. SLAVÍK 1996). V České republice se druh začal exponenciálně šířit ve 30. letech 20. století po asi čtyřicetileté lag fázi (období životního cyklu populace před expanzí masivního šíření) (PYŠEK et PRACH 1995).

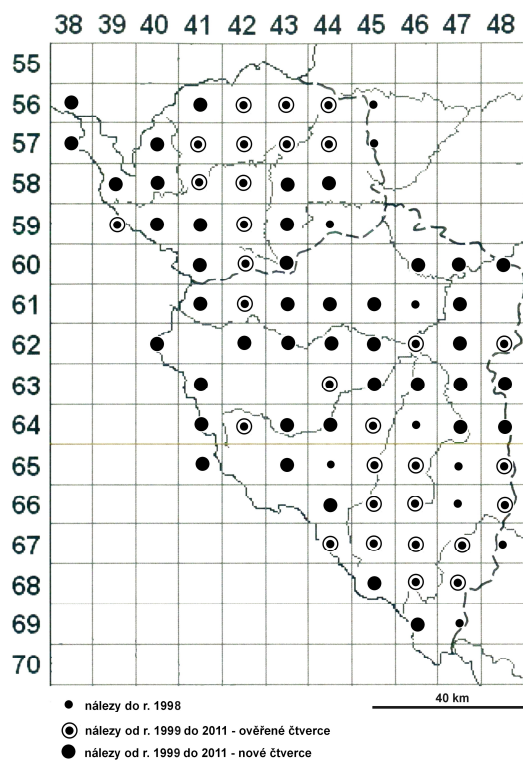
Při sestavování přehledu lokalit v jednotlivých polích střeoevropského mapování jsme vycházeli z literatury, dále z herbářů Západočeského muzea v Plzni (PL), z nálezové databáze Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (dále AOPK), databáze FLDOK Hornického muzea v Příbrami a databáze ke Květeně Šumavy. Za zásadní považujeme nepublikované lokality, které poskytli členové a příznivci Západočeské pobočky ČBS: J. Brabec, J. Bureš, J. Kalibán, J. Juráková, I. Kratochvílová, H. Marková, E. Martínková, I. Matějková, P. Mudra, J. Nesvadba, J. Nesvadbová, R. Paulič, S. Pecháčková, O. Peksa, Z. Peksová, L. Pivoňková, J. Sladký, P. Tájek a J. Vachulková, kterým tímto děkujeme. R. Hlaváčkovi děkujeme za poskytnutí údajů z databáze FLDOK Hornického muzea v Příbrami, M. Štechovi za poskytnutí údajů z databáze Květeny Šumavy. Pracovníkům AOPK děkujeme za povolení použití

údajů o obsazenosti jednotlivých polí *Impatiens glandulifera* z nálezové databáze AOPK (www.portal.nature.cz, Agentura ochrany přírody a krajiny Praha, 3. 11. 2011); L. Pivoňkové, J. Sladkému a P. Tájkoví za pomoc při interpretaci těchto údajů.

Lokality *I. glandulifera* přiřazujeme, neučinili-li tak již jejich autor, obvyklým způsobem k polím středoevropského mapování (cf. SLAVÍK 1971). Pokud autor uvádí vedle pole ještě kvadrant, případně i subkvadrant, tento údaj ponecháváme. Rovněž ponecháváme, pokud byla nálezem nové lokality uvedena lokalizace pomocí GPS, zde jsme naopak doplnili číslo příslušného pole. Pokud je uvedeno v primárních pramenech datum nálezů, respektujeme jej; ve více případech je totiž odlišné od roku publikování. Pro vyhodnocování obsazenosti mapovacích polí byl pro nás zásadní „Historický přehled lokalit *Impatiens glandulifera*...“ (PYŠEK et PRACH 1995), Slavíkův článek o rodu *Impatiens* publikovaný v časopise Preslia (SLAVÍK 1996) a kartogram téhož autora ve „Fytokartografických syntézách“ (SLAVÍK 1998: 179).

Námi sestavený seznam lokalit jsme rozdělili, stejně jako SLAVÍK (1996), do období před r. 1940 a 1940–1998 a doplnili jsme jej obdobím 1999–2011. V přiloženém kartogramu jsou rozlišena pole středoevropského mapování s *I. glandulifera* známá do r. 1998, jejich následné potvrzení a nově obsazená pole z let 1999–2011.

Kartogram rozšíření *Impatiens glandulifera* Royle - netýkavka žláznatá na území Plzeňského a Karlovarského kraje k roku 2011

I. Období do roku 1940

Prvním místem v západních Čechách, kde je zaznamenáno a herbářovou položkou dokladováno pěstování netýkavky žláznaté, je Plzeň (BRNU 1901 leg. F. Maloch; MALOCH 1913, cf. SLAVÍK 1996: 199, 200). O 34 let později F. Maloch publikoval terénní pozorování pěstování této netýkavky v obci Hluboká na Kdyňsku (MALOCH 1935). Tento údaj o pěstování v Hluboké unikl pozornosti badatelů a v důsledku toho se neobjevil v publikovaných kartogramech ani výčtu lokalit žádného z autorů věnujících se rozšíření tohoto druhu.

Přehled lokalit:

6246 Plzeň: setá v zahrádce II. měšťanské školy chlapecké v Komenského ulici (BRNU 15. X. 1901 leg. F. Maloch, 3 položky, cf. SLAVÍK 1995); Plzeň: pěstuje se v zahrádkách (MALOCH 1913: 246).

6644 Hluboká (Kdyňsko): pěstovaná (MALOCH 1935: 40).

II. Období 1944–1998

Kompletní výčet publikovaných lokalit z období 1944–1998 je jako rukopis uložen v knihovně oddělení botaniky Západočeského muzea v Plzni (NESVADBOVÁ et BUREŠ 2011). Zde tudíž uvádíme pouze poznámky k jednotlivým regionům Plzeňska, publikované omyly či chyby v udávání polí či lokalit, použitou literaturu a nepublikované lokality.

Poznámky k jednotlivým regionům Plzeňska

Ze Sušicka uvádí J. Vaněček první nález od Hor Matky Boží z r. 1944 a V. Skalický od Strážova z r. 1952.

První zplanění na Plzeňsku zaznamenal J. Smola na severním Plzeňsku r. 1953, kdy nalezl 2 exempláře *I. glandulifera* u vodního příkopu ve směru Třemošná – Česká Bříza (cf. HADAČ, SOFRON et VONDRÁČEK 1968: 130).

Oblíbené pěstování této netýkavky na Přešticku asi od poloviny padesátých let uvádí VACEK (1968: 2) s tím, že „v nynější době“ (= 1968) obliba pěstování upadá a druh se objevuje zplněně; z let 1969 až 1970 uvádí více lokalit z polí: 6345, 6346, 6445, 6446 a 6546 (cf. VACEK 1968, †VACEK 1995).

V herbáři Západočeského muzea v Plzni je doklad V. Krausové o pěstování v obci Lhota (jihovýchodně od Plzně, od r. 2003 její součástí) z roku 1965. O rok pozdější jsou nálezy M. Vondráčka z jihovýchodního okraje Plzně, části Bory, a to u trati (na Klatovy) v Pytlíkově parku a hojně zplanění pod Krsou cestou nad levým břehem Radbuzy (cf. HADAČ, SOFRON et VONDRÁČEK 1968: 130). CHOCHOLOUŠKOVÁ et PYŠEK (2002: 28) uvádějí v šedesátých letech v Plzni 4 lokality a porovnávají je s lety devadesátými, kdy zde našli jen 3 lokality. Výskyt v obou obdobích hodnotí proto jako vzácný.

SKALICKÝ (1975: 41) uvádí z průzkumu v letech 1952–1965 na Rokycansku *I. glandulifera* z Dobříva, z téhož regionu PEŠEK (1966) 4 lokality a to jak pěstování, tak i zplanění.

Více lokalit nalezl V. Skalický v širším Plzeňsku, na Klatovsku a Sušicku: Nová Plánice (1959), Kloušov, Roupov, Chudenice, Únějovice, Lukavice (vše 1966), Mlázovy, Nalžovské Hory a další lokality v Předšumaví (1969).

Na Horažďovicku se podle J. Vaněčka (cf. VANĚČEK 1969: 134) netýkavka místy pěstovala v zahrádkách a zplaňovala podél cest a potoků.

V západočeské části Blatenska byla netýkavka žláznatá počátkem 90. let druhem dosud vzácným (cf. SKALICKÝ, VANĚČEK et al. 1980: 73).

Stejně vzácná byla i na Tachovsku (1966), Horšovotýnsku (1971) a Toužimsku (1979), kde v průběhu tří floristických kurzů byly nalezeny pouze dvě lokality *I. glandulifera* (cf. ŠEDO 1980 et 1983).

Z Klatovska uvádí r. 1992 více lokalit V. Čejka, a to v poli 6645.

R. 1992 pořídil na dolní Střeve v Piplově mlýnu v Borku u Kozojed herbářovou položku zde pěstované netýkavky žláznaté J. Kail (PL); na schůzi k této položce poznamenává, že několik exemplářů nalezl i u břehu Berounky za soutokem se Střelou, což je ca 750 m od Piplova mlýna. Jde tedy pravděpodobně o první údaj na střední Berounce, tj. dřívější, než publikují MALÍKOVÁ et PRACH (2010: 83, tab. 1), kteří uvádějí první pozorovaný výskyt v roce 1995.

Zřejmě nejvýše, tj. v 1008 m n. m., byla *I. glandulifera* nalezena F. Procházkou r. 1996 na břehu Černého jezera na Šumavě (cf. PROCHÁZKA 1997); MALÍKOVÁ (2003: 5) mylně u této lokality uvádí nadmořskou výšku 1100 m.

Omyly v publikovaných lokalitách a kartogramech *Impatiens glandulifera*

Při ověřování publikovaných polí a lokalit do nich zařazených jsme se potýkali s několika omyly či nepřesnostmi, které níže vysvětlujeme:

5942 V tomto čtverci jsme nenalezli obec Popovice, kde v r. 1992 uvádějí PYŠEK et PRACH (1995: 19) nález *I. glandulifera*.

6142 Brod nad Tichou: roste zplaněle v zapojeném porostu na rumišti pod kostelem (MARTÍNEK 1978: 61). Zřejmě omylem není tato lokalita citována v Historickém přehledu lokalit (PYŠEK et PRACH, 1995: 20), a naopak je citován nález *I. glandulifera* z Planě u Mariánských Lázní, kde ji ale primární literatura (MARTÍNEK l. c.) neuvádí. Planě a Brod nad Tichou leží ve stejném poli středoevropského mapování, takže při síťovém mapování je výsledný stav obsazenosti pole 6142 nezměněn.

V poli 6241 zřejmě nebyl druh až dosud nalezen, byť jej odtud udávají PYŠEK et PRACH (1995: 20), kteří však chybně interpretují materiály z floristických kurzů ČSBS v Tachově a Horšovském Týně (ŠEDO 1980) a následně tento údaj přebírá i SLAVÍK (1998); ŠEDO (l. c.) lokalitu s názvem *Impatiens glandulifera* „Ostrov u Studánky: v bývalé osadě, 1979“ neudává.

6344 Hradec u Stoda: náspý železniční trati poblíž viaduktu 1,3 km JZ od obce, 350 m n. m., S. Kučera in ŠEDO (1980: 70, lok. 345). Tuto jedinou lokalitu z floristických kurzů ČSBS v Tachově (1966) a v Horšovském Týně (1971) chybně zařadili PYŠEK et PRACH (1995: 22) do pole 6443, což zřejmě převzal i SLAVÍK (1998). V tomto poli, tj. 6443, uvádí druh až nálezná databáze AOPK.

6745 Matějovice u Dešenic: louky S od obce, 1966 V. Skalický in PYŠEK et PRACH (1995: 24) – zde nesprávně uvedeny názvy obcí jako Ratějovice u Dešenic (cf. též PROCHÁZKA 1998: 130).

6745 Hojsova Stráž: na severním okraji obce u hotelu Na stráži, 1969 V. Skalický in PYŠEK et PRACH (1995: 24); zde je mylně uveden čtverec 6747. Vzhledem k tomu, že pole 6747 je v kartogramu *I. glandulifera* (SLAVÍK 1998) obsazeno na základě správně uvedených lokalit J. Vaněčka, zůstává při síťovém mapování výsledný stav obsazenosti pole 6747 nezměněn.

Jako podklad pro námi sestavené grafické vyjádření obsazenosti jednotlivých polí *I. glandulifera* do r. 1998 (tj. včetně období před r. 1944) jsme použili jak **údaje publikované** [ČÍŽEK (1995); ČÍŽEK et KRÁL (1986); ČÍŽEK et KRÁL (2002); HOUFEK (1968); CHOCHOLOUŠKOVÁ et PYŠEK (2002); MALOCH (1913 et 1935); NESVADBOVÁ et SOFRON (1996); PEŠEK (1966); PYŠEK et PRACH (1995); SKALICKÝ (1975); SKALICKÝ, VANĚČEK et al. (1980); SOFRON (1973); ŠEDO (1980); ŠEDO (1983); VACEK (1968); †VACEK (1995); VANĚČEK (1969); WIESNER (1981)] tak i dosud **nepublikované**:

6046 Borek u Kozojed: u stěny dřevěného stavení bývalé pily v Piplově mlýně; vysazeno několik jedinců v r. 1992 p. Piplou, PL 28. 7. 1992 leg. J. Kail; Borek u Kozojed: několik jedinců nalezeno u břehu Berounky za soutokem se Střelou, poznámka na schůdce u položky *I. glandulifera*, sbírané J. Kailem v Piplově mlýně 28. 7. 1992, doklad v PL; Borek u Kozojed: na břehu řeky Střely pod pilou v Piplově mlýně, 276 m n. m., PL 10. 8. 1994 leg. J. Kail.

6345 Lhota: zahrada (PL 15. 9. 1965 leg. V. Krausová).

III. Výčet publikovaných i nepublikovaných lokalit od r. 1999

V přehledu lokalit z tohoto období uvádíme jak dosud nepublikované údaje, tak pro úplnost i publikované resp. k publikování předané lokality *I. glandulifera* z následujících prací: ČÍŽEK et KRÁL (2005); CHVOJKOVÁ et al. (2012a), CHVOJKOVÁ et al. (2012b), LENCOVÁ (2010),

NESVADBOVÁ et SOFRON (2006), NESVADBOVÁ et SOFRON (2007), NOVÁ et DANIHELKA 2010.

5638d Trojmezí: niva Lužního potoka na české i německé straně státní hranice, desítky exemplářů, 1,7 km Z od obce, Z od kóty 564,1, 5638d, 555 m n. m., 25. 6. 2011 not. L. Pivoňková et E. Martínková.

5641 Nálezová databáze AOPK.

5642 Nejdek: část obce Suchá, příkop u silnice na severním okraji obce, roztroušený výskyt, 1. 8. 2011 not J. Bureš et J. Vachulková; Pernink: u potoka v centru obce, roztroušený výskyt, 2. 8. 2011 not J. Bureš et J. Vachulková; Vysoká Pec: příkop silnice na jižním okraji obce, roztroušený výskyt, 1. 8. 2011 not J. Bureš et J. Vachulková; Nálezová databáze AOPK.

5643 Nálezová databáze AOPK.

5644 Nálezová databáze AOPK.

5738 Nálezová databáze AOPK.

5740 Nálezová databáze AOPK.

5741 Nálezová databáze AOPK.

5742 Nálezová databáze AOPK.

5743 Nálezová databáze AOPK.

5744 Nálezová databáze AOPK.

5839 Nálezová databáze AOPK.

5840 Nálezová databáze AOPK.

5841 Bukovany: 500 m Z od obce u silničního mostku přes Habartovský potok, 440 m n. m., 50°9'53.5"N, 12°33'53.7"E, 15. 7. 2011 not. S. Pecháčková; Nálezová databáze AOPK.

5842 Loket: od okraje obce podél Ohře až ke skalnímu útvaru Svatošské skály, hojný výskyt, 30. 7. 2011 not. J. Bureš et J. Vachulková; podél potoka Stoka mezi Horním Slavkovem a Loktem, roztroušený výskyt, 30. 7. 2011 not. J. Bureš et J. Vachulková; Nálezová databáze AOPK.

5843 Nálezová databáze AOPK.

5844 Toužim, Kozlov: při břehu Bochovského potoka ca 900 m Z od obce, velká populace minimálně 200 jedinců, 555 m n. m., 50°6'16.938"N, 13°2'30.613"E, 23. 7. 2011 not. O. Peksa et Z. Peksová; Nálezová databáze AOPK.

5939 Nálezová databáze AOPK.

5940 Nálezová databáze AOPK.

5941 Nálezová databáze AOPK.

5942 Mnichov: asi 1,5 km SV od obce při ústí Pramenského potoka do řeky Teplé, roztroušený výskyt, 30. 7. 2011 not J. Bureš et J. Vachulková; Nálezová databáze AOPK.

5943 Toužim, Chylice: severozápadně od obce, hájek (smrk, vrba, mléč) u polní cesty s prameništěm malého potůčku u tabule Zákaz skládky, 640 m n. m., 50°5'37.403"N, 12°57'45.765"E, 23. 7. 2011 not. O. Peksa et Z. Peksová; Bečov nad Teplou: při břehu řeky u mostu poblíž železniční stanice, 500 m n. m., 50°5'1.657"N, 12°50'6.347"E, 22. 7. 2011 not. O. Peksa et Z. Peksová.

5943 Nálezová databáze AOPK.

5944 Nálezová databáze AOPK.

6041 Nálezová databáze AOPK.

6042 Nálezová databáze AOPK.

6042c Mariánské Lázně, Hamrníky: údolí Bahnitého potoka 1,7 km JJV od zámečku v obci a 100 m Z od mostku přes potok, 2011 not. P. Tájek.

6042d Michalovy Hory: údolí Kosího potoka ca 500 m V od vrcholu Lazurového vrch (650,4), S a Z od pramene Čiperka, lineární porost ca 500 m dlouhý, 2011 not. P. Tájek.

6043 Bezručice, Pačín: okolí studny v louce 20 m vpravo od silnice od Bezručic, 60 m před prvním domem Pačina; populace čítá ca 30 rostlin, 610 m n. m., 49°54'37.496"N, 12°54'59.991"E, 30. 9. 2011 not. O. Peksa.

6046 Plasy: kaňon řeky Střely v obci 300 m pod čistíčkou odpadních vod – po obou březích řeky, desítky kvetoucích rostlin, 11. 8. 2011 not. J. Kalibán.

- 6047 Nálezová databáze AOPK.
6048 Nálezová databáze AOPK.
6141 Nálezová databáze AOPK.
6142 Nálezová databáze AOPK.
6143 Nálezová databáze AOPK.
6144 Nálezová databáze AOPK.
6145 Nálezová databáze AOPK.
6147 Chrást: louka JZ od silničního mostu přes Klabavu do Smědčic v sev. části obce, 300 m n. m., 21. 6. 2004 (NESVADBOVÁ et SOFRON 2007: 49, lok. 185); Chrást: zruderalizované luční porosty na levém břehu Klabavy mezi silničním mostem ke Smědčicím a Velkým (železničním) mostem (na trati na Radnice), 298 m n. m., 21. 6. 2004 (NESVADBOVÁ et SOFRON 2007: 49, lok. 181); Strápole: pravý břeh Berounky při červené turistické značce proti Valentovskému mlýnu, 25. 10. 2011, J. Nesvadbová et J. Nesvadba; Nálezová databáze AOPK.
6240 Nálezová databáze AOPK.
6242 Nálezová databáze AOPK.
6243 Nálezová databáze AOPK.
6244 Nálezová databáze AOPK.
6245bb Malesice: kulturní lesní porosty na jihozáp. svazích Horního kyjovského lesa, ca 150 m JJZ od kóty 416, 400 m n. m., 20. 5. 2003 (NESVADBOVÁ et SOFRON 2006: 29, lok. 76b); Malesice: olšiny a svahové porosty v údolí Chotíkovského potoka ca 300 m SZ od vrcholové kóty Horního kyjovského lesa, 350–360 m n. m., 20. 5. 2003, 20. 6. 2005 (PL leg. J. Nesvadbová et R. Bláhová, cf. NESVADBOVÁ et SOFRON 2006: 29, lok. 75); Malesice: u potoka pod Malesickou skálou, 300 m SZ od kóty 416, 350 m n. m., 10. 5. 2008 not. S. Pecháčková in PECHÁČKOVÁ (2011).
6246 Nálezová databáze AOPK.
6247 Rokycany: polesí Cháchov, smíšené lesní porosty a smrkové monokultury podél červeně značené turistické trasy, asi 400–700 m JZ od osady Němčičky, 420 m n. m. (6247cd), 7. 7. 2003 not. I. Matějková et J. Sladký in CHVOJKOVÁ et al. (2012a); Chrást: část obce Dolní Chrást: koňmi spásaná louka mezi Klabavou a náhonem ca 1 km JZ od železničního mostu přes Klabavu, 29. 9. 2011 not. J. Nesvadbová; Nálezová databáze AOPK.
6248cb Dobřív: údolí Padršského potoka (Klabavy) mezi ústím Ledného potoka, 12. 7. 1991 not J. Sofron (databáze FLDOK Hornického muzea v Příbrami); Strašice: ojedinele v intravilánu obce, 490–500 m n. m., 25. 8. 2005, J. Sofron in SOFRON, ŠKRÁBEK et BUREŠ (2006: 13).
6341 Nové Domky: vyseté rostliny *I. glandulifera* ve skupině na volném prostranství ca 150 m SSZ od zříceniny kostela poblíž rodinného domku, not. 14. 8. 2009 P. Mudra (bezprostředně po zjištění byly rostliny vytrhány, současný stav není autorovi nálezu znám).
6344 Hradec u Stoda: proti proudu Touškovského potoka v obci, 350 m n. m., 6. 7. 2010 not. L. Hrouda in CHVOJKOVÁ et al. (2012b); Stod: intravilán obce, niva Radbuzy, 330 m n. m., 6. 7. 2010 not. T. Vymyslický et J. Bureš in CHVOJKOVÁ et al. (2012b).
6345 Mantov: od mostu v obci podél břehu Radbuzy až k mostu u obce Vstíš, roztroušený, místy hojný výskyt při obou březích, 27. 7. 2011 not. J. Bureš, O. Peksa et S. Pecháčková.
6346 Snopoušovy: pod mostem přes Úhlavu SZ od obce, několik exemplářů, 4. 8. 2011 not. J. Kalibán; Nálezová databáze AOPK.
6347 Štáhlavy: louky na vých. okraji obce, jižně od Kozelské ulice až k mostku u zámku Kozel, 1,7 km V od železniční stanice Štáhlavy (NOVÁ et DANIHELKA 2010: 14 et 20, lok. 2); Štáhlavy: od silničního mostu v obci proti toku Úslavy až k můstku u zámku Kozel (= lok. 12) (NOVÁ et DANIHELKA 2010: 14 et 20, lok. 12); v povodí Úslavy mezi obcemi Štáhlavy a Štáhlavice: zatím minoritní současně chasticových porostů na náplavech řeky, jednotlivé rostliny se objevují i na okrajích luk u řeky. Lze očekávat nárůst abundance a další postup invaze (NOVÁ et DANIHELKA 2010); Štáhlavy: vých. část obce, břehy a nános Úslavy v okolí mostu ve směru na Rokycany, 2011 not. H. Marková.
6347 Nálezová databáze AOPK.
6348cc Planiny: intravilán obce podél silnice na sev. okraji obce, 602–610 m n. m., 28. 8. 1999 not. L. Pivoňková (databáze FLDOK Hornického muzea v Příbrami); 6348 Nálezová databáze AOPK.
6441 Nálezová databáze AOPK.
6442 Štítary: řeka Radbuza u lávky při východním okraji obce, 405 m n. m., 8. 7. 2010 not. M. Štech et L. Lippl in CHVOJKOVÁ et al. (2012b); Štítary: roztroušeně na březích Radbuzy, 20. 8. 2011 not. J. Bureš; Újezd Sv. Kříže: v obci, 440 m n. m., 6. 7. 2010 not. K. Prach in CHVOJKOVÁ et al. (2012b); Nálezová databáze AOPK.
6443 Nálezová databáze AOPK.
6444 Nálezová databáze AOPK.
6445 Nálezová databáze AOPK.
6447 Nálezová databáze AOPK.
6448aa Mítov: příkopy mezi poli (s dřevinami u silnice na Hořehledy, v úseku 2 km JV od Hořehled až na okraj obce Mítov, 525–535 m n. m., 19. 6. 1999 not. L. Pivoňková (databáze FLDOK Hornického muzea v Příbrami).
6448ac Nové Mitrovce: remízky a louky 1, 2 km JJV od křižovatky v obci, V od kóty 598 (Houtmaň), 595–610 m n. m., 29. 6. 1999 not. L. Pivoňková (databáze FLDOK Hornického muzea v Příbrami); 6448 Nálezová databáze AOPK.
6541 Švarcava (bývalá osada jihozápadně od obce Rybník: niva Černého potoka 0,5–1,2 km J od bývalé osady, 550 m n. m., 6. 7. 2010 not. B. Trávníček in CHVOJKOVÁ et al. (2011a); Nálezová databáze AOPK.
6542 Nálezová databáze AOPK.
6543 Domažlice: intravilán obce podél toku Zubřiny v západní třetině obce; koryto Zubřiny, 430 m n. m., 5. 7. 2010 not. T. Černý in CHVOJKOVÁ et al. (2012b); Otov: podél silnice od obce po Otovský rybník v místě ca 0,8 km S od obce, 405–420 m n. m., 8. 7. 2010 not. P. Koutecký in CHVOJKOVÁ et al. (2012b).
6545 Dolany u Klatov: aluvium Úhlavy při vých. okraji obce, 380 m n. m., 7. 7. 2010 not. K. Prach in CHVOJKOVÁ et al. (2012b); Slatina: Bělýšovský les, nejjihnější výběžek 0,5 km SZ od obce Balkovy, lesní cesta nad potokem Polénka (6545a), 26. 8. 2010 not. K. Čížek; Svrčovec u Klatov: břeh Úhlavy (6545c), 1. 9. 2011 not. K. Čížek; Nálezová databáze AOPK.
6546 Kvasetice u Plánice: 1,2 km SSZ od kapličky v obci, ruiniště na záp. okraji kulturní loučky záp. od panelové cesty vedoucí do polesí Buzrakov, 517 m n. m., v letech 2009–2011 zaznamenáno 10–15 vitálních a bohatě fertálních exemplářů, I. Matějková.
6548 Nálezová databáze AOPK.
6644 Běhařov: vegetace v okolí rybníčku při silnici při jižním okraji obce, 450–460 m n. m., 5. 7. 2010 not. B. Trávníček in CHVOJKOVÁ et al. (2012b); Pocinovice: v úseku mezi železniční stanicí a jihozápadním okrajem obce ca 0,5 km JZ od kostela; trávníky podél chodníku, ruderalní místa, opevněné koryto potoka, 440–470 m n. m., 5. 7. 2010 not. J. Danihelka in CHVOJKOVÁ et al. (2012b).
6644 Nálezová databáze AOPK.
6645 Rovná (u Strážova) u potoka Jelenka 1,1 km JV od vrcholu Rovenské hory (571,2), 49°18'56.291"N, 13°13'51.229"E not. J. Juráková; Nálezová databáze AOPK.
6646 Čihaň: v obci, 26. 7. 2004 (ČÍŽEK et KRÁL 2005: 7); Čihaň u Kolince: záp. okraj obce, intravilán u pramenů Bradlavy, pěstována ve dvou zahrádkách, malé shluky tvořené 10–20 vitálními exempláři, 600 m n. m., srpen 2010, not. I. Matějková.

- 6648 Horažďovice: záp. okraj města, pobřežní zóna řeky Otavy v městském parku „Ostrov“ s dominantními porosty chrastice rákosovitě, 425–430 m n. m., v letech 2010–2011 zaznamenány bohaté kolonie až souvislé porosty netýkavky; místy hojný výskyt i v kontaktních lužních cenózách. V příměsí ojediněle *Mimulus guttatus*, not I. Matějková; Horažďovice: křovinaté pravé břehy řeky Otavy pod mlýnem Mrskoš (6648c), 5. 9. 2010 not. R. Paulič; při Otavě mezi Sušicí a Horažďovicemi, 420 m n. m., dále též navazující pole 6747, 27. 8. 2011 not. J. Nesvadbová; Svaté Pole: pravé břehy Otavy SSV až SV od osady (6648c), 20. 9. 2003 not. R. Paulič.
- 6744 Svatá Kateřina u Nýrska: niva Chodské Úhlavy V, JV a J od obce, po obou březích řeky v olšových porostech, 545–595 m n. m., drobné kolonie až porosty s dobrou vitalitou, červenec 2009 not. I. Matějková; Zelená Lhota u Nýrska: niva řeky Úhlavy J od obce, po obou březích řeky v olšových porostech, tendence šíření i do kontaktních vlhkých partií zpusťného ovocného sadu s nitrofilní vegetací, 552–580 m n. m. V roce 2003 menší kolonie, v roce 2011 větší kolonie až souvislé porosty, not. I. Matějková.
- 6744 Nálezová databáze AOPK.
- 6745 Čachrov: liniový porost kolem bývalé tvrze, desítky exemplářů, 718 m n. m., červenec 2011 not. J. Sladký; Nálezová databáze AOPK.
- 6746c Hořejší Svinná (SOFRON 2000: 17); Petrovice u Sušice: pěstována na břehu Kepelského potoka (SOFRON 2000: 17).
- 6747 Sušice: pod silnicí Sušice – Zaluží, ca 400–500 m JJV od odbočky místní komunikace do osady Rok, 620 m n. m., 27. 8. 2011 not. J. Nesvadbová et J. Brabec (zde pozorována již více let); při Otavě mezi Sušicí a Horažďovicemi, 420 m n. m., dále též navazující pole 6648, 27. 8. 2011 not. J. Nesvadbová.
- 6845 Železná Ruda-Alžbětín: břehy potoka Rezná 200 m od státní hranice směrem na Železnou Rudu, po obou březích desítky kvetoucích i odkvetlých rostlin, 28. 9. 2011 not. J. Kalibán; Železná Ruda: u hráze Černého jezera asi 6 km SZ od obce (6845a), 27. 8. 2004 not. R. Paulič; Nálezová databáze AOPK.
- 6846 Dobrá Voda u Hartmanic: hřbitov, výsadba na hrobě, ca 870 m n. m., 14. 9. 2008, not. J. Nesvadbová.
- 6847 Radešov: niva Otavy mezi silnicí Radešov – Dlouhá Ves a vlastním řečištěm Otavy, u chatového tábora Radost, 545 m n. m., 6. 8. 2011 not. J. Nesvadbová; Radešov: ostrov v řečišti Otavy ca 0,5 km S od osady, stovky jedinců, 2011 not. I. Kratochvílová; Tuškov: náves, několik desítek jedinců na neudržovaném pozemku vlevo od silnice směr Kašperské Hory, 2011 not. I. Kratochvílová; Bohdašice: samota Stupná, ca 0,5 km Z od Bohdašic vlevo od cesty v zarostlé mezi u domu, desítky jedinců, 2011 not. I. Kratochvílová.
- 6946 Srní: pod silnicí naproti Chatě Povydrí (býv. chata Mír) v pravotočivé zatáčce SSV 1,5 km pod obcí Srní u bezejmenné vodoteče, desítky jedinců, 2011 not. I. Kratochvílová; Srní: zatím jediná lokalita v národním parku podél potoka pod Srním, je každoročně likvidována (LENCOVÁ 2010).

Závěr

Počet obsazených polí středoevropského mapování *Impatiens glandulifera* v Plzeňském a Karlovarském kraji je v r. 2011 ve srovnání s rokem 1998 přibližně dvojnásobný. V roce 1998 byl výskyt znám ve 40 polích a od roku 1999 do roku 2011 přibýlo 42 nových, dosud neobsazených polí, přičemž ve 30 polích byl výskyt v tomto období ověřen. Celkem je zaznamenán výskyt v 82 z celkových 108 polí ležících na území zmíněných krajů. Výsledky jsou shrnuty v příloženém kartogramu. Obsazené jsou břehy všech větších řek, časté jsou nálezy i z okolí menších toků, ale i ze sušších lokalit vzdálenějších od vodních zdrojů (neudržované pozemky, okraje cest, hřbitov). Dosud neexistují údaje o výskytu *Impatiens glandulifera* zejména

na z několika polí v Českém lese a v Doupovských horách, to může souviset s morfologií krajiny a menší hustotou osídlení.

Literatura

- ČÍZEK K. (1995): Krátká floristická sdělení ze západních a severních Čech. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1995/1: 6–7.
- ČÍZEK K. et KRÁL M. (1986): Flora klidové oblasti Plánického hřebenu. – Sborn. Západočes. Muz., Plzeň, Přír., 57: 1–28.
- ČÍZEK K. et KRÁL M. (2002): Příspěvek ke květeně Plánického hřebene a přilehlého území IV. – Zpr. Čes. Bot. Společ., Praha, 37: 163–170.
- ČÍZEK K. et KRÁL M. (2005): Pěstované a zavlečené rostliny na Plánickém hřebenu a v kontaktních územích. – Calluna, Plzeň, 10/1: 4–10.
- HADAČ E., SOFRON J. et VONDRÁČEK M. (1968): Květena Plzeňska. – 290 p., KSSPOP Plzeň.
- HOUFEK J. (ed.) (1968): Krátká floristická sdělení a výsledky floristické akce v Čechách. – Zpr. Čs. Bot. Společ., Praha, 3: 119–128.
- CHOCHOLOUŠKOVÁ Z. et †PYŠEK A. (2002): Změny ruderální flóry Plzně během posledních 35 let. – Erica, Plzeň, 10: 17–44.
- CHVOJKOVÁ E., PIVOŇKOVÁ L., SLADKÝ J., NESVADBOVÁ J. et SOFRON J. [eds] (2012a): Floristický kurz v Rokycanech 6.–11. července 2003. – Ms., in prep. [Zasláno redakci Zpráv Čes. Bot. Společ., Praha]
- CHVOJKOVÁ E., SLADKÝ J., BUREŠ J., PIVOŇKOVÁ L., DANIHELKA J., SOVA P., NESVADBOVÁ J. et SOFRON J. [eds] (2012b): Výsledky floristického kurzu v Domažlicích 4.–10. července 2010. – Ms., in prep. [Zasláno redakci Zpráv Čes. Bot. Společ., Praha.]
- LENCOVÁ K. (2010): Invazní druhy rostlin na Šumavě. – Skládkanka, ed. Správa NP a CHKO Šumava, Vimperk.
- MALÍKOVÁ L. (2003): Šíření a persistence druhu *Impatiens glandulifera* Royle. – 61 p., append., ms., magisterská práce [Depon. in Přírodovědecká fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích].
- MALÍKOVÁ L. et PRACH K. (2010): Spread of alien *Impatiens glandulifera* along rivers invaded at different times. – Ecohydrology & Hydrology, 10/1: 81–85.
- MALOCH F. (1913): Květena v Plzeňsku. I. – 316 p., Plzeň.
- MALOCH F. (1935): Rostlinné útvary a společenstva v domažlickém okresu. II. dílu Květeny Plzeňska část 7. – 58 p., nákl. vlastním, Plzeň.
- MARTÍNEK K. (1978): Synantropní vegetace Plané u Mariánských Lázní a blízkého okolí. – Sborn. Západočes. Muz., Plzeň, Přír., 26: 1–84.
- NESVADBOVÁ J. et BUREŠ J. (2011): Přehled lokalit *Impatiens glandulifera* v Plzeňském a Karlovarském kraji do r. 1998. – Ms. [Depon. in Knih. rukopisů odděl. bot. Západočes. Muz., Plzeň].
- NESVADBOVÁ J. et SOFRON J. (1996): Flóristický kurz ČSBS v Blovicích (5. 7.–12. 7. 1986). – Sborn. Západočes. Muz., Plzeň, Přír., 95: 23–48.
- NESVADBOVÁ J. et SOFRON J. (2006): Vegetace a flóra katastrů obcí Malesice a Dolní Vlkýš (Plzeň-město). – Erica, Plzeň, 13: 17–35.
- NESVADBOVÁ J. et SOFRON J. (2007): Vegetace a flóra katastru obce Chrástu – Sborn. Západočes. Muz., Plzeň, Přír., 108: 1–69.
- NOVÁ J. et DANIHELKA J. (2010): Flóra a vegetace přírodních parků Kornatický potok a Kamínky. – Erica, Plzeň, 17: 3–32.
- PECHÁČKOVÁ S. (2011): Čtvrtý doplněk ke květeně Plzně. – Erica, Plzeň, 11–32.
- PROCHÁZKA F. (1997): Novinky Šumavské květeny. – Zpr. Čes. Bot. Společ., Praha 32: 126–136.

- PYŠEK A. et PYŠEK P. (1988): Ruderální flóra Plzně. – Sborn. Západočes. Muz. Plzeň, Přír., 68: 1–34.
- PYŠEK P. et PRACH K. (1995): Historický přehled lokalit *Impatiens glandulifera* na území České republiky a poznámky k dynamice její invaze. – Zpr. Čes. Bot. Společ., Praha 29(1994): 11–31.
- SKALICKÝ V. (1975): Poznámky ke květeně Rokycanska a přilehlých území. – Zpr. Muz. Západočes. Kr., Plzeň, Přír., 17: 31–48.
- SKALICKÝ V., VANĚČEK J. et al. (1980): Příspěvek ke květeně Blatenska a přilehlých území III. – Sborn. Západočes. Muz. Plzeň, Přír., 36: 1–132.
- SLAVÍK B. (1971): Metodika síťového mapování ve vztahu k připravovanému fytogeografickému atlasu ČSR. – Zpr. Čs. Bot. Společ., Praha, 6: 55–62.
- SLAVÍK B. (1996): Rod *Impatiens* v České republice. – Preslia, Praha, 67 (1995): 193–211.
- SLAVÍK B. (1998): Phytocartographical syntheses of the Czech Republic. – 202 p., Academia, Praha.
- SOFRON J. (1968): Příspěvek ke květeně Plzeňska. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1968/3: 6–7.
- SOFRON J. (1973): Některé zajímavější nálezy rostlin v l. 1972 a 1973. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1973/2: 3.
- SOFRON J. (2000): Rámcový nástin vegetačních poměrů Kochánovska. – 24 p., ms. [Depon. in Knih. rukopisů odděl. bot. Západočes. Muz. v Plzni].
- SOFRON J. et NESVADBOVÁ J. (ed.) (1997): Flóra a vegetace města Plzně. – 200 p., Západočeské muzeum v Plzni.
- SOFRON J. et VONDRÁČEK M.: Zpráva o exkurzi západočeské pobočky České botanické společnosti do okolí obce Svatá Kateřina. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 29/2: 2–4.
- SOFRON J., ŠKRÁBEK J. et BUREŠ J. (2006): Krátká floristická sdělení ze západních Čech. – Calluna, Plzeň, 11/1: 12–13.
- ŠEDO I. (ed.) (1980): Materiály k flóře Tachovska a Horšovskotýnska. Výsledky floristických kurzů ČSBS v Tachově (1966) a v Horšovském Týně (1971). – Sborn. Západočes. Muz. Plzeň, Přír., 35: 1–95.
- ŠEDO I. (ed.) (1983): Floristický kurz ČSBS v Toužimi. – Sborn. Západočes. Muz. Plzeň, Přír., 47: 1–84.
- VACEK V. (1968): Zavlečené rostliny na Přešticku IV. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1968/1: 2–3.
- VACEK V. † (1995): Materiál ke Květeně Přešticka. – Sborn. Západočes. Muz. Plzeň, Přír., 91: 1–131. [K tisku připravila I. Matějková.]
- VANĚČEK J. (1969): Květena Horažďovicka. – 272 p., ed. KSSPPOP Plzeň.
- WIESNER I. (1980): Vzácnější rostliny okolí obce Malý Hrzín v Krušných horách. – Zpr. Čes. Bot. Společ., Praha, 15: 136.

Zajímavé floristické nálezy

Sylvie Pecháčková ed.

Antennaria dioica Gaertn. – C2

Černotín (část obce Dnešice, PJ): břeh lesní cesty, ca 2 km ZSZ od obce Černotín a ca 300 m ZJZ od vrcholu Křížového vrchu (= 487), 430 m n. m., 6345, leg. J. Nesvadbová 21. 6. 2008, PL.

Anthemis arvensis L.

Chynín (PJ): při zeleně značené turistické cestě z Čížkova do Chynína: polní úvozová, křovinami zaobroubená cesta se zelenou turistickou značkou, 590–620 m n. m., 6448, not. J. Nesvadbová 5. 6. 2011.

Atropa bella-dona L.

Březina (RO): les Hradiště, světliny při červeně značené turistické cestě, více exemplářů, 550 m n. m., 6147, not. J. Nesvadbová 6. 7. 2011. Pozn.: Druh je z Březiny uváděn již r. 1898 (TYTL 1898 in PEŠEK et al. 1966: 170), s tím, že i PEŠEK (l. c.) ji našel v oboře na Březině. Na Březině byla zapsána i během floristického kurzu v Rokycanech T. Černým 8. 7. 2003 in CHVOJKOVÁ et al. (2012).

Cardamine impatiens L.

Plzeň (PM): areál Jaderného strojírenství, Plzeň-Bolevec, 990 m JV od kóty 399 Orlík, zastíněné stanoviště nepoužívaných železnic, asi 30 rostlin, 350 m n. m., 49°48'8.499"N, 13°23'42.901"E, leg. J. Škrábek 27. 5. 2011.

Chotíkov (PS): 550 m SV od kóty 451 Sytná, hrana příkopu při spojovací asfaltové cestě mezi areálem Lesní školky Stříbro a Chotíkovem, vlhčí stanoviště, asi 10 rostlin, 390 m n. m., 49°47'22.380"N, 13°21'5.569"E, not. J. Škrábek 30. 5. 2011.

Chenopodium botrys L. – C2

Dýšina-Horomyslice (PM): v areálu bývalého podniku Rudné a nerudné doly Ejpovice, SV od zatopeného povrchového dolu na ploše s rozvezenou struskou na pravém břehu Klabavy, větší počet jedinců. 6247, leg. J. Nesvadbová 3. 8. 2004, PL. Pozn.: téhož roku byla lokalita zničena otevřením golfového hřiště.

Dýšina-Horomyslice: na ploše s jemnou černou škvárou na levém břehu Klabavy, ca 600 m JZ od želez. zastávky Dýšina v areálu bývalých hrudek, dnes Golf park Plzeň, ca 350 m n. m., 6247, not. J. Nesvadbová 19. 12. 2011. Pozn.: V herbáři Západočeského muzea v Plzni jsou z této oblasti ještě tři položky – Ejpovice: vyvážky strusky (hlavní část) pod haldou ve větším množství, leg. B. Němec 25. 7. 1984 a Horomyslice (u Dýšiny): na ploše po odebrané haldě v lese u osady, leg. J. Sofron 15. 7. 1987 (obě položky revidoval B. Mandák 1. 3. 2001). Další položka je z nedalekého Chrástu, kde byl druh nalezen r. 2004 (doklad v PL, cf. NESVADBOVÁ et SOFRON 2007: 36).

Chotěšov (PJ): Dobřanská ulice, naproti hřbitovu na okraji chodníku, dvě rostliny, leg. J. Bureš, S. Pecháčková et O. Peksa 27. 8. 2011, PL.

Consolida regalis S. F. Gray

Chotěšov (PJ): na okraji pole za fotbalovým hřištěm, jedna rostlina, not. J. Bureš, S. Pecháčková et O. Peksa 27. 8. 2011.

Cytisus nigricans L.

Osek (RO): Kamýk, jižní svahy návrší se zbytky letohrádku, ca 410 m n. m., 6247, leg. J. Nesvadbová 6. 7. 2011, PL.

Dentaria glandulosa Willd.

Rabštejn nad Střelou (PS): v bučině ca 2,8 km SSV od obce a ca 100 m VSV od vrchu Poustky (596 m), not. et foto J. Kučerová et J. Zápotocký 6. 4. 2011. Zřejmě vysazený či vysetý druh.

Drosera rotundifolia L.

Přebuz (SO): asi 2 km JV od obce v rašeliništi na okraji lesa, 50°21'29.526"N, 12°38'46.855"E, asi 10 deset rostlin, leg. J. Bureš 31.7. 2011, PL.

Eryngium campestre L.

Radnice (RO): zarůstající bezleši nad pravým břehem Radnického potoka, ca 900 m J od vrcholu lesa Hrádek (kóta 500,2) a ca 700 m SV od zastávky ČD Radnice, ojediněle, not. J. Nesvadbová 10. 6. 2011. HANUŠ (1886: 31) uvádí, že byla „přinesena od Radnic“, odkud ji uvádí řada autorů, cf. PEŠEK 1966: 135.

Gagea pratensis (Pers.) Dum.

Osek (RO): travnatý lem polní cesty, po níž vede modrá turistická značka, mezi samotou Hudlice a obcí Osek, 430 m n. m., 6247, leg. J. Nesvadbová 1. 4. 2007, PL.

Gentiana cruciata L. – C2, §3

Milčice (KT): louka na příkrém jižně orientovaném svahu 150 m ZSZ od vsi, 640 m n. m., rozhraní 6747c a 6847a, not. J. Nesvadbová, L. Pivoňková 10. 5. 2011.

***Geranium pyrenaicum* Burm fil.**

Srby (PJ): trávník mezi cestou a zahradami v severní části obce, při zelené turistické značce, více exemplářů, 410 m n. m., 6447, not. J. Nesvadbová 5. 6. 2011.

Chrást (PM): u drátěného plotu zahrad v trávníku v ul. Na Vilové, více exemplářů, ca 335 m n. m., 6146, leg. J. Nesvadbová 3. 6. 2011, PL. Pozn.: z Chrástu byla doposud uváděna jediná lokalita (cf. NESVADBOVÁ et SOFRON 2007: 43).

Březina (RO): v zámeckém parku, 500 m n. m., 6147, not. J. Nesvadbová 6. 7. 2011. Druh uvádí z Březiny (z parku i z příkopu velmi vzácně) již MALOCH (1913: 247); PEŠEK (1966: 116) v březinském parku i okolí našel druh hojně zplahlý.

Stupno (RO): úvozovou cestou ze Stupna do Březiny (po zelené turistické značce) na více místech, 440–500 m n. m., 6147, not. J. Nesvadbová 17. 6. 2011.

***Geranium sylvaticum* L.**

Chynín (PJ): netvárným lesním porostem s osikou a břízou po zelené turistické značce z Čížkova do Chynína, 6448, 620–660 m n. m., not. J. Nesvadbová 5. 6. 2011.

***Geum rivale* L.**

Horažďovice (KT): vlhké louky při železniční trati západně od Dolního rybníka JV od nádraží Horažďovice-předměstí, 425 m n. m., 49°19'31,2"N, 13°45'08,5"E, not. R. Paulič 24. 5. 2011.

***Malva moschata* L.**

Hrádek u Rokycan (RO): v trávníku u asfaltové trasy cyklostezky č. 3 na levém břehu Padrtského potoka ca 300 m od zastávky ČD Hrádek u Rokycan, not. J. Nesvadbová 31. 8. 2011.

Dýšina (PM): násep železniční trati od podjezdu do Nové Hutí, ca 50 m směrem k nádraží ČD, 360 m n. m., 6247, leg. J. Nesvadbová 7. 7. 2011, PL.

PEŠEK (1966) z Rokycanska druh neuvádí, MALOCH (1913: 243) uvádí z Plzeňska pouze 2 lokality, SOFRON et NESVADBOVÁ (1997: 80) z Plzně pouze 5 lokalit (sub *Bis-malva moschata*).

***Origanum vulgare* L.**

Chynín (PJ): netvárný lesní porost s osikou a břízou při zelené turistické značce z Čížkova do Chynína, 6448, 620–660 m n. m., not. J. Nesvadbová 5. 6. 2011.

***Orthilia secunda* (L.) House**

Plzeň-Bolevec (PM): travnatý a vlhký okraj lesní cesty v boru ca 1,5 km SSZ od hráze Kamenného rybníka a 0,7 km JJZ od koty 400 (= Orlík) u zastávky č. 10 Sigmundovy naučné stezky, větší porosty, 370–380 m n. m., 6246, leg. J. Nesvadbová 7. 11. 2009, PL.

***Picris hieracioides* L.**

Plzeň: Husova ulice, naproti autobusovému nádraží na okraji chodníku, jedna rostlina, leg. J. Bureš 6. 6. 2011, PL.

***Pyrethrum macrophyllum* (W. et K.) Willd.**

Březina (RO): v parku i v lese u koupaliště a u lesní správy; 500 m n. m., 6147, leg. J. Nesvadbová 6. 7. 2011, PL.

***Rosa pendulina* L.**

Čížkov (PJ): polní úvozová, křovinami zaobroubená cesta se zelenou turistickou značkou z Čížkova do Chynína, 590–620 m n. m., 6448, not. J. Nesvadbová 5. 6. 2011.

***Trifolium alpestre* L.**

Černotín (část obce Dnešice, PJ): světlinka při cestě jižně od vrcholu Křížového vrchu (= 487 m), 450 m n. m., 6345, leg. J. Nesvadbová, 21. 6. 2008, PL.

***Trollius altissimus* All. – C3, §3**

Horažďovice (KT): vlhká louka mezi železniční tratí a Horním rybníkem 1 km JV od nádraží Horažďovice-předměstí, 425 m n. m., 49°19'24,4"N, 13°45'04,3"E, desítky rostlin, spolu s hojným *Dactylorhiza majalis*, not. R. Paulič 24. 5. 2011.

Jedná se o ověření lokality, kterou našel J. Vaněček (cf. VANĚČEK 1969). V okolí Horažďovic v současnosti patrně jediná existující lokalita.

***Verbena officinalis* L. – C3**

Budčice (KT): hospodářský dvorek se slepicemi u čp. 61 v obci, 490 m n. m., 6747, leg. J. Nesvadbová 22. 9. 2005, PL.

***Veronica filiformis* Sm.**

Sušice (KT): trávník před bytovkami v Tylově ulici, 475 m n. m., 6747, leg. J. Nesvadbová 13. 4. 2007, PL.

***Veronica polita* Fries**

Dýšina-Nová Hut' (PM): na neopedonu po výkopech zeminy u domu čp. 88, 340 m n. m., 6247, leg. J. Nesvadbová 11. 5. 2008, PL.

Všenice (RO) – v obci, trávníky u rodinných domů, 380 m n. m., 6147, leg. J. Nesvadbová 11. 5. 2008, PL.

***Virga strigosa* (R. et Sch.) Holub**

Březina (RO): na cestě značené červenou turistickou značkou severně od zámku a na cestě značené zelenou turistickou značkou v lese ca 1 km SV od zámku, 490 m n. m., 6147 not. J. Nesvadbová 19. 6. 2011. Do lesa byla zavlečena s názvem vybouraného rumu ke zpevnění lesní cesty, intenzivně se zde šíří. Druh zde před téměř 100 lety sbíral F. Maloch („Zpl. v křoví parku na Březině“, 10. 7. 1907 leg. F. Maloch, PL, cf. MALOCH 1913: 184) jako *Dipsacus pilosus* L. Položku revidoval 26. 3. 1974 J. Holub, s tím, že jde o do té doby nerozlišovaný druh *Virga strigosa* (Willd. ex. Roemer & Schultes).

Stupno (RO): v okolí Šternberské kaple i jinde na místním hřbitově a na svahu přilehlého parkoviště, 370 m n. m., 6147, velice hojně, leg. J. Nesvadbová 6. 7. 2011, PL. Druh je odsud znám již od 15. 10. 1963 [cf. SOFRON 1972 sub *Cephalaria pilosa* (L.) Gren].

Literatura

- CHVOJKOVÁ E., PIVOŇKOVÁ L., SLADKÝ J., NESVADBOVÁ J. et SOFRON J. [eds] (2012): Floristický kurz v Rokycanech 6.–11. července 2003. – Ms., in prep. [Zasláno redakci Zpráv Čes. Bot. Společ., Praha.]
- HANUŠ J. (1885–1886): Soustavný přehled a stanoviska rostlin cévnatých v okolí Plzně samostatných a obecně pěstovaných. – Zpr. Stát. Vyš. Reál. Gymn. Plzeň 1884–1885: 1–49 (1885) et 1885–1886: 3–51 (1886).
- MALOCH F. (1913): Květena v Plzeňsku. I. – 316 p., Plzeň.
- NESVADBOVÁ J. et SOFRON J. (2007): Vegetace a flóra katastru obce Chrástu. – Sborn. Západočes. Muz., Plzeň, Přír., 108: 1–69.
- PEŠEK J. et al. (1966): Květena Rokycanska. – 292 p., KSSPPOP Plzeň.
- VANĚČEK J. (1969): Květena Horažďovicka. – 272 p., Plzeň.
- SOFRON J. (1972): Rostliny sloužící za potravu stehlíkům. – Zprav. Západočes. Poboč. Čes. Bot. Společ., Plzeň, 1972/1: 4.

RŮZNÉ

San Anton – botanická zahrada Malty

V obci Attard, jež je dnes již součástí města Balzan, ležícího zhruba uprostřed ostrova, se rozkládá maltská botanická zahrada. Obklopuje dřívější palác velmistra Řádu maltézských rytířů z roku 1628, v současnosti přeměněný na palác prezidenta. Zahrada byla založena r. 1882.

Vchod do ní leží v ulici Triq Birkirkara. Zahrada je rozdělena vybetonovanými cestičkami na více geometricky vymezených segmentů a její obsah je zaměřen převážně dendrologicky.

Areálu dominují jednak palmy, např. *Brahea glauca*, *Livistona australis*, *Livistona chinensis*, *Phoenix dactylifera*, *Washingtonia robusta* aj., jednak dva obří exempláře *Ficus bengalensis*.

Z dalších druhů dřevin jsou to např. *Aralia chabrierii*, *Araucaria excelsa*, *Casuarina stricta*, *Chorisia speciosa*, *Jacaranda mimosaeifolia*, *Kentia forsteriana*, *Lagunaria patersonii*, *Lantana*

barbonica, *Nerium oleander*, *Nolina curvata*, *Olea europaea*, *Paulownia tomentosa*, *Pimenta dioica*, *Robinia sasquerouge*, *Sapindus indica*, *Sophora secundifolia*, *Tecoma smyrtilii*, *Tetracelinis articulata* a další.

Záhony pod dřevinami jsou vyčleněny převážně okrasným bylinným, příp. keřovým druhům, např. náprstníkům četných kultivarů, maceškám, karafiátům, limonkám, růžím, levandulím, pelargoním, mučenkám, břečťanu, dosnám aj. Samostatný oddíl zaujímá kaktusárium.

Zahrada slouží současně jako park, pro návštěvníky jsou při cestíčkách instalovány lavičky; výtvarně je zahrada zpestřena bazénky s vodotrysky, takže slouží nejen pro poučení, ale lze ji zároveň využít i k příjemnému odpočinku.

Jaromír Sofron

Knihovna rukopisů oddělení botaniky Západočeského muzea

Oddělení botaniky Západočeského muzea v Plzni již delší dobu soustřeďuje rukopisné botanické práce se vztahem k západním Čechám; od r. 1994 citace těchto prací publikuje ve sborníku *Erica* (cf. Literatura). Velká část rukopisných prací jsou inventarizační průzkumy chráněných území, vzniklé na půdě tehdejšího Krajského střediska státní památkové péče a ochrany přírody v Plzni ca do r. 1990 (tzv. zelené svazky) a jsou doplňovány novějšími průzkumy, pokud jsou poskytnuty oddělení botaniky. Menší část jsou pak botanické práce různého charakteru (studentské, ochranné, práce pracovníků muzea, botanické zápisky ze zahraničních cest a pod.).

Kartotéka rukopisných prací byla zrevidována, upravena, doplněna a přepsána do digitální podoby a bude umístěna na webové stránky Západočeského muzea v Plzni: www.zcm.cz. Práce jsou badatelům zapůjčovány prezenčně po předchozí domluvě. Kontaktní mail: botanika@zcm.cz.

Literatura

- KMOCHOVÁ E. (2001): Přírůstek rukopisů za roky 1996–2000 v knihovně oddělení botaniky Západočeského muzea v Plzni. – *Erica*, Plzeň, 9/2001: 65–98.
- KUPCOVÁ M. (2006): Přírůstek rukopisů za roky 2001–2005 v knihovně oddělení botaniky Západočeského muzea v Plzni. – *Erica*, Plzeň, 13/2006: 111–115.
- NESVADBOVÁ J. et SOFRON J. (2010): Přírůstek rukopisů za roky 2006–2009 v knihovně oddělení botaniky Západočeského muzea v Plzni. – *Erica*, Plzeň, 17/2010: 167–170.
- PALOVÁ I. (1996): Přírůstek rukopisů za rok 1995 v knihovně oddělení botaniky Západočeského muzea v Plzni. – *Erica*, Plzeň, 5/1996: 155–157.
- SÝKOROVÁ K. et PIVOŇKOVÁ L. (1994): Soupis rukopisů s botanickou tematikou uložených v knihovně oddělení botaniky Západočeského muzea v Plzni a Českém ústavu ochrany přírody v Plzni. – *Erica*, Plzeň, 3/1994: 79–84.

Jaroslava Nesvadbová a Jiřina Hradílková

Výběr nových nejen regionálních botanických publikací

Ochrana přírody

- BRABEC J. et ZMEŠKALOVÁ J. [eds] (2011): *Zásady péče o lokality hořečku mnohotvarého českého*. – 62 p., Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a Muzeum Cheb, p. o. Karlovarského kraje.
- CAIS J. et OLDŘICH L. (2011): *Průvodce naučnou stezkou Údolím Radbuzy*. – 64 p., Útvar koncepce a rozvoje města Plzně, Plzeň.
- HAIŠMAN J. (2011): *Průvodce naučnou stezkou Údolím Úslavy*. – 60 p., Útvar koncepce a rozvoje města Plzně, Plzeň.

- KOPP J. (2011): *Průvodce naučnou stezkou Údolím Mže a Berounky*. – 80 p., Útvar koncepce a rozvoje města Plzně, Plzeň.
- SYSLOVÁ K. (2011): *Průvodce naučnou stezkou Údolím Úhlavy*. – 40 p., Útvar koncepce a rozvoje města Plzně, Plzeň.

Další informace o naučných stezkách údolími plzeňských řek najdete na webových stránkách města Plzně: <http://www.plzen.eu/o-meste/multimedia/ebook/knihy/>

Články

- HADINEC J. et LUSTYK P. (2011): *Additamenta ad floram Bohemicae IX*. – *Zprávy Čes. Bot. Společ.*, Praha, 46: 51–160. [22 druhů z Plzeňského a Karlovarského kraje]
- NESVADBOVÁ et PECHÁČKOVÁ S. (2011): *Kolonizační historie *Eragrostis minor* v západních Čechách odvozená z floristických dat*. – *Erica*, Plzeň, 33–48.
- PECHÁČKOVÁ S. (2011): *Čtvrtý doplněk ke květeně města Plzně*. – *Erica*, Plzeň, 11–32.

Různé

- PECHÁČKOVÁ S., NESVADBOVÁ J. et SOFRON J. (eds) (2010): *Floristický kurz České botanické společnosti Domažlice 4.–10. července 2010. Informační materiál pro účastníky kurzu*. – 30 p., 6 append., ed. Česká botanická společnost, Praha et Plzeň.

V *Calluna* 14 (2009): 9 bylo uveřejněno upozornění na regionální časopisy též s články s botanickou tematikou. Ke zde uvedeným ještě připojujeme následující:

Příroda Kraslicka. Přírodovědný sborník Kraslicka, který vychází od r. 2007 a jehož již 3 ročník vyšel v roce 2011.

Redakce časopisu *Calluna* přivítá průběžná upozornění na zajímavou literaturu, případně i recenze, které by obohatily a rozšířily informace čtenářům.

Jaroslava Nesvadbová

JUBILEA

Gratulujeme...

V letošním roce oslaví významná životní jubilea naši kolegové, členové Západočeské pobočky České botanické společnosti.

Redakce přeje všem pevně zdraví a spokojenost v osobním životě, chuť do další botanické práce a hodně radosti ze zajímavých botanických nálezů.

80 let

Jaromír Sofron *16. prosince 1932

Osobní i profesní data a bibliografie publikovana v *Calluna* 13/1: 16–27 a *Sborn. Západočes. Muz. Plzeň, Přír.* 112: 116 et příl. XVI.

65 let

Miroslava Šandová *20. dubna 1947

Osobní i profesní data a bibliografie publikovana v *Calluna* 12/1: 24–25 a *Sborn. Západočes. Muz. Plzeň, Přír.* 112: 121 et příl. XVII.

Elena Plesková *1. července 1947

Gratulace publikovana v *Calluna* *Calluna* 12/1: 26, osobní a profesní data ve *Sborn. Západočes. Muz. Plzeň, Přír.* 112: 1001 et příl. XIII.

Jaroslava Nesvadbová *3. listopadu 1947

Osobní i profesní data publikovana v *Calluna* 13/1: 15–16 a *Sborn. Západočes. Muz. Plzeň, Přír.* 112: 94 et příl. XI.

60 let

Jiří Cais *28. března 1952

Osobní i profesní data publikovana např. in *Sborn. Západočes. Muz. Plzeň, Přír.* 112: 43 et příl. II.

RNDr. J. Cais a Západočeská pobočka ČBS

Jiří Cais má výrazně vyvinutou vlastnost být tam, kde je nutné něco udělat a kde je zapotřebí pomoci. Tak tomu bylo na sklonku devadesátých let, kdy byla na dlouhých 11 let zavřena hlavní budova Západočeského muzea v Plzni v Kopeckého sadech. Západočeská pobočka České botanické společnosti tím ztratila potřebné zázemí ke konání svých přednášek a výročních schůzí. Provizoria, ve kterých sídlilo botanické oddělení muzea, nebyla na taková setkávání vhodná. A tehdy velkoryse J. Cais, coby ředitel Pedagogického centra v Plzni, nabídl zázemí v této instituci, byť i ona měla značné potíže najít trvalé prostory! A tak se pobočka společně s pedagogy stěhovala. Nejprve jsme se scházeli ve Smetanově ulici, od r. 1998 v Prokopově ulici, abychom r. 2001 zakotvili v Koperníkově ulici. Jirka Cais všechna svá pracoviště dovedl téměř do dokonalosti, samozřejmě byla nemodernější technika potřebná pro promítání. A protože byl (a je stále) velmi pohostinný, nikdy nechyběla možnost posedět a uvařit něco teplého; a něco na zub často přinesl právě pan ředitel...

A tak se stal na 17 let „druhým mužem“ pobočky; od r. 1987 až do r. 2003, což je třetina života pobočky, vykonával funkci jejího místopředsedy. A chopil se jí opravdu aktivně. Nechyběl na žádné přednášce pobočky, i když se v té době přednášky pravidelně konaly v podvečerních hodinách v pátek, takže na své rodné Střibsko, resp. Konstantinskolázeňsko odjížděl pozdě večer, nebo až v sobotu ráno. Ve výboru pobočky pracoval ještě v letech 2004 až 2008, kdy pobočka na krátkou dobu předsídlila na Pedagogickou fakultu v Plzni. Výrazně pomohl v době, kdy reprodukční technika v muzeu, kde se vyráběl spolkový časopis, zaostávala a vlastní kopírování bylo pracné a zdlouhavé – v letech 2004–2007 nabídl možnost tisku časopisu Calluna v pedagogické tiskárně. I když byl zahlcen jak svou pedagogickou a manažerskou prací, tak i svými přečetnými koníčky – od včel až po opravy kostela na Šipíně, vždy udělal potřebné.

Jirka zažil ještě první slavné období biologie na plzeňské pedagogické fakultě, spojené se jménem Antonína Pyška, se kterým se přátelil i za dob jeho působení ve Stavební geologii Plzeň, i jeho návrat jako docenta na fakultu v letech 1990–1994. Určitě svému kantorovi, nezůstal a nezůstává nic dlužen.

Takže Jirko, moc za všechna ta léta děkujeme. A připojujeme se k dlouhé frontě gratulantů, kteří přijdou ve středu 28. března 2012 pográtulovat. K Tvým šedesátinám! O tom, že to bude řada dlouhá, nepochybujeme. Jenom těch studentů, které jsi jako pedagog nadchnul pro biologii a speciálně pro genetiku na gymnáziu v tehdejší ulici Pionýrů (dnes Petáková), na Pedagogické fakultě v Plzni, na Lesnické fakultě Vysoké školy zemědělské v Brně i na Lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Plzni, bylo opravdu hodně. A co budoucí adepti, zkoušející své znalosti (ale i ambice) v soutěžích jako byla Natura semperviva, Biologická olympiáda či Středoškolská odborná činnost, kde jsi také stoprocentně fungoval. I řada členů pobočky či renomovaných odborníků těmito soutěžemi prošla.

Co ještě říci k blížícím se Jirkovým kulatinám?

Snad osobní vyznání – jsem Jirko ráda, že jsme se mohli potkávat a věřit, že to tak bude i v budoucnu. Vždyť už máme domluvenou další spolupráci – čeká nás točení filmu o herbářích, konference k padesátému letu pobočky a další... A věřím, že tomu tak nebude jen na půdě pobočky, která Ti za hodně vděčí, ale i tak jako loni, při neohlášené návštěvě u vás na Šipíně. Tehdy jsme odjížděli domů a nevěřicně si říkali, jak je možné, že jeden člověk toho stihá tolik...

Na závěr tedy ještě jednou poděkování za všechny Západočechy. A přání všeho dobrého do dalších let.

Jaroslava Nesvadbová

Pedagog RNDr. Jiří Cais

Jirku jsem poznala hned v prvním ročníku studia na katedře biologie na tehdejší Pedagogické fakultě, dnes Fakultě pedagogické Západočeské univerzity v Plzni, jako vyučujícího základů cytologie a molekulární biologie. Tento předmět zde učil od roku 1986, kdy byla katedra znovu otevřena. Přednášky tehdy byly povinné a na mnohých se striktně zaznamenávala docházka. To ovšem (pro mě tehdy) pan doktor neměl zapotřebí. Přednášel jasně, z paměti a s velkým zaujetím a jeho přednášky patřily k nejoblíbenějším na tehdejší katedře. Navíc probíhaly v době, kdy informace nebylo možné stáhnout z internetu a vysokoškolské učebnice mnohdy nebyly pro studenty úplně dostupné, tudíž jsme si rádi psali celou přednášku poznámky. Byl pro nás velkým vzorem a na jeho lekce jsme se těšili. Vcházel do posluchárny s úsměvem a už od dveří rekapituloval předchozí přednášku, na kterou navazoval. Rovněž zkoušení u pana doktora byl velký zážitek. Vlastní ústní zkoušku předcházel tzv. slovní fotbal neboli 10x odpověz. Student musel vysvětlit 10 pojmů z celého obsahu učiva. A uspěl tehdy, když prokázal znalost alespoň šesti pojmů (tedy: když vyhrál ve slovní přestřelce nad Dr. Caisem v poměru alespoň 6:4). Mezi studenty měl pan doktor vždy vysoký morální kredit fundovaného přednášejícího. Dokonce jsme usilovali o to, aby se stal vedoucím katedry biologie, což nám samozřejmě z pozice studentů vůbec nepřislušelo řešit.

Po mém nástupu na katedru jsem se s Jirkou vídala pracovně ještě častěji. Kromě toho, že patřil (a stále patří) mezi spolupracovníky katedry, také dlouhodobě zaštiťuje průběh krajské kola biologické olympiády, které se každoročně koná ve spolupráci s Katedrou biologie s využitím technického a laboratorního vybavení tohoto pracoviště. Studenti, kteří se účastní biologické olympiády, opakovaně čekají na slova uznání a větu pro ty, kteří neskončili na medailových pozicích, že „být např. třicátým pátým v kraji je přeci krásné.“ S tím úzce souvisí i další vzdělávací aktivity, které Jiří v Plzni zastřešuje, jako Letní kemp biologie pro talentované studenty.

Po vzniku Pedagogického centra se naše spolupráce realizovala ještě v další rovině. Velkým přínosem pro učitele jsou jistě různé doškolovací akce probíhající v gesci této instituce. Ať jsou to již letní školy biologie pro učitele, např. nezapomenutelná akce v Konstantinových Lázních, kde jsme s kolegou Filipem Ledererem zajišťovali lektorování botanických exkurzí, nebo jedinečná zahraniční exkurze pro učitele do Julských Alp. Jirka na všech těchto akcích funguje nejen jako výborný organizátor, ale nebojí se ani pomáhat lektorům s odbornými věcmi. Hojně navštěvované jsou také mykologické exkurze a výstavy hub, které pořádá. O jeho vynikajících manažerských schopnostech svědčí i ten fakt, že všechna původně centrálně zřízená pedagogická centra postupně v celé republice zanikla, a dále funguje jen plzeňské centrum, transformované do Krajského centra vzdělávání a jazykové školy v Plzni. Jirka řadu let vykonává funkci ředitele této instituce.

Při tomto širokém záběru se dokáže postarat ještě o faru na Šipíně, kde aktivně přispívá k lokálnímu rozvoji. Nikdy se netajil tím, že tíhne k botanice. Konečně ve své doktorské práci zpracovával vegetaci hald po těžbě v okolí Stříbra. Najde si ale čas i na akce Západočeské pobočky, výroční schůze, různé přednášky i exkurze, ale i na floristické kurzy České botanické společnosti. Šíří radost, pohodu a dobrou náladu, ale umí i poradit nebo věcně oponovat.

Jirko, gratuluji k životnímu výročí, děkuji za vše, cos mi předal, ale i za vlídná slova a motivaci do další práce, kterými jsi nikdy vůči nikomu nešetřil a přeji hodně elánu a životního optimismu do dalších let!

Zdeňka Chocholeusková

Nedožitá jubilea

Miroslav Vondráček (5. 1. 1922–28. 6. 2000) – výjimečný člověk, ojedinělý zjev v Západočeské pobožce. Skaut, milovník divadla a Schikanedrových obrazů, didaktik, autor několika dřevěných pohyblivých vánočních betlémů a modelů mechorostů, znalec dějin botaniky, pracovitý a nadaný samouk – flórista a především výborný bryolog – autor řady studií a spoluautor dalších prací vzniklých vesměs ve spolupráci s plzeňskými muzejníky. Velice zdatný kreslíř; autor kresby vřesu obecného na obálce časopisu západočeských botaniků – Calluna.

Karel Kaňák (3. 9. 1922–10. 2. 2007) – lesní inženýr, žák prof. J. Kliky a P. Svobody. Znalec borovic a zakladatel jejich sbírky v arboretu Sofronka v Plzni-Bolevci r. 1986.

Miloslav Vaňousek (9. 9. 1922–16. 11. 2000) – organizátor přírodovědného života na Plzeňsku v počátcích 70. let 20. století, jeden z iniciátorů založení Západočeské pobočky Československé botanické společnosti i jejího spolkového časopisu – tehdejšího Zpravodaje Západočeské pobočky československé botanické společnosti. Lesník, dendrolog.

Miloš Král (1. 12. 1932–21. 10. 2008) – dětský lékař v Klatovech, primář dětského oddělení sušické nemocnice, taxonom, flórista, konzervátor státní ochrany přírody, znalec Plánického hřebene, autor herbáře cévnatých rostlin (dnes deponovaného v herbáři Botanického ústavu AV ČR). V době pevného zdraví nepřehlédnutelný účastník většiny exkurzí i floristických kurzů, autor více článků publikovaných v časopisech Západočeské pobočky ČSBS resp. ČBS.

Z botaniků – „klasiků“, působících i v západočeském regionu, jejichž díla jsou všeobecně známa (cf. např. Sborn. Západočes. Muz. Plzeň, Přír. 112: 3–170), připomínáme výročí narození:

150 let

František Maloch (24. 4. 1862–13. 1. 1940)

130 let

Karel Domin (4. 5. 1882–10. 6. 1953)

120 let

František Antonín Novák (20. 10. 1892–17. 12. 1964)

Jaroslava Nesvadbová

Adresy autorů

Ondřej Bílek, RNDr., Stupno 275, 338 24 Břasy, bilek@geovision.cz

Jan Bureš, Ing., Západočeské muzeum v Plzni, Tylova 22, 301 25 Plzeň, jbures@zcm.cz

Jiří Hadinec, Katedra botaniky PřF UK, Benátská 2, Praha 2, hadinec@natur.cuni.cz

Jiřina Hradílková, Nová Huť 108, 330 02 Dýšina

Rudolf Hlaváček, RNDr., Hornické muzeum, Příbram VI-Březové Hory 293, 261 01, hlavacek-r@muzeum-pribram.cz

Zdeňka Chocholoušková, RNDr., PhD., Fakulta pedagogická, Západočeská univerzita, Plzeň, chochol@kbi.zcu.cz

Eva Chvojková, Mgr., Jesenická 33, 323 00 Plzeň, chvojkova@ametyst21.cz

Svatopluk Ján, Mgr., Měchurova 118, Klatovy 5, 339 01, jansv@ktnet.cz

Ivona Matějková, Mgr., Kvasetice 67, 340 34 Plánice, zamira-klub@volny.cz

Jaroslava Nesvadbová, Mgr., Západočeské muzeum v Plzni, Tylova 22, 301 25 Plzeň, jnesvadbova@zcm.cz

Sylvie Pecháčková, RNDr., PhD., Západočeské muzeum v Plzni, Tylova 22, 301 25 Plzeň, spechackova@zcm.cz

Jiří Sladký, Palackého tř. 19, 301 16 Plzeň, jiri.sladky@nature.cz

Jaromír Sofron, RNDr., Nová Huť 61, 330 02 Dýšina

Pokyny pro autory

Rukopis je přijímán v textovém editoru Microsoft Word, formát RTF, s jednou vytištěnou kopií, nebo v elektronické podobě na adrese spechackova@zcm.cz.

Vědecká jména taxonů a syntaxonů je nutné psát kurzívou, jména autorů v literatuře velkými písmeny; jinak celý text psát standardním typem písma (zdůrazněný text je možno psát tučně). Zarovnávat vlevo. Entrovat pouze na konci odstavce, neodsazovat, nevynechávat řádky.

Tabulky je nutné dodat zvlášť, zpracované v tabulkovém procesoru Excel. Tabulky ani obrázky (nejlépe .jpg, .tif) nesmí být zalomeny do textu. Kresby musí být dokonale kontrastní (černá tuš, laserová tiskárna).

U citované literatury je pořadí popisovaných znaků následující:

1. u časopisů: příjmení autora, zkratka křestního jména, tečka, rok vydání práce v závorce, dvojtečka, úplný název práce, tečka, pomlčka, název časopisu nebo jeho zkratka, čárka, místo vydání, čárka, série, třída apod., čárka, ročník, dvojtečka, stránky citované práce, tečka.
2. u knih: až po název knihy stejné, po tečce za názvem následuje údaj o edici, svazku apod., tečka, pomlčka, vydavatel, čárka, místo vydání, čárka, počet stran, tečka.
3. u sborníků, kompendií aj.: příjmení a zkratka křestního jména autora, rok vydání (stejně jako u časopisů), dvojtečka, název práce, tečka, pomlčka, „In“, dvojtečka, příjmení a zkratka křestního jména redaktora, příp. editora sborníku, zkratka „red.“ v hranatých závorkách, název sborníku, čárka, stránky citované práce uvedené zkratkou „p.“, tečka, pomlčka, místo vydání, tečka.
4. u rukopisů (dipl., disert., kandid. prací apod.) jako u knižní publikace, za pomlčkou za názvem práce následuje zkratka „Ms“; na konci práce je nutno v hranatých závorkách uvést údaj o deponaci, jemuž předchází zkratka „Depon.“.
5. u webových stránek: jako u předešlých citací, pomlčka, na závěr uvést adresu www a za ní do závorky datum, kdy autor navštívil citovanou stránku

Poznámky: Zkratky křestního jména autora se uvádějí za příjmením; mezi jména autorů se klade čárka, mezi předposlední a poslední jména autorů „et“. Cituje-li se více prací jednoho autora, vydaných v témže roce, připojuje se za letopočet index ve formě malého písmene. Počáteční písmena časopisu (event. jejich zkratky) se píše velká, členy, spojky a předložky se vynechávají.

Výrazy pro označení edice, svazku, dílu apod. se latinizují (vydání = Ed., svazek =Vol., díl = Tom.), stejně jako výrazy pro označení části, třídy (část = Pars, třída = Cl., řada = Ser.).

Uzávěrka příštího čísla: 25. 10. 2012

Sylvie Pecháčková ed. Zajímavé floristické nálezy	19
Jaromír Sofron San Anton – botanická zahrada Malty	20
Knihovna rukopisů oddělení botaniky Západočeského muzea	21
Výběr nových nejen regionálních botanických publikací	21
Gratulujeme.....	21
RNDr. J. Cais a Západočeská pobočka ČBS	22
Pedagog RNDr. Jiří Cais	22
Nedožitá jubilea	23
Adresy autorů	23